

JAARVERSLAG
2007

ANNUAL REPORT
2007

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN
ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

A I V

JAARVERSLAG 2007 ANNUAL REPORT

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN
ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

A I V

Table of contents

2007 AND THE AIV	5
ADVISORY REPORTS PUBLISHED IN 2007	11
GOVERNMENT RESPONSES TO PREVIOUS ADVISORY REPORTS	49
ADVISORY REPORTS CURRENTLY IN PREPARATION	53
EXTERNAL CONTACTS AND OTHER ACTIVITIES	55
TASK, WORKING METHODS AND EVALUATIONS	65
FINANCE	68
COMPOSITION OF THE AIV AND ITS PERMANENT COMMITTEES	70
AIV UNIT	73
ANNEXES:	
AIV WORK PROGRAMME FOR 2008	
LIST OF ABBREVIATIONS	
PREVIOUS REPORTS	

Inhoudsopgave

2007 EN DE AIV	5
IN 2007 UITGEBRACHTE ADVIEZEN	11
REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN	49
ADVIEZEN IN BEHANDELING	53
EXTERNE CONTACTEN EN OVERIGE ACTIVITEITEN	55
TAAK, WERKWIJZE EN EVALUATIES	65
FINANCIËLE VERANTWOORDING	68
SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES	70
STAF VAN DE AIV	73

BIJLAGEN:

WERKPROGRAMMA 2008

LIJST MET AFKORTINGEN

LIJST VAN GEPUBLICEERDE ADVIEZEN

2007 EN DE AIV

The AIV in 2007

IN 2007 THE ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS (AIV) published seven advisory reports and two advisory letters, one report and two letters more than in 2006. The AIV drafted one of the advisory letters on its own initiative and at very short notice in response to the latest exchange of views between the House of Representatives and the Minister of Foreign Affairs on human rights policy. The first five of the seven advisory reports were well received, judging by the government's official response. The as yet unofficial responses to the last two advisory reports, which were published in December, also suggest a positive reception. Media interest in the AIV's work increased further in 2007, as evidenced among other things by the debate on its reports in television programmes including political discussion programme *Buitenhof*, and the NOS and RTL evening news programmes, and by the widespread attention they attracted in almost all Dutch newspapers.

We have good reason to begin this year's annual report with an account of the number of advisory reports published and how they were received. The rekindled debate on the advisory system occupied a great deal of the AIV's time and energy over the past year. Nor did the secretariat remain unaffected by the issue. It is therefore useful to establish that, as far as the AIV and its secretariat are concerned, the debate proved detrimental to neither their productivity nor the quality of their work. It is also helpful to conclude that, as the positive response to our work shows, the advisory reports bring added value to the debate and opinion-forming that precede political decision-making.

The debate on the abolition of a large number of strategic advisory bodies, including the AIV, was not, therefore, initiated as a result of criticism of the way it operates, or of the quality and number of advisory reports. The financial appendix to the coalition agreement of 7 February 2007, which forms the basis of government policy, incorporated in full and unaltered form the proposal by the Secretaries-General of 18 January 2007 to reduce the civil service by 15,000 FTE, resulting in a structural saving of €750 million. Part of that reduction involves a differentiated 20% reduction in policy, research and advisory

DE ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN (AIV)

heeft in 2007 zeven adviezen en twee briefadviezen uitgebracht. Dat zijn één advies en twee briefadviezen meer dan in 2006. De AIV heeft één van de briefadviezen eigener beweging en op zeer korte termijn opgesteld om zo te kunnen inspelen op de actualiteit van een gedachtewisseling tussen de Tweede Kamer en de minister van Buitenlandse Zaken over het mensenrechtenbeleid. De eerste vijf van deze zeven adviezen zijn blijkens de daarop uitgebrachte regeringsreacties positief ontvangen. De nog informele reacties op de laatste twee adviezen, die in december zijn uitgebracht, wijzen eveneens op een positief onthaal. De belangstelling in de media voor de adviezen van de AIV is in 2007 verder toegenomen, onder meer blijkend uit discussies over de rapporten in programma's als *Buitenhof*, het NOS-journaal en RTL-nieuws en brede aandacht in vrijwel de gehele Nederlandse dagbladders.

Er is aanleiding om dit jaar het verslag met het aantal uitgebrachte adviezen en de daarmee geoogste waardering te beginnen, omdat een hernieuwde discussie over het adviesstelsel ook van de AIV veel tijd en aandacht heeft gevegd. Die discussie heeft ook het secretariaat niet onberoerd gelaten. Het is dan nuttig om vast te stellen dat die discussie wat de AIV en zijn secretariaat betreft niet ten koste is gegaan van de productiviteit en/of de kwaliteit. Het is eveneens nuttig om vast te stellen dat, getuige de ondervonden waardering, de adviezen waarde toevoegen aan de gedachtewisseling en de meningsvorming die aan de politieke besluitvorming voorafgaan.

De discussie over de opheffing van een groot aantal strategische adviescolleges, waaronder de AIV, is dan ook niet geïnitieerd als gevolg van kritiek op de wijze van functioneren of op de kwaliteit van de adviezen of het aantal daarvan. In de financiële bijlage van het Coalitieakkoord van 7 februari 2007, dat de grondslag is van het regeringsbeleid, is het voorstel van de secretarissen-generaal van 18 januari 2007 tot een reductie op de Rijksdienst met 15.000 fte, resulterend in een structurele jaarlijkse besparing van € 750 miljoen, integraal en ongewijzigd overgenomen. Onderdeel van die reductie is een gedifferentieerde vermindering met 20% van beleid, kennis en advies. Dit wordt in het document nader geconcretiseerd door onder andere het navolgende voorstel:

'Voor de adviesraden stellen we voor om de WRR en de SER centraal te stellen en daaromheen enkele strategische advieskernen te organiseren voor de Leefomgeving (vier raden nu), de Volksgezondheid, het Onderwijs en de Cultuur. Hef de rest op (ROB, AER, AGS, AWT, AIV, RMO, RVZ, RWI), maar laat de technische adviesraden bestaan. Maak wel ad-hocadviescommissies makkelijker mogelijk.'

De invalshoek van de secretarissen-generaal was, op basis van de verkiezingsprogramma's van de onderhandelende partijen, slechts die van personeelsreductie en de daaruit voortvloeiende structurele besparing. Of het beleid al dan niet gediend zou zijn met een aanzienlijke verkleining van de adviesfunctie, maakt blijkbaar geen onderdeel van de afweging uit.

Wat bovendien niet voorzien was toen het voorstel op 18 januari 2007 aan de kabinetsinformatuur werd aangeboden, was dat in het Coalitieakkoord *Een actieve en constructieve rol van Nederland in Europa* en de wereld zou worden verheven tot eerste pijler van het te voeren beleid.

In de Nota Vernieuwing Rijksdienst van 25 september 2007 stelt het kabinet (onder 29, p. 15) vast dat er, 'naast het algemene gebied dat de WRR bestrijkt, meer specifieke beleidsgebieden zijn te onderkennen die sterk overeenkomen met eerder gehanteerde indelingen van het regeringsbeleid: de fysieke omgeving, de sociaal-culturele omgeving, de economie, bestuur en veiligheid en het internationale veld.' Hier keert het internationale (en Europese) beleid dus weer terug als onderwerp van (strategisch) advies.

Vervolgens bepleit het kabinet in de nota (nr. 30, p. 16) een flexibeler opzet van het nieuwe adviesstelsel. Deze flexibele opzet zou er veel meer dan in de huidige samenstelling van de adviesraden voor zorgen dat per hoofdprobleem de beste expertise kan worden gemobiliseerd. De nota verwijst naar het model van de Gezondheidsraad, die bestaat uit een presidium van drie personen en een adviesgroep van circa 200 leden die voor concrete vraagstukken kunnen worden opgeroepen zitting te nemen in een commissie. Deze wijze van rekrutering wordt in de nota aangeduid als 'kaartenbakmodel'. Het model zou niet één op één zijn over te zetten naar de strategische adviesraden, maar zou zeker waardevolle elementen hebben. Belangrijk

services. This is set out in further detail in the coalition agreement, including in the form of the following proposal:

'For the advisory councils, we propose that the Advisory Council on Government Policy (WRR) and the Social and Economic Council (SER) play a central role, surrounded by a number of strategic advisory cores on the living environment (currently four councils), public health, education and culture. Abolish the rest (ROB, AER, AGS, AWT, AIV, RMO, RVZ, RWI), keeping only the technical advisory councils. Facilitate the establishment of ad hoc advisory committees.'

Based on the election manifestos of the coalition parties, the secretaries-general approached the issue solely from the perspective of staff reductions and the structural savings they would bring. Whether such a slimming down of the advisory system would benefit policy did not, it would seem, figure in their deliberations.

Another development not envisaged on 18 January 2007, when the proposal was submitted to the mediator conducting the negotiations on the formation of a government, was that playing 'an active international and European role' would become the first pillar of the new Dutch government's policy.

In the Policy Document on Central Government Reform of 25 September 2007 (point 29, p. 15) the government concluded that 'in addition to the general area covered by the WRR, there are more specific policy areas that closely correspond to previous classifications of government policy: the physical environment, the sociocultural sphere, the economy, governance and security, and the international arena'. This marked the return of international (and European) policy as a subject for strategic advice.

The government then went on to call (point 30, p. 16) for the new advisory system to be more flexible. This flexible structure would ensure that, more than is the case with the present fixed membership of the advisory councils, the best expertise could be mobilised to address each main problem. The policy document referred to the example of the Health Council, which consists of a three-man presidency and an advisory group with

some 200 members who can be convened in committees to examine specific issues. The method of recruitment is known as the 'card-index model'. Though it could not be transposed entirely in its existing form to the strategic advisory councils, it certainly includes some useful features. One important feature is the creation of effective links between the various policy areas and the various sources of knowledge and experience. According to the policy document, this strategy would reduce compartmentalisation and enhance coordination.

In point 34 (p. 17) of the policy document the government announced that the Advisory Council on International Affairs would be abolished. An advisory council based on the new model would be set up for foreign affairs, with Clingendael (the Netherlands Institute of International Relations) providing its secretariat. This 'new model' would be the Health Council's 'card-index model'.

It was found, at a hearing of the Senate's Committee on the Interior and Kingdom Relations, the High Councils of State, General Affairs and the Royal Household and the House of Representatives' Permanent Committee on the Interior and Kingdom Relations on 30 November 2007, that the vice-president of the Council of State, the chair of the Advisory Council on Government Policy and others were opposed to the proposed changes because of, for example, the lack of analysis. The AIV therefore felt it would be useful to present its own assessment of the proposed model, based on its own experience.

The AIV has 71 members, including the four permanent committees with a maximum of 17 members each. In practice, these permanent committees are almost always fully staffed. Besides its 71 members, the AIV can also bring in external experts to help prepare advisory reports, and indeed does so from time to time. The 71 members must also be available for the preparation of reports during their membership, which in principle lasts for four years. It is by no means clear if, using the card-index model, an expert requested to help prepare a report would indeed be available and able to make time for the purpose.

element is het organiseren van de kwaliteit van verbindingen tussen de verschillende domeinen en de verschillende kennis- en ervaringsbronnen. Die aanpak leidt volgens de nota tot minder verkokering en betere afstemming.

Onder 34 (p. 17) van de nota vermeldt het kabinet dat de Adviesraad Internationale Vraagstukken komt te vervallen. Voor het buitenland domein zal een adviesraad op basis van het nieuwe model worden ingericht, waarbij Clingendael het secretariaat vervult. Dat nieuwe model is dus het 'kaartenbakmodel' van de Gezondheidsraad.

Nadat op 30 november 2007 tijdens een hoorzitting van de Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Hoge Colleges van Staat, Algemene Zaken en Huis der Koningin van de Eerste Kamer en de Vaste Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer is gebleken dat onder andere de vicepresident van de Raad van State en de voorzitter van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid de voorgestelde structuurwijzigingen bekritisieren wegens onder andere het ontbreken van een analyse, acht de AIV het nuttig op basis van zijn ervaring zijn oordeel over het voorgestelde model te geven.

De AIV bestaat met inbegrip van de vier permanente commissies van elk maximaal 17 leden uit 71 personen. In de praktijk zijn deze permanente commissies vrijwel voortdurend volledig. Naast dit areaal van 71 personen kan de AIV ook deskundigen daarbuiten bij de voorbereiding van adviezen betrekken. Dit gebeurt van tijd tot tijd. De betrokkenheid van deze 71 leden, die in beginsel voor een periode van vier jaren zijn benoemd, brengt mee dat zij gedurende hun lidmaatschap ook voor het voorbereiden van adviezen beschikbaar zijn. Bij een kaartenbakmodel is het maar zeer de vraag of een aangezochte deskundige op dat ogenblik daadwerkelijk beschikbaar is en voldoende tijd kan vrijmaken voor de voorbereiding van het advies.

De vertegenwoordiging van de vier permanente commissies in de overkoepelende raad, die mede wordt gevormd door de voorzitters en de vicevoorzitters van de permanente commissies, verzekert dat het om een integrale visie gaat: de vier pijlers van ons buitenlands beleid – mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie – maken

deel uit van de overkoepelende raad. In het beoogde model van een presidium dat deskundigen op een bepaald terrein put uit een 'kaartenbak', gaat deze integrale aanpak verloren. Deze integrale aanpak van de advisering op de terreinen van de buitenlandse politiek en defensie is de belangrijkste winst die met de herziening van het adviesstelsel in 1997 op het terrein van de buitenlandse politiek is bereikt en dreigt bij uitvoering van het kabinetsvoornemen van 25 september 2007 te verdwijnen.

Daarnaast vormt het bestaan van deze permanente commissies, die zelf of waarvan de leden in gecombineerde of speciale commissies met de voorbereiding van adviezen zijn belast, één van de garanties voor de onafhankelijkheid van de adviezen. Bij een 'kaartenbakmodel' kan de mogelijkheid bestaan een ad-hoccommissie zo samen te stellen, dat het advies een voorzienbare strekking krijgt. Misschien is dat ook wel wat de Nota Vernieuwing Rijksdienst beoogt met de stelling in punt 30:

'De nieuwe opzet van het adviesstelsel moet ook flexibeler zijn. Een flexibele opzet van de raden zorgt ervoor dat, veel meer dan in de huidige vaste samenstelling van de adviesraden, per hoofdprobleem de beste expertise kan worden gemobiliseerd.'

De AIV heeft nog nooit ondervonden dat voor het voorbereiden van een advies binnen de eigen structuur, met de mogelijkheid deskundigen van buiten aan te trekken, niet de beste expertise kon worden gemobiliseerd, blijkens de medewerking aan adviezen van oud-minister, mr. Th.C. de Graaf, prof.dr. J.W. de Beus en drs. J. Schotte (gewezen plaatsvervangend secretaris-generaal van de Benelux).

Ook het voorstel het secretariaat onder te brengen bij het Nederlands Instituut voor Internationale Betrekkingen Clingendael stuit op bezwaren. Afgezien van het ontbreken van ruimte voor extra personeel of vergaderingen, is ook onduidelijk welke structuur het kabinet voor ogen staat. Gaan personeelsleden die voor Clingendael werkzaam zijn tevens in opdracht van de AIV werken of komt er binnen Clingendael een aparte groep medewerkers die uitsluitend voor en in opdracht van de AIV werkzaam zal zijn? Van de eerste variant valt te voorzien dat spanning optreedt tussen de volstreekte onafhankelijkheid van Clingendael en de weliswaar onafhankelijk, maar grotendeels op verzoek van de regering adviserende AIV. Het is de vraag of die variant voor Clingendael aanvaardbaar is. De tweede variant

The representatives of the four permanent committees on the Advisory Council itself, whose members include the chairs and vice-chairs of the committees, guarantees an integrated perspective: the four pillars of our foreign policy – human rights, peace and security, development cooperation and European integration – are thus represented on the Council. In the envisaged model of a presiding body drawing on experts in a particular field from a 'card index', this integration would be lost. And it is this integrated approach to the provision of advice on foreign policy and defence that was in fact the main benefit to emerge from the review of the advisory system in 1997. It would be jeopardised were the intentions the government announced on 25 September 2007 to be put into practice.

The existence of the four permanent committees, which are tasked with preparing advisory reports, either as a full committee or as individual members sitting in joint or special committees, is one of the factors that guarantee the independence of the advisory reports. In a card-index model, there is a chance that an ad hoc committee might be assembled in such a way as to influence the tenor of its report. This is perhaps what the Policy Document on Central Government Reform is referring to in point 30:

'The new-style advisory system must also be more flexible. This will ensure that, far more than is the case with the present fixed membership of the advisory councils, the best expertise can be mobilised to tackle each main problem.'

The AIV has never had problems mobilising the best expertise within its own structure, calling in external experts when necessary, as evidenced by the involvement of former minister T.C. de Graaf, Professor J.W. de Beus and J. Schotte (former deputy secretary-general of Benelux) in the preparation of reports.

There are also objections to the proposal of having Clingendael provide the secretariat for the AIV. Quite apart from the lack of space for extra staff or for meetings, it is also unclear what structure the government envisages. Would staff who currently work for Clingendael also work for the AIV, or would a separate group at Clingendael work exclusively for the AIV? The first option could give rise to conflict between the full independence

of Clingendael and the status of the AIV which, though independent, does provide advice at the request of the government. It is by no means certain that the first option would be acceptable to Clingendael. The second would entail considerable costs that could not be covered by the AIV's existing budget. A far more serious issue lies in the fact that the AIV would suffer a major decline in quality. As an employer, it would no longer be able to offer any career prospects. In its policy document of 25 September 2007 the government acknowledged the value of 'expertise accumulated over many years', but also saw drawbacks, stating that it preferred secretariat staff to be deployed more flexibly. Expertise on foreign policy and defence is not in great supply, and the flexibility required can in fact be achieved only in close cooperation with the ministries to which advice is provided. Staff flexibility and mobility are possible within the civil service structures of the ministries; in the Clingendael context they would be lost.

The possibility of moving the AIV out of the Ministry of Foreign Affairs has already been discussed, particularly in the first evaluation of the AIV, covering 1998-2002, pp. 32-33. The AIV rejected the idea in the section headed 'AIV Unit'. According to the Advisory Council, being housed with the Ministry of Foreign Affairs has major advantages, including the timely provision of information (including confidential information) in context, which is of great value in preparing the reports, the fact that the current set-up allows more attention to be focused on staff's career prospects, plus the possible financial implications of any move. In their response of 11 February 2003 the ministers agreed with the AIV's assessment, referring to the obvious advantages of the current situation (the AIV being housed at the Ministry).

The uncertainty aroused by the government's plans has left its mark on the AIV Unit. The executive secretary of the AIV, Dr Van der Veen, who took up the post in August 2006, was asked in spring 2007 if he would be available to work as senior academic adviser to the Ministry of Foreign Affairs. In normal circumstances, his commitment to the AIV for a period of three to four years would have precluded such an appointment, or the

brengt aanzienlijke kosten met zich mee die niet uit het bestaande budget van de AIV bestreden kunnen worden. Veel ernstiger is dat de AIV daarbij een belangrijk kwaliteitsverlies ziet optreden. Als werkgever kan de AIV geen enkel carrièreperspectief bieden. Het kabinet onderkent in zijn nota van 25 september 2007 het nut van 'door de jaren heen gestapelde expertise', maar ziet ook nadelen en geeft de voorkeur aan een flexibele inzet van secretariaatsmedewerkers. Op de terreinen van buitenlandse politiek en defensie is de expertise niet ruim aanwezig en kan de nodige flexibiliteit juist alleen worden bereikt in nauwe samenwerking met de ministeries aan welke wordt geadviseerd. Flexibiliteit en mobiliteit werden wel binnen de ambtelijke organisatie van de betrokken ministeries bereikt, maar zullen in het verband van Clingendael verloren gaan.

De kwestie van een eventuele plaatsing van de AIV buiten het ministerie van Buitenlandse Zaken is al eerder aan de orde geweest, vooral in de eerste evaluatie van de AIV, over de jaren 1998-2002, pp. 32-33. De AIV heeft daarop in afwijzende zin gereageerd onder het kopje 'Staf van de AIV'. Volgens de AIV had huisvesting in het ministerie wel degelijk grote voordelen, waaronder 'een tijdige, genuanceerde voorziening van (ook vertrouwelijke) informatie, die van grote waarde is voor het opstellen van adviezen, de mogelijkheid om in de huidige constellatie meer aandacht te besteden aan de doorstroming en het carrièreperspectief van de medewerkers, en de financiële consequenties van een eventuele uithuisplaatsing.' In hun reactie van 11 februari 2003 zijn de bewindspersonen het met het oordeel van de AIV eens: de voordelen van de huidige gang van zaken (namelijk huisvesting binnen het departement) noemen zij evident.

De onzekerheid voor de staf die door de regeringsvoornemens is ontstaan, heeft haar sporen nagelaten. De in augustus 2006 aangetreden secretaris van de AIV, dr. R. van der Veen, werd in het voorjaar gevraagd of hij beschikbaar was als wetenschappelijk raadadviseur van het ministerie van Buitenlandse Zaken. Onder normale omstandigheden zou hetzij een beroep zijn gedaan op de aangegane verbintenis de AIV voor een periode van drie tot vier jaar te dienen hetzij de vacature zijn opengesteld. In een periode van door de overheid zelf geschapen grote onzekerheid over de toekomst heeft de AIV het tijdelijk aanvaardbaar geacht dat de heer Van der Veen trachtte de beide

functies uit te oefenen, hoewel dat op gespannen voet kon staan met de vereiste onafhankelijkheid. Na verloop van enige maanden bleek de belasting echter te zwaar en de tegenstrijdigheid tussen de beide functies te groot en legde de heer Van der Veen het secretariaat per 1 november 2007 neer. De AIV heeft in de vacature voorzien zonder deze open te stellen, maar de functie van secretaris toe te vertrouwen aan drs. T.D.J. Oostenbrink, die al sedert 1997 het secretariaat van de Commissie Mensenrechten vervulde en als plaatsvervangend secretaris optrad. Hij heeft zich in die jaren een uiterst toegewijd stafmedewerker betoond en de AIV is zeer gelukkig met deze oplossing, die echter wel uit nood werd geboren.

Aan het slot van dit woord vooraf was aanvankelijk nogmaals een bereidverklaring van de AIV opgenomen om overleg te plegen over de toekomst van de advisering op de terreinen van buitenlandse politiek en defensie. Dit, omdat de AIV met leedwezen had vastgesteld dat over de beleidsvoornemens, ondanks eerdere, soortgelijke, bereidverklaringen van de AIV, geen overleg had plaatsgevonden en dat een aantal overwegingen die blijkens de ambtelijke notitie 'De verkokering voorbij ...' van 18 januari 2007 en de Nota Vernieuwing Rijksdienst van 25 september 2007 tot de bovenvermelde beleidsvoornemens hebben geleid, niet getuigden van een goed inzicht in de thans bestaande situatie. Kort voor de vergadering waarin dit jaarverslag werd vastgesteld, ontving de voorzitter evenwel een uitnodiging voor een gesprek met de programma-secretaris-generaal mr. R. Bekker. Dat gesprek is geagendeerd voor 20 februari 2008.

De AIV heeft dit jaarverslag vastgesteld tijdens zijn vergadering van 1 februari 2008.

vacancy would have been advertised. In a period of uncertainty created by the government, the AIV found it acceptable for Dr Van der Veen to take on both roles for a time, despite the potential negative implications for his independence. After several months, however, the burden and the conflict of interest between the two roles proved to be too great, and Dr Van der Veen left the AIV on 31 October 2007. The AIV filled the vacancy internally, appointing as its new executive secretary T.D.J. Oostenbrink, who had been executive secretary of the Human Rights Committee as well as acting as deputy secretary since 1997. Over the years, he has shown himself to be a dedicated member of the Unit, and the AIV is very satisfied with this solution, even though it was born out of necessity.

This original draft of this preface closed with a reiteration of the AIV's willingness to consult on the future of research and advice in the fields of foreign policy and defence. It regretfully observed that, despite similar declarations in the past, there had been no consultation on the policy intentions, and that a number of considerations on which, according to the official memorandum *De verkokering voorbij....* (Beyond Compartmentalisation') of 18 January 2007 and the Policy Document on Central Government Reform of 25 September 2007, the above policy intentions were based, suggested a lack of insight into the current situation. Shortly before the meeting at which this annual report was adopted, the chair did however receive an invitation to meet Programme Secretary-General Roel Bekker. A meeting has been scheduled for 20 February 2008.

The AIV adopted this annual report during its meeting on 1 February 2008.

IN 2007 UITGEBRACHTE ADVIEZEN

Advisory reports published in 2007

IN 2007, THE AIV PUBLISHED SEVEN ADVISORY REPORTS AND two advisory letters. They were:

- Advisory report no. 53: *The Benelux: the benefits and necessity of enhanced cooperation* (February 2007);
 - Advisory report no. 54: *The OECD of the future* (March 2007);
 - Advisory report no. 55: *China in the balance: towards a mature relationship* (April 2007);
 - Advisory report no. 56: *Deployment of the Armed Forces: Interaction between National and International Decision-Making* (May 2007);
 - Advisory report no. 57: *The UN Human Rights Treaty System: strengthening the system step by step in a politically charged context* (July 2007);
 - Advisory report no. 58: *The finances of the European Union* (December 2007);
 - Advisory report no. 59: *Employing Private Military Companies: A Question Of Responsibility* (December 2007)
-
- Advisory letter no. 12: *Response to the Human Rights Strategy 2007* (November 2007);
 - Advisory letter no. 13: *An ombudsman for development cooperation* (December 2007).

ADVISORY REPORT No. 53: *The Benelux: the benefits and necessity of enhanced cooperation*

On 11 October 2006 the AIV received a request for advice on Benelux cooperation. The request was prompted by the expiry in 2010 of the first period of the treaty on which the Benelux Economic Union (BEU) is based. Since the negotiations on how Benelux cooperation should continue were expected to begin in spring 2007, the AIV was asked to present its advisory report in early February. The report was adopted on 2 February 2007.

This advisory report was prepared by a mixed working group under the chairmanship of Professor J.Q.T. Rood, member of the European Integration Committee (CEI). Its members were F. Korthals Altes (chair of the AIV), Professor M.G.W. den Boer,

IN 2007 HEEFT DE AIV ZEVEN ADVIEZEN EN 2 BRIEFADVIEZEN uitgebracht. Dat waren achtereenvolgens:

- Advies nummer 53: *Benelux, nut en noodzaak van nauwere samenwerking* (februari 2007);
 - Advies nummer 54: *De OESO van de toekomst* (maart 2007);
 - Advies nummer 55: *Met het oog op China: op weg naar een volwassen relatie* (april 2007);
 - Advies nummer 56: *Inzet van de krijgsmacht: wisselwerking tussen nationale en internationale besluitvorming* (mei 2007);
 - Advies nummer 57: *Het VN-verdragssysteem voor de rechten van de mens: stapsgewijze versterking in een politiek geladen context* (juli 2007);
 - Advies nummer 58: *De financiën van de Europese Unie* (december 2007);
 - Advies nummer 59: *De inhuur van private militaire bedrijven: een kwestie van verantwoordelijkheid* (december 2007).
-
- Briefadvies nummer 12: *Reactie op de Mensenrechtenstrategie 2007* (november 2007);
 - Briefadvies nummer 13: *Een ombudsman voor ontwikkelingssamenwerking* (december 2007).

ADVIES nr. 53: *Benelux, nut en noodzaak van nauwere samenwerking*

De AIV heeft op 11 oktober 2006 een aanvraag ontvangen voor een advies over de Benelux-samenwerking. De reden voor deze adviesaanvraag is het in 2010 verstrijken van het eerste tijdvak van het verdrag dat aan de Benelux Economische Unie (BEU) ten grondslag ligt. Omdat de onderhandelingen over de (wijze en vorm van) voortzetting van de Benelux-samenwerking naar verwachting in het voorjaar van 2007 zouden beginnen, is de AIV verzocht het advies begin februari aan te bieden. Het advies is vastgesteld op 2 februari 2007.

Dit advies is voorbereid door een gemengde werkgroep onder voorzitterschap van prof.dr. J.Q.Th. Rood, lid van de Commissie Europese Integratie (CEI) en de leden mr. F. Korthals Altes (voorzitter van de AIV), mw. prof.dr. M.G.W. den Boer, dr. W.F. van Eekelen en mw. mr. M.G. Wezenbeek-Geuke (leden CEI) en het buitenlid drs. J. Schotte, tot voor kort werkzaam bij het

Secretariaat-Generaal van de Benelux. De ambtelijke contactpersonen zijn mr. M. van Rossum en dhr. B. Bruijn (DWM/WE). Het secretariaat is gevoerd door mw. dr. S. Volbeda, daarin bijgestaan door de stagiair(e)s mw. E. van der Bijl en dhr. M. Keizer. Ter voorbereiding van het advies heeft de werkgroep met een groot aantal deskundigen uit België, Luxemburg en Nederland gesproken.

De AIV meent dat de meerwaarde vooral tot uitdrukking komt in het bredere kader van de Europese samenwerking. Daarbij gaat het primair, maar niet alleen, om de politieke samenwerking in de Benelux (de BPS). In het verleden is immers gebleken dat de drie landen door onderlinge afstemming van standpunten en door gezamenlijk initiatieven te nemen – onder andere via de Benelux-memoranda – een meer dan evenredige invloed op de Europese besluitvorming en agenda hebben kunnen uitoefenen en zo hun positie binnen de EU hebben kunnen versterken. Daarbij hebben zij kunnen profiteren van het gegeven dat de buitenwereld de Benelux-landen, mede op grond van hun reputatie als voorlopers en grondleggers van de Europese integratie en hun geschiedenis van nauwe samenwerking in het kader van het BEU-verdrag, als een natuurlijk samenwerkingsverband zien. Feitelijk is de Benelux daarmee binnen de EU het enige als effectief beschouwde regionale samenwerkingsverband. Dit is een bijzondere positie, die vanaf het begin van het Europese integratieproces ook formeel erkend is in de vorm van een specifieke machtigingsclausule. Dit betekent tevens dat de politieke samenwerking in EU-verband niet los kan worden gezien van de samenwerking in de Benelux Economische Unie (BEU).

Bij het onderkennen van deze meerwaarde van de BPS is de AIV zich ervan bewust dat de politieke samenwerking tussen de Benelux-landen de afgelopen jaren niet altijd gemakkelijk is geweest. In sommige opzichten lijken de divergerende krachten zelfs sterker te zijn geworden. Toch meent de AIV dat in het huidige Europese krachtenveld een grotere inzet op politieke samenwerking de positie van de drie Benelux-landen ten goede zal kunnen komen.

Het positieve oordeel ten aanzien van de BPS geldt ook de samenwerking in het kader van de BEU. Deze samenwerking heeft een duidelijke evolutie doorgemaakt, waarbij het accent

Dr W.F. van Eekelen and Ms M.G. Wezenbeek-Geuke (members of the CEI), and external member J. Schotte, who until recently worked for the Benelux Secretariat-General. The civil service liaison officers were M. van Rossum and B. Bruijn (Western Europe Division, Western and Central Europe Department). The executive secretary was Dr S. Volbeda, assisted by trainees Ms E. van der Bijl and M. Keizer. The working group interviewed a large number of experts from Belgium, Luxembourg and the Netherlands while preparing the report.

The AIV believes that the added value of Benelux is mainly to be found in the broader context of European cooperation. The primary – though not the only – aspect of this is Benelux political cooperation (BPC). Experience has shown that the three countries can exert influence out of proportion to their size on European decisions and the European agenda, thus strengthening their position within the EU, by coordinating their positions and taking joint initiatives – including by means of the Benelux memoranda. They have benefited from the fact that, partly owing to their reputation as pioneers and founders of European integration and their history of close cooperation under the BEU Treaty, the outside world sees the Benelux countries as a natural grouping. Benelux is in practice the only regional partnership within the EU that is considered effective. This is an exceptional position, which was formally acknowledged from the very beginning of the European integration process in the enabling clause. It also means that political cooperation at EU level cannot be seen in isolation from BEU cooperation.

In acknowledging the added value of BPC, the AIV is aware that the course of political cooperation between the Benelux countries has not always run smoothly in recent years. Indeed, centripetal tendencies seem to have increased in some areas. Nevertheless, the AIV believes that greater commitment to political cooperation in response to the shifts in the European balance of forces can improve the position of the three Benelux countries.

The AIV's favourable assessment of Benelux cooperation also applies to the BEU. This aspect of cooperation has clearly

evolved, with a shift in emphasis towards internal security and cooperation on cross-border issues. The AIV believes the BEU has a valuable role to play in these areas. This is particularly true of the Secretariat-General, which plays a key initiating, supporting and in some cases guiding role here. It acts as a centre of expertise, particularly in the field of cross-border cooperation. In the AIV's view, these activities should therefore be continued and streamlined, although due account should be taken of the findings of the report by the Public Administration Council (due in late 2007) on obstacles to cross-border cooperation between local authorities and the role of the Secretariat-General in this area.

The AIV also wishes to emphasise the BEU's potential role as a pioneer in cooperation in a broader EU context. In the past, BEU cooperation has served as a laboratory not only for economic cooperation, but also for the Schengen and Senningen agreements. This function is directly linked to the concept of enhanced EU cooperation, and the enabling clause in the EC Treaty also provides a justification for it. The fact that the Benelux countries border on Germany and France means that they can generate considerable political influence in a broader European context, especially through Benelux-plus cooperation. Benelux cooperation can also be of practical use in implementing EU legislation.

At the same time, the AIV is critical of the way in which the BEU and BPC currently operate, and calls for not only the BEU and its institutions, but also current BPC practice, to be adapted and streamlined. BEU cooperation has no clear mission or strategy, and as a result the current range of tasks lacks focus and coherence. On economic issues, in particular, the organisation has been largely overtaken by the EU. BEU cooperation is not visible enough in the Benelux states. This can be addressed by giving the Board of Secretaries-General, in particular, a higher political and public profile. As regards BPC, the AIV feels that insufficient use is being made of its potential. Given the broader European balance of forces, the AIV is therefore in favour of closer, more systematic political cooperation. Both the BEU and BPS require stronger political leadership.

is komen te liggen op het interne veiligheidsbeleid en de samenwerking inzake grensoverschrijdende kwesties. Op deze terreinen speelt de BEU een waardevolle rol. Dit geldt in het bijzonder voor het SG, dat in deze samenwerking een belangrijke initiërende, ondersteunende en soms sturende functie vervult. Vooral op het terrein van de grensoverschrijdende samenwerking functioneert het als expertisecentrum. Voortzetting en stroomlijning van deze activiteiten verdient naar de mening van de AIV dan ook aanbeveling, zij het dat de uitkomsten van het eind 2007 verwachte advies van de Raad van Openbaar Bestuur over de knelpunten in de grensoverschrijdende samenwerking voor decentrale overheden en de rol van het SG daarin, daarbij in ogenschouw moeten worden genomen.

Daarnaast wil de AIV de potentiële rol van de BEU als voortrekkers van samenwerking in breder EU-verband benadrukken. In het verleden heeft de BEU-samenwerking niet alleen een laboratoriumfunctie vervuld ten aanzien van de economische samenwerking, maar ook wat betreft de *Verdragen van Schengen en Senningen*. Deze functie is direct verbonden met het concept van de nauwere samenwerking in de EU conform de genoemde machtigingsclausule in het *EG-Verdrag*. Het gegeven dat de Benelux-landen grenzen aan Duitsland en Frankrijk betekent dat zij in het bijzonder via de Benelux-plus-samenwerking het nodige politieke gewicht kunnen genereren in het bredere Europese verband. Daarnaast kan de Benelux-samenwerking in praktische zin ook dienstbaar zijn in het kader van de uitvoering van EU-regelgeving.

Tegelijkertijd is de AIV kritisch over het huidige functioneren van de BEU en de BPS en bepleit aanpassing en stroomlijning van zowel de BEU en haar instellingen als de huidige praktijk van politieke samenwerking. Het ontbreekt de BEU-samenwerking aan een duidelijke missie en strategie, met als logisch complement daarvan dat het huidige takenpakket focus en coherentie ontbeert. Vooral op het economische terrein is de organisatie in belangrijke mate door de EU ingehaald. Ook de zichtbaarheid binnen de lidstaten moet beter. Dit kan worden aangepakt door een sterkere politieke en publieke profilering van met name het College van SG's. Ten aanzien van de BPS stelt de AIV dat de potentiële betekenis onvoldoende wordt benut. Juist met het oog op het bredere Europese krachtenveld is de AIV voorstander van intensivering en versterking van deze

samenwerking. Met name de politieke sturing van zowel de BEU als de BPS moet worden versterkt.

Het advies was beschikbaar voordat de ambtelijke voorbereiding van de verdragsonderhandelingen begon en het heeft een duidelijk stempel gedrukt op de Nederlandse standpuntbepaling. Bovendien is een van de leden van de CEI, mr. C. Trojan, benoemd tot voorzitter van deze onderhandelingen. Direct bij het uitbrengen van het advies was het voorpaginanieuws in de NRC op 14 februari 2007, maar ook rond het seminar (zie later) en bij de aanvang van de onderhandelingen is het advies meerdere keren in de pers genoemd; enkele leden van de pers hebben het seminar op 20 april 2007 de hele dag bijgewoond. Daarnaast zijn artikelen verschenen van professor Rood in de *Staatscourant* en heeft de heer Knapen er een column aan gewijd in de NRC.

Regeringsreactie

Op 4 juli 2007 ontving de AIV de regeringsreactie, waarin allereerst dank wordt uitgesproken voor het advies en het tijdig uitbrengen ervan. Conform de aanbevelingen is de regering voornemens het verhelderen van de missie en strategie van de BEU en het aanbrengen van een focus binnen het takenpakket, een belangrijk punt in de onderhandelingen met België en Luxemburg te maken. Ook de suggestie om deze beleidsinhoudelijke focus onder te brengen in een aparte politieke verklaring bij het verdrag (zodat deze desgewenst gemakkelijk en met regelmaat aan de hand van de actualiteit kan worden bijgesteld) neemt de regering over. Het ziet ernaar uit dat België en Luxemburg dit standpunt zullen delen. Bovendien is de secretaris-generaal van de BEU verzocht een begin te maken met het vergroten van de zichtbaarheid van de BEU in de lidstaten.

Ook onderschrijft de regering nut en noodzaak van de BPS. De facto is er sprake van een *right of first consultation* tussen de drie verdragspartners, maar de regering wijst de aanbeveling om dit in een politieke bijlage bij het verdrag op te nemen van de hand. De regering verwacht dat de formalisering van dit recht gemakkelijk leidt tot compromisvorming in plaats van op belangen gerichte samenwerking en wil, in lijn hiermee, de BPS niet intensiveren op ambtelijk niveau. De regie voor de BPS ligt nu bij de drie hoofdsteden en de regering wil dit, evenals de AIV, zo laten. Het SG van de BEU heeft hierin geen rol.

The report was ready before the official preparations for the treaty negotiations had begun, and it clearly influenced the Netherlands' position. Moreover, a CEI member, C. Trojan, was appointed to chair the negotiations. The report made the front page of *NRC-Handelsblad* newspaper on 14 February 2007, just after it was published, and also received several mentions in the press around the time of the seminar (see below) and at the start of the negotiations. Several members of the press attended the seminar on 20 April 2007. Professor Rood also published articles in the *Staatscourant* (Government Gazette) and a column by Dr B. Knapen was devoted to the subject in *NRC-Handelsblad*.

Government response

The AIV received the government's response on 4 July 2007, in which it first of all thanked the Advisory Council for the report and for its timely publication. In accordance with the recommendations, the government intends to make clarifying the BEU's mission and strategy and improving its overall focus a major point on the agenda for the talks with Belgium and Luxembourg. The government will also take up the suggestion that this focus on substantive policy be enshrined in a separate political declaration (so it can easily be updated at regular intervals). Belgium and Luxembourg are likely to share this view. The Secretary-General of the BEU has been asked to begin enhancing the organisation's visibility in the member states.

The government also endorses the value and necessity of BPC. There is already a de facto 'right of first consultation' between the three partners, but the government rejects the recommendation that a right of first consultation be included in a political annex to the treaty. In the formalisation of this right, the government identifies a danger that the partnership could become more oriented towards forging compromises than towards pursuing genuine interests, and does not therefore want to intensify BPC at official level. BPC is currently directed from the three capitals, and both the government and the AIV believe this should remain the case. The SG of the BEU should not play a role in BPC.

As regards the Benelux institutions, on 1 September 2006 a new Benelux convention on intellectual property entered into

force. Like the AIV the government sees no reason to propose substantial changes. The AIV does however call for the Economic and Social Consultative Council to be abolished, as over the past 50 years the Committee of Ministers has not assigned it a single task. The Board of Secretaries-General of the BEU expressed the same sentiment in a recent advisory report issued to the member states. The government shares this view.

The government adopts the recommendation on naming the treaty and the associated institutions (namely that 'Benelux' should precede all the names).

With respect to the consultative structure of the BEU and the role of the SG the government endorses the proposal to conduct a critical evaluation of the current structure, but wishes to await the outcome of the negotiations first. If the three countries can agree on a structure for Benelux partnership, the government wishes to examine, in consultation with the SG, how the organisation can be adapted to new realities. The government intends to follow the AIV's recommendations to raise the subject of the SG's international legal status in the negotiations. Any review of this status must be directed towards restoring the balance between the three nationalities in the organisation, by removing the differences in salaries and pensions based on staff nationality. The current underrepresentation of Dutch and Luxembourg nationals undermines the SG's status as a 'neutral party' in talks between the member states.

Like the AIV, the government calls for the necessary modifications to Benelux cooperation to be put into effect by means of a treaty amendment, not by replacing the old treaty with a new one. This would avoid running the risk of losing the legal basis for secondary legislation.

ADVISORY REPORT No. 54: *The OECD of the future*

At the request of the government, the AIV issued an advisory report on the Organisation for Economic Cooperation and Development's (OECD) priority fields and its position in the international institutional structure. The AIV adopted the report on 9 March 2007.

Ten aanzien van de instellingen van de Benelux het volgende. Op 1 september 2006 is een nieuw Benelux-verdrag inzake intellectueel eigendom in werking getreden. In navolging van de AIV ziet de regering geen reden om hiervoor substantiële wijzigingen voor te stellen. Wel pleit de AIV voor het opheffen van de Economische en Sociale Raad voor Advies omdat dit orgaan in de afgelopen vijftig jaar geen enkele opdracht heeft gekregen van het Comité van Ministers. Ook het College van SG's van de BEU komt, in een recent advies aan de lidstaten, tot eenzelfde conclusie. De regering deelt dit standpunt.

De aanbeveling betreffende de naamgeving van het verdrag en de bijbehorende instellingen (alles 'Benelux') wordt overgenomen.

Ten aanzien van de overlegstructuur van de BEU en de rol van het SG onderschrijft de regering dat een kritische evaluatie ervan op zijn plaats is, maar wil eerst de uitkomsten van de onderhandelingen afwachten. Zodra een structurele vorm voor de toekomstige Benelux-samenwerking is overeengekomen, wil de regering in overleg met het SG bezien hoe de Benelux-organisatie aan de nieuwe realiteit moet worden aangepast. De aanbevelingen van de AIV om in de onderhandelingen de internationale rechtspositie van het SG aan de orde te stellen worden overgenomen. Herziening daarvan moet gericht zijn op het herstellen van het evenwicht tussen de drie nationaliteiten in de organisatie door het wegnemen van verschillen in salariering en pensioenvoorziening op basis van nationaliteit van de werknemers. De huidige ondervertegenwoordiging van Nederlanders en Luxemburgers tast de waardering van het SG als 'neutrale partij' bij overleg tussen de drie lidstaten aan.

Evenals de AIV bepleit de regering de noodzakelijke wijzigingen in de Benelux-samenwerking vorm te geven door een verdragswijziging en niet door het oude verdrag te vervangen door een nieuw. Op deze wijze wordt niet het risico gelopen de verdragsrechtelijke basis voor afgeleid recht te verliezen.

ADVIES nr. 54: *De OESO van de toekomst*

Op verzoek van de regering heeft de AIV advies uitgebracht over de prioritaire werkerreinen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) en de positie van de organisatie in de internationale institutionele structuur. Het advies is door de AIV vastgesteld op 9 maart 2007.

Het advies is voorbereid in een daartoe ingestelde gecombineerde commissie, die bestond uit: Prof.jhr.dr. G. van Benthem van den Bergh (AIV/CVV), drs. T. Etty (CMR), prof.mr. C. Flinterman (CMR), prof.dr. W.J.M. van Genugten (AIV/CMR, voorzitter commissie), mw. mr. C. Hak (CMR), drs. F.D. van Loon (COS), drs. H.C. Posthumus Meyjes (CEI), prof.mr. N.J. Schrijver (CMR), prof.dr. A. van Staden (AIV/CEI) en drs. P. Stek (COS). Prof.mr. F.H.J.J. Andriessen (AIV/CEI) heeft overwegend als corresponderend lid deelgenomen. De commissie werd bijgestaan door de ambtelijke contactpersonen drs. P.R. Post en mw. mr. C.M. Dijk namens het ministerie van Buitenlandse Zaken (DES/TO). Het secretariaat is gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en de stagiair(e)s dhr. B. Groothuis, mw. M.A.M. Suijkerbuijk en dhr. M. Keizer. Gedurende het adviestraject heeft de AIV gesproken met een aantal deskundigen en is er een bezoek gebracht aan de OESO in Parijs.

In 1947 werd, ter uitvoering van het Marshall-plan, de Organisatie voor Europese Economische Samenwerking (OEES) opgericht. In 1960 werd de wederopbouwtaak als voltooid beschouwd en werd de OEES omgevormd tot een organisatie die zich ten doel stelde bij te dragen aan de groei van de mondiale economie en de ontwikkeling van de derde wereld. Dit werd de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO). Zij kende in 1960 twintig lidstaten, tegenover dertig in 2007.

Om haar doelstellingen te bereiken heeft de OESO in de loop der jaren haar activiteiten uitgebreid tot vrijwel alle denkbare beleidsonderwerpen op economisch, sociaal en maatschappelijk terrein. Zij doet dat op verzoek van en gefinancierd door de lidstaten, en gaat daarbij doorgaans op multidisciplinaire en beleidsvergelijkende wijze te werk. Omdat de lidstaten voortdurend nieuwe prioriteiten stellen, zijn de onderwerpen waarmee de OESO zich bezighoudt in de loop van de tijd aan verschuiving onderhevig geweest.

Het was oorspronkelijk vanzelfsprekend dat de lidstaten samen vrijwel de gehele vrije wereldeconomie omvatten en op basis van dit gegeven en gesteund door een hoge mate van gelijkgestemdheid aan het werk van de organisatie deelnamen. Mondiale veranderingen die de afgelopen decennia hebben plaatsgevonden hebben die vanzelfsprekendheid echter onder

Preparations for the report were made by a specially established joint committee, whose members were: Professor G. van Benthem van den Bergh (AIV/Peace and Security Committee, CVV), T. Etty (Human Rights Committee, CMR), Professor C. Flinterman (CMR), Professor W.J.M. van Genugten (AIV/CMR, chair), Ms. C. Hak (CMR), F.D. van Loon (Development Cooperation Committee, COS), H.C. Posthumus Meyjes (European Integration Committee, CEI), Professor N.J. Schrijver (CMR), Professor A. van Staden (AIV/CEI) and P. Stek (COS). Professor F.H.J.J. Andriessen (AIV/CEI) participated largely as a corresponding member. The committee was assisted by civil service liaison officers P.R. Post and Ms. C.M. Dijk of the Ministry of Foreign Affairs (Transport and OECD Division, Economic and Ecological Cooperation Department). The executive secretary was T.D.J. Oostenbrink (CMR secretary) assisted by trainees B. Groothuis, Ms. M.A.M. Suijkerbuijk and M. Keizer. During the process, the AIV interviewed a number of experts, and paid a visit to the OECD in Paris.

The Organisation for European Economic Cooperation (OEEC) was set up in 1947 as part of the Marshall Plan. In 1960, the task of reconstruction was deemed to have been completed, and the OEEC was transformed into an organisation that aimed to contribute to the growth of the global economy and the development of the Third World. That organisation became the Organisation for Economic Cooperation and Development (OECD). In 1960 this organisation had twenty member states, compared with thirty in 2007.

In order to achieve its aims the OECD has over the years extended its activities to almost every conceivable field of economic and social activity. It does so at the request of the member countries (which also provide the necessary funding), and usually works on the basis of multidisciplinary and comparative policy research. Since member countries are constantly setting new priorities, the matters dealt with by the OECD have altered considerably over the years.

It was originally taken for granted that the member countries comprised almost the whole of the free world economy and that they brought a high degree of likemindedness to their work

within the organisation. However, the global changes that have taken place in recent decades have made all this a good deal less self-evident. Today's debate on the identity of the OECD effectively began when the Berlin Wall came down in 1989. The Cold War gave the OECD a clear *raison d'être* and a strong internal sense of solidarity. When it ended and powerful new economies began to emerge, the organisation was compelled to seek a new identity.

In 2006 the organisation was debating whether sixteen countries, with a wide variety of political backgrounds, could eventually become members. If they do join – as the AIV believes they should – the number of EU countries in the organisation will increase considerably. This seems likely to trigger a response from some non-European OECD members, such as Australia and Japan. These countries are already trying to offset such a trend by demanding that countries from other regions would be allowed to join.

In the AIV's view, the question of enlargement cannot be viewed in isolation from the OECD's future duties and aspirations. Unless the OECD incorporates the major emerging economies in some way, it will soon lose relevance. It must swiftly identify the countries which have not only indicated a wish to join the organisation on the basis of the four Noboru criteria ('like-mindedness', 'significant player', 'mutual benefit' and 'global considerations') and the fifth criterion proposed by the AIV – acceptance of and (eventual) compliance with the OECD acquis, consisting of its main conventions, schemes and principles – but are actually eligible for membership, as well as the countries which do not want to join or are not yet eligible to do so but should be associated with the OECD in some way. If so desired, a transitional period in which the country can progress towards full membership in stages can be mutually agreed.

The AIV has taken due note of the EU's decision that eight of the new members of the Union should join the OECD. The AIV agrees, though it is concerned about what the consequences would be if they all joined at once. When these new EU countries join, the AIV feels there should be an agreement that the European Commission will act on behalf of EU member

druk gezet. In feite is de huidige discussie over de identiteit van de OESO ontstaan met de val van de Muur in 1989. De Koude Oorlog gaf de OESO zowel een duidelijke *raison d'être* als een sterk intern gevoel van solidariteit. Met het wegvallen daarvan en met de opkomst van sterke nieuwe economieën is de OESO gedwongen op zoek gegaan naar een nieuwe identiteit.

Anno 2006 werd bezien of een zestiental staten, met een grote variëteit aan politieke achtergronden, in de toekomst lid zouden kunnen worden. Met hun toelating tot de OESO – waarvan de AIV voorstander is – zal het aantal EU-landen binnen de OESO nog sterk toenemen, wat naar verwachting weer tot een reactie zal leiden van sommige niet-Europese leden, zoals Australië en Japan. Deze landen neigen er al toe een dergelijke ontwikkeling te willen compenseren door te eisen dat dan ook landen uit andere regio's toetreden.

De vraag naar de uitbreiding kan naar de opvatting van de AIV niet los worden gezien van het toekomstige takenpakket en de ambities van de OESO. De OESO zal zonder incorporatie in enigerlei vorm van de grote opkomende economieën snel minder relevant worden. Ten eerste moet op korte termijn worden bepaald welke landen die zelf hebben aangegeven lid te willen worden en voldoen aan de vier 'Noboru-criteria' (*like-mindedness, significant player, mutual benefit en global considerations*) plus het daaraan door de AIV toegevoegde vijfde criterium van aanvaarding en (toegroeien naar) naleving van het OESO-acquis in de vorm van de voornaamste onderliggende conventies, regelingen en principes, daadwerkelijk voor het lidmaatschap in aanmerking komen. Ten tweede moet bezien worden met welke landen die geen lid willen worden dan wel daarvoor (nog) niet in aanmerking komen een vorm van associatie moet worden aangegaan. Desgewenst kan, met wederzijds goedvinden, een overgangstermijn worden vastgesteld waarbinnen stapsgewijs wordt toegewerkt naar een volledig lidmaatschap van deze landen.

De AIV heeft kennisgenomen van het EU-besluit dat de acht laatst toegetreden EU-landen lid moeten worden van de OESO. De AIV is het daarmee eens, maar heeft wel enige zorg over de consequenties van gelijktijdige toetreding. De AIV acht het gewenst op het moment van toetreding van deze nieuwe EU-lidstaten af te spreken dat de Europese Commissie in

OESO-kwesties op het terrein van de eerste (economische) EU-pijler namens de EU-lidstaten optreedt. In de visie van de AIV is het riskant een te groot aantal informele vormen van samenwerking *à la carte* te accepteren, omdat daarmee de harde kern van de organisatie zal worden aangetast. Door de combinatie van intensivering van de samenwerking met grote landen die evenwel geen lid van de OESO willen of kunnen worden en de wens een grotere invloed te hebben op mondialiseringsterrein, loopt de OESO het risico geleidelijk aan politieker te worden. Tegen die achtergrond beveelt de AIV de regering aan de voor- en nadelen van een 'twee-pijlerstructuur' opnieuw te laten verkennen. In de ene 'pijler' kan de denktank- en onderzoeksfunctie ten behoeve van nationale beleidsvergelijking worden ondergebracht, terwijl de andere de internationale beleidsvoorbereidende functie kan omvatten. Voor beide 'pijlers' kunnen niet alleen verschillende besluitvormingsmechanismen gelden, maar ook verschillende soorten lidmaatschappen.

De positie van de OESO in algemene zin staat niet ter discussie. De organisatie wordt juist zeer gewaardeerd. In algemene zin wordt geconstateerd dat de praktische samenwerking tussen de genoemde organisaties goed verloopt. Er is eerder sprake van complementariteit dan van competitie. Op een aantal deelterreinen van mondiale coördinatie ziet de AIV een belangrijke rol weggelegd voor de OESO, zoals bij het overleg over ontwikkelingssamenwerking (in het DAC), op het terrein van de belastingproblematiek (en daarmee ook corruptie), wetenschap en technologie, economisch structuurbeleid, milieu, migratievragen, energiezekerheid en het aanleveren van statistieken.

De beleidsvorming binnen de OESO kenmerkt zich door een gebrek aan een samenhangend langetermijnperspectief. Om gefundeerde uitspraken te kunnen doen over de prioriteiten, zou de AIV een grondige studie moeten maken van alle materiële OESO-werkzaamheden en deze bevindingen moeten correleren aan bestaand en toekomstig Nederlands beleid rond het brede spectrum aan onderwerpen waarmee de OESO zich bezighoudt. De AIV heeft gemeend dat hij niet het geschikte orgaan is om een dergelijke studie te verrichten. Het advies moet er wel toe bijdragen dat de verschillende ministeries zich nog eens grondig afvragen wat de actuele betekenis van de OESO voor hun werkterrein is en bij welke thema's zij in de toekomst meer aan de OESO kunnen hebben dan thans het

states on OECD matters covered by the first (economic) pillar of the Union. The AIV considers it risky to allow too many informal kinds of *à la carte* cooperation, as this will erode the core of the organisation. In combining closer cooperation with major countries that are unwilling or unable to join the OECD with the desire for more influence over the globalisation process, the organisation runs the risk of gradually becoming more political. In the light of this, the AIV would advise the government to re-examine the benefits and drawbacks of the 'two-pillar' structure. The think tank and research functions for the purpose of national comparative policy studies could be accommodated within one 'pillar' and the international policymaking task in the other. Each 'pillar' could then contain not only different decision-making mechanisms, but also different kinds of membership.

In general terms, the OECD's position is unchallenged – indeed, it is very highly valued. In general, practical cooperation between the various organisations is satisfactory. They complement rather than compete with one another. The AIV envisages an important role for the OECD in a number of specific areas of global coordination, such as consultation on development cooperation (in the DAC), taxation (and hence also corruption), science and technology, structural economic policy, the environment, migration issues, energy security and the supply of statistics.

The OECD decision-making process lacks a coherent long-term perspective. To issue well-founded statements on priorities, the AIV would need to make a thorough study of all OECD activities and correlate its findings with present and future Dutch policy on the broad range of topics that the organisation has to deal with. The AIV does not believe it is the right body to perform such a task. The report would however have to lead the various ministries to ask themselves how relevant the OECD currently is to their field of work, and in which areas they could derive greater benefits from the organisation than they do at present. Moreover, periodic reviews of the OECD's activities and the adoption of 'sunset clauses' for OECD committees and working groups could lead to an attitude of permanent vigilance: why are ministries working in cooperation with the OECD, what do they get in return and what are they prepared to invest in this? It is

the AIV's feeling that strong 'ownership' on the part of the OECD is also of importance to the Netherlands. It therefore recommends that the government examine whether the OECD can be placed higher on the national agenda.

The AIV is very pleased with the range of instruments that the OECD has developed in its more than 45-year existence. These methods are not based on the threat of sanctions, but rather on such concepts as voluntary compliance with agreements, cooperation, persuasion, proposal of alternative views and systematic comparison of strengths and weaknesses. One of the OECD's main strengths is that its 'products' are accepted by those who make and implement policy in the member countries. Indeed, the organisation is able to produce such well-researched reports partly because those countries provide it with data to which private research bodies have little or no access.

The AIV is of the opinion that the current decision-making process must be modified further in order to make the organisation more decisive. The qualified-majority decision-making system (including consensus-minus-one or consensus-minus-two) should be extended to include truly important decisions, although the positive aspects of consensus should not be overlooked. The membership criteria should be reviewed. The SG's authority in relation to the internal organisation and the Council should be increased. The AIV is not in favour of extending the system of mandatory forms of oversight. However, it does believe that the OECD can use its traditional working methods of peer review, peer pressure and best practices (if these are applied more strictly and worked out in greater detail) to encourage fuller compliance with agreements. Much can also be gained by improving external relations, communication and publicising the organisation's successes more widely.

The report was distributed both within and outside the OECD. It played a major role in official negotiations on the future of the organisation and the publication of the report prompted several articles in specialist journals.

Government response

In its response of 26 June 2007 the government stated that

geval is. Bovendien kunnen periodieke evaluaties en koppeling van de levensduur van commissies en werkgroepen aan 'sunset clauses' bijdragen aan een permanent waakzame houding: waarom werken ministeries mee aan de OESO, wat krijgen ze daarvoor terug en wat hebben ze ervoor over? De AIV constateert dat een sterk 'eigenaarschap' van de OESO ook in Nederland van belang is. Hij beveelt daarom aan na te gaan in hoeverre de OESO hoger op de nationale agenda kan belanden.

De AIV is zeer te spreken over het instrumentarium dat de OESO in de ruim 45 jaar van haar bestaan heeft ontwikkeld. Het zijn methoden waarbij niet wordt bedreigd met sancties, maar veeleer wordt gewerkt met begrippen als vrijwillige naleving van de gemaakte afspraken, samenwerking, overtuiging, het aanreiken van alternatieve gezichtspunten en het systematisch vergelijken van sterktes en zwaktes. Een belangrijke kracht van de OESO blijft dat haar 'producten' worden aanvaard door de beleidsmakers en -uitvoerders van de lidstaten, en dat zij haar kwalitatief hoogstaande rapporten mede kan vervaardigen omdat de staten gegevens ter beschikking stellen waartoe particuliere instituten niet of nauwelijks toegang hebben.

De AIV is van mening dat het huidige besluitvormingsproces verder moet worden aangepast, teneinde de slagvaardigheid te vergroten. Het stelsel van besluitvorming bij gekwalificeerde meerderheid (inclusief consensus *minus one or two*) moet worden uitgebreid, ook bij echt belangrijke beslissingen, zij het met een open oog voor de positieve zijden van consensus. De toelatingseisen moeten worden herzien. Tevens moet het gezag van de SG over de interne organisatie en in relatie tot de Raad worden versterkt. De AIV pleit er niet voor het stelsel van verplichtende vormen van toezicht uit te breiden, maar is wel van opvatting dat de OESO via de klassieke methoden van *peer reviews*, *peer pressure* en *best practices*, mits strikter toegepast en uitgewerkt, de naleving van gemaakte afspraken verder kan bevorderen. Ook is nog vooruitgang te boeken bij de versterking van de externe relaties en communicatie en het beter uitdragen van successen.

Het advies heeft een brede verspreiding gekregen binnen en buiten de OESO. Het heeft een grote rol gespeeld in de ambtelijke overleggen over de toekomst van de OESO en de publicatie van het advies heeft in vakbladen tot een aantal artikelen geleid.

Regeringsreactie

In de reactie van 26 juni 2007 liet de regering weten dat het advies van de AIV heel informatief en gebalanceerd is en met het historisch overzicht een goed beeld biedt van de ontwikkeling van de OESO. Toen de AIV verzocht werd advies uit te brengen, vonden binnen de OESO al enige tijd parallel lopende discussies plaats over zowel interne hervormingen als over de uitbreiding van de organisatie met nieuwe leden. Sneller dan verwacht werd al tijdens hoogambtelijk overleg in april/mei 2006 overeenstemming bereikt over enkele hervormingen in het beheer van de organisatie. Hoewel de tijd anno 2007 niet rijp is voor heropening van de hervormingsdiscussie, wil dat niet zeggen dat de aanbevelingen van de AIV terzake aan relevantie hebben ingeboet. De op termijn voorziene uitbreiding van de organisatie zal zonder twijfel aanleiding zijn om te zijner tijd vraagstukken als effectiviteit, besluitvorming, prioriteitstelling en dergelijke opnieuw op de agenda te zetten. De regering gaat ervan uit dat het advies kan dienen als handvat en leidraad voor Nederland om deze besprekingen aan te gaan.

De regering deelt de algemene opvatting van de AIV dat het een groot goed is dat de OESO bestaat. In dit licht onderschrijft zij in grote lijnen de aanbevelingen van de AIV. Zo deelt de regering de visie van de AIV dat door het ontbreken van belangrijke opkomende economieën op de ledenlijst van de OESO, de organisatie mondiale representativiteit en het vermogen tot effectieve uitvoering van een mondiale agenda ontbeert. Zij acht het dan ook van groot belang dat, wil de OESO een relevante speler blijven, de belangrijkste opkomende economieën meer bij de werkzaamheden van de OESO worden betrokken. Van even groot belang acht zij het dat door de nauwere samenwerking of door het lidmaatschap meer convergentie in het internationale denken over macro-economische, financiële en sociale vraagstukken kan worden gerealiseerd.

De gedachte dat nieuwe leden aan het OESO-*acquis* moeten voldoen heeft inmiddels ook ingang gevonden in de uitbreidingsbesprekingen in Parijs. De AIV noemt in dit verband het OESO-*acquis* 'de voornaamste onderliggende conventies, regelingen en principes'. Op zich is dat naar de mening van de regering verdedigbaar, maar een nadere uitwerking wat daar dan precies onder wordt verstaan zal nog moeten plaatsvinden om te kunnen beoordelen of kandidaatleden toegroeien naar

the AIV's report was very informative and balanced and, by including a summary of the organisation's history, had given a good impression of the development of the OECD. When the AIV was asked to produce an advisory report on the OECD, discussions had already been ongoing for some time at the OECD on internal reform and enlargement. High-level discussions in April/May 2006 resulted in agreement sooner than expected on a number of changes to the OECD's governance structure. Although the time now (2007) may not yet be ripe for reopening the reform debate, the AIV's recommendations have lost none of their relevance. The expected long-term enlargement of the organisation will undoubtedly place issues such as effectiveness, decision-making, priority-setting, etc. back on the agenda at some future date. The AIV advisory report could serve as a useful tool and guide for the Netherlands on undertaking such discussions in the future.

The government shares the AIV's general opinion that the existence of the OECD is extremely valuable. It therefore largely endorses the recommendations of the AIV. It shares the view of the AIV that since there are no important emerging economies among its members, the OECD is not globally representative and is unable to implement a global agenda effectively. It therefore considers it of prime importance that the OECD, if it wishes to remain a relevant player, involve the major emerging economies in its activities to a greater extent. Of equal importance is the positive effect that closer cooperation or membership will have on enhancing international convergence on macroeconomic, financial and social issues.

The idea that new members must comply with the OECD *acquis* has now found acceptance at the enlargement talks in Paris. In this regard, the AIV calls the *acquis* the 'main conventions, schemes and principles' of the OECD. While certainly valid, the government is of the opinion that this standpoint still requires further fleshing out so that the organisation can properly assess whether candidate countries are approaching or, indeed, already meet the requirements of full membership.

The AIV's recommendation that, as new EU member states accede to the OECD, there should be an agreement that the

European Commission will act on behalf of EU member states on OECD matters covered by the first (economic) EU pillar is an interesting one which, in the view of the government, deserves more in-depth specification.

The government does not share the AIV's reservations regarding informal *à la carte* forms of cooperation that may result from increased ad hoc contributions at the expense of the regular budget. Although it believes everything must be done to prevent the impression that some members have *carte blanche* to disregard OECD standards and agreements, a more *à la carte* approach, with the appropriate financial structure, may increase the OECD's diversity and, consequently, the organisation's significance for the Netherlands.

The government noted with satisfaction the AIV's assertion that there is little evidence of overlap or duplication between the activities of the OECD and those of other international organisations, followed by the observation that, owing to the OECD's methods and its relatively informal character, the organisations complement rather than compete with one another.

The AIV's conclusions and recommendations with regard to OECD methods receive wholehearted endorsement as do, by and large, those concerning organisational changes. Modifying the decision-making process (in particular, extending the qualified majority decision-making system) remains a goal for the Netherlands. However, given that a reform process has only recently been completed, this would not be an appropriate time to focus too much attention on this issue.

ADVISORY REPORT No. 55: *China in the balance: towards a mature relationship*

At the request of the government, in April 2007 the AIV published an advisory report on the significance of the rise of China for foreign policy. The government wishes to draw on this report as it develops its China policy. The AIV regards the report as a first step towards focusing more attention on the rapid developments in this region.

of voldoen aan de vereisten van een volwaardig lidmaatschap.

De aanbeveling van de AIV om op het moment van toetreding van nieuwe EU-lidstaten tot de OESO af te spreken dat de Europese Commissie in OESO-kwesties op het terrein van de eerste (economische) EU-pijler namens de EU-lidstaten optreedt, is naar de mening van de regering interessant en verdient nadere precisering.

De bedenkingen die de AIV heeft ten aanzien van informele vormen van samenwerking *à la carte* die kunnen ontstaan door toename van ad-hocbijdragen en inkrimping van het reguliere budget, deelt de regering echter niet. Hoewel zij vindt dat we te allen tijde moeten voorkomen dat het beeld ontstaat dat sommige spelers een vrijbrief krijgen zich te onttrekken aan de OESO-normen en afspraken, kan een meer *à la carte* benadering, mits in de juiste (financiële) structuur gegoten, de inhoudelijke diversiteit van de OESO vergroten en daarmee het belang van de OESO voor Nederland.

Met voldoening heeft de regering kennisgenomen van de constatering van de AIV dat er weinig bewijs is van overlapping of duplicatie van werkzaamheden tussen de OESO en andere internationale organisaties, aangevuld met de vaststelling dat door de werkwijze en het relatief informele karakter eerder sprake is van complementariteit dan van competitie.

De conclusies en aanbevelingen van de AIV inzake de OESO-methoden worden geheel onderschreven en dat geldt in belangrijke mate ook voor de voorgestelde organisatorische veranderingen. Aanpassing van het besluitvormingsproces is nog steeds onderdeel van de Nederlandse inzet. Aangezien recent een hervormingsproces is afgerond, lijkt het op dit moment echter niet opportuun om hier nu al veel aandacht voor te vragen.

ADVIES nr. 55: *Met het oog op China: op weg naar een volwassen relatie*

Op verzoek van de regering bracht de AIV in april 2007 advies uit over de buitenlandpolitieke betekenis van de opkomst van China. De regering had om dit advies gevraagd voor de verdere ontwikkeling van haar China-beleid. Van zijn kant beschouwt de AIV dit advies als een eerste stap om de

snelle ontwikkelingen in de betrokken regio beter onder de aandacht te brengen.

Het advies is voorbereid door een gecombineerde commissie van de AIV bestaande uit prof.dr. A. van Staden (AIV/CEI, voorzitter), prof.jhr.dr. G. van Benthem van den Bergh (AIV/CVV, vice-voorzitter), prof.mr. F.H.J.J. Andriessen (AIV/CEI), dr. A. Bloed (CVV), lt-gen. b.d. G.J. Folmer (CVV), dr. P. van Ham (CVV), drs. F.D. van Loon (COS), sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt (CVV), prof.dr. L.B.M. Mennes (COS), prof.mr. N.J. Schrijver (CMR), prof.dr. B.A.G.M. Tromp (CVV), gen. b.d. A.K. van der Vlis (CVV) en drs. E.P. Wellenstein (CVV). De commissie werd bijgestaan door de ambtelijke contactpersonen drs. W.A.C. Palm, mw. drs. K.S. van Stegeren en mw. mr. G. Willems namens het ministerie van Buitenlandse Zaken en ktz. drs. C.L. Turnhout namens het ministerie van Defensie. Het secretariaat werd gevoerd door drs. J.M.D. van Leeuwe met hulp van de stagjair(e)s dhr. B. Groothuis, mw. M.A.M. Suijkerbuijk en dhr. T. Schut.

De economische opkomst van China gaat onherroepelijk gepaard met veranderingen in de internationale verhoudingen, regionaal zowel als mondiaal. De grote vraag is: waar gaat het heen? Anders geformuleerd: wat gaat China met zijn groeiende macht doen? Gaat het land binnen bestaande internationale kaders actief meewerken aan het oplossen van wereldproblemen en leeft het de bijbehorende spelregels na, of gaat het een bedreiging van de wereldvrede vormen. Het spreekt welhaast vanzelf dat bevorderd moet worden dat China zich volgens het positieve model ontwikkelt en op termijn een 'verantwoordelijke belanghebbende' (*responsible stakeholder*) wordt.

Het advies is opgesteld vanuit het gezichtspunt dat associatie met China *engagement* het uitgangspunt moet zijn in plaats van de tegenovergestelde benadering van indamming *containment*. Voor de stabiliteit in de wereld acht de AIV het van grote betekenis dat de diplomatieke status, positie en invloed van China in overeenstemming worden gebracht met het groeiende economische en militaire gewicht van het land. Maar gezien de onzekerheid over de vraag in welke richting China zich ontwikkelt, sluit de AIV zich aan bij het begrip *hedged integration* als leidraad voor het Nederlandse China-beleid. Hij bepleit daarbij de bevordering van een 'volwassen relatie' tussen China en de westerse landen: een relatie op basis van gelijkwaardigheid en

The report was prepared by a joint AIV committee consisting of Professor A. van Staden (AIV/CEI, chair), Professor G. van Benthem van den Bergh (AIV/CVV, vice-chair), Professor F.H.J.J. Andriessen (AIV/CEI), Dr A. Bloed (CVV), Lieutenant General G.J. Folmer (retd.) (CVV), Dr P. van Ham (CVV), F.D. van Loon (COS), Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.) (CVV), Professor L.B.M. Mennes (COS), Professor N.J. Schrijver (CMR), Professor B.A.G.M. Tromp (CVV), General A.K. van der Vlis (retd.) (CVV) and E.P. Wellenstein (CVV). The committee was assisted by civil service liaison officers W.A.C. Palm, Ms K.S. van Stegeren and Ms G. Willems of the Ministry of Foreign Affairs and Captain C.L. Turnhout of the Ministry of Defence. The executive secretary was J.M.D. van Leeuwe, assisted by trainees B. Groothuis, Ms M.A.M. Suijkerbuijk and T. Schut.

China's economic rise is leading to irreversible shifts in the international landscape at both regional and world levels. The big question is: in what direction is the country heading? In other words: what will China do with its increasing power? Will the country play an active part in solving global problems within the existing framework of international institutions? Will it respect the existing rules of the game? Or will it form a threat to world peace? It goes almost without saying that everything possible should be done to ensure that China develops along positive lines and becomes a responsible stakeholder.

The report was written on the assumption that the approach should be engagement with China, rather than the opposite approach of containment. The Council considers it of great importance for global stability that China's diplomatic status, position and influence should be adjusted to match its growing economic and military might. In view of the uncertainty about the direction of China's development, however, the AIV agrees that the concept of 'hedged integration' should guide Dutch China policy. In addition to this the Council favours promoting a mature relationship between China and Western countries: a relationship based on equality and mutual respect, in which it is also possible to call each other to account for ways of acting that run contrary to each other's expectations. From this perspective, which is a common thread throughout, the report answers the government's twelve specific questions.

Notably, the request did not mention the human rights situation in China. The report does, however, examine this issue, since in the opinion of the AIV a focus on human rights in China is inextricably linked with the concept of responsible partnership in the world, as well as having implications for security policy. The report also looks at China's current economic and social situation, at several factors determining the country's foreign and security policy, and at China's relationship with countries in the Asian region and its actions on the world stage. It also considers China's military reforms.

The AIV explores the potential for influencing the country's political and social transformation and in the associated process of integrating China into international institutions. It states at the outset that the potential for bilateral policy is extremely limited. The AIV nevertheless recommends that the government contributes bilaterally as well as multilaterally, to the extent of its ability, to reducing the societal problems in Chinese society. In this connection, the Netherlands has its own specific interests: winning contracts and investment opportunities for Dutch companies and attracting Chinese investments to the Netherlands. In particular, the Netherlands must be conscious of the areas ('niches') in which it has something to offer China and where our country can develop an economic or cultural profile there. These include water, agriculture, sustainable energy, and Dutch experience with and knowledge of public/private partnerships in the fields of social security, health care and pensions.

In advancing the process of preparing China for a role as responsible stakeholder, the Netherlands should focus its efforts as much as possible on international organisations such as the UN and EU. The AIV accords the EU a key role as a channel of influence.

The AIV believes that the time has come to lift the EU's arms embargo on China, but only after the entry into force of a new, tougher EU Code of Conduct for arms exports and the conclusion of the decision-making process on the Toolbox. The Council is assuming here that China will not heighten tensions with Taiwan and that there will be no serious deterioration in the

wederzijds respect, maar die tevens de mogelijkheid open houdt elkaar aan te spreken op handelwijzen die als strijdig worden gezien met verwachtingen over en weer. Vanuit deze zienswijze, die als rode draad door het advies loopt, worden in het advies de twaalf concrete regeringsvragen beantwoord.

Opvallend aan de adviesaanvraag was, dat deze niet inging op de mensenrechtenproblematiek in China. Het advies gaat daar echter wel op in, omdat aandacht voor de mensenrechten in China naar het oordeel van de AIV onlosmakelijk met het concept van verantwoordelijke partnerschap in de wereld is verbonden en een veiligheidspolitieke dimensie heeft. Het advies besteedt verder aandacht aan de economische en maatschappelijke situatie waarin China zich bevindt, aan enkele factoren die het buitenlandse en veiligheidsbeleid van het land bepalen, alsmede aan de relatie van China met landen in de Aziatische regio en het optreden van China op het wereldtoneel. Ook treft men een beschouwing aan over de militaire hervormingen in China.

De AIV verkent de mogelijkheden tot beïnvloeding van de politieke en maatschappelijke transformatie van het land en – in samenhang hiermee – het proces van integratie van China in de internationale instellingen. Daarbij stelt de AIV voorop dat de marges voor een eigen, bilateraal beleid buitengewoon smal zijn. Desondanks adviseert de AIV de regering ook langs bilaterale weg er naar vermogen toe bij te dragen dat de maatschappelijke onzekerheden in China verminderen. Daarbij gelden specifieke Nederlandse belangen in de sfeer van opdrachten en investeringsmogelijkheden voor het Nederlandse bedrijfsleven (en omgekeerd Chinese investeringen in Nederland). Nederland moet zich verder vooral bewust zijn van de terreinen waar het China iets te bieden heeft (zogenaamde *niches*), en waar ons land in China een economisch of cultureel profiel mee kan ontwikkelen. Te denken valt daarbij aan onder andere water, landbouw, duurzame energie en de Nederlandse ervaring en kennis van publiek/private samenwerking in sociale zekerheid, gezondheidszorg en pensioenen.

Vanzelfsprekend moet bij de bevordering van het proces dat China moet voorbereiden op de rol van *responsible stakeholder* de meeste aandacht van Nederland uitgaan naar internationale organisaties als de VN en de EU. Daarbij kent de AIV vooral

een centrale plaats toe aan de EU als kanaal van beïnvloeding.

In dit kader acht de AIV de tijd gekomen dat de EU het tegen China gerichte wapenembargo intrekt, na de inwerkingtreding van een nieuwe – aangescherpte – EU-Gedragscode voor wapenexport en na afronding van de besluitvorming over de zogenaamde *tool box*. De AIV gaat er daarbij vanuit dat China de spanningen met Taiwan niet opvoert en dat zich in het land geen ernstige terugval in de mensenrechtensituatie voordoet. De AIV adviseert dat Nederland binnen de EU de opheffing van het uitvoerverbod actief bevordert.

Ter adstructie van zijn standpunt voert de AIV aan, dat eindeloze handhaving van het embargo een vorm van conditionaliteit is, die geen recht doet aan de in bijna twintig jaar gegroeide geest van partnerschap tussen betrokken partijen. Verder kan de effectiviteit van het verbod worden betwist, zodanig dat het lijkt te zijn verworpen tot symboolpolitiek, die op geen enkele wijze bijdraagt aan meer respect voor de rechten van de mens. Daarbij komt dat de mensenrechtensituatie in China sinds het drama van Tiananmen een geleidelijke verbetering laat zien. Ten slotte lijkt de politieke situatie met betrekking tot Taiwan thans te zijn gestabiliseerd. De AIV ziet als groot voordeel van een EU-Gedragscode inzake wapenexport dat deze, juridisch gezien, een *erga omnes* werking heeft en door China dus niet als discriminerend kan worden beschouwd.

Wat de publicatie van dit advies betreft, geldt als bijzonderheid dat de AIV voor het eerst in zijn geschiedenis ervoor koos het advies via de televisie publiek te maken, te weten op zondag 6 mei in het programma Buitenhof. Direct na publicatie van het advies zijn artikelen verschenen in bijna alle landelijke dagbladen. De media-aandacht spitte zich vooral toe op de aanbeveling om eraan bij te dragen dat de EU het wapenembargo tegen China opheft.

Regeringsreactie

De AIV ontving de regeringsreactie op 12 juli 2007. De regering is het eens met de AIV dat *engagement* met China het uitgangspunt van beleid moet zijn. Daarbij erkent de regering dat de marges voor een eigen bilateraal beleid op het gebied van buitenlandpolitieke en defensieaspecten, inderdaad klein zijn.

human rights situation in China. The AIV recommends that the Netherlands lobby actively in the EU for the export ban to be lifted.

In support of this position, the AIV argues that maintaining the embargo indefinitely is a form of conditionality that does not do justice to the spirit of partnership that has grown up between the parties concerned over the past twenty years. The effectiveness of the ban can also be called into question, to the extent that it has degenerated into a purely symbolic policy that does not actually contribute in any way to greater respect for human rights. Furthermore, the human rights situation in China has gradually improved since the Tiananmen Square tragedy. Finally, the political situation in relation to Taiwan seems to have stabilised. The great advantage of an EU Code of Conduct on arms exports, in the AIV's eyes, is that it has an 'equal for all' effect. China could not therefore view it as discriminatory.

The publication of this report was unique in the fact that, for the first time in its history, the AIV opted to launch it on television, on Sunday 6 May in the political discussion programme Buitenhof. Immediately after publication of the report, articles appeared in almost all the national dailies. Media attention was focused above all on the recommendation to lobby for the EU to lift the arms embargo against China.

Government response

The AIV received the government's response on 12 July 2007. The government shares the AIV's view that engagement with China should be the cornerstone of Dutch policy. It also acknowledges that there is little scope for the Netherlands to develop its own bilateral policy where foreign policy and defence are concerned.

The government states that the AIV's recommendation that bilateral policy be aimed at niche areas, where the Netherlands has something specific to offer China, has been fully adopted in the human rights arena. The Netherlands supports strengthening of the rule of law through the Sino-Dutch Legal Cooperation Programme. These and other activities within the framework of the Human Rights and Good Governance Strategic

Activities Facility will, in keeping with the AIV's report, be continued and where possible expanded.

The government also endorses the AIV's recommendation that China's position in international fora – such as the WTO and G8 – should be adapted to its growing stature. As regards the G8, the government interestingly notes that this organisation of the biggest industrialised countries must not gradually become an alternative to the existing multilateral system. Since the Netherlands is not a G8 member, China's inclusion in the organisation would not be in the Netherlands' best interest.

The government largely endorses the AIV report. It also, for example, subscribes to the view that the Netherlands should primarily operate via the EU where dialogue on general political issues is concerned. The only subject on which the government's opinion clearly differs from that of the AIV is on the EU weapons embargo. In response to the AIV's conclusion that the embargo has outlived its usefulness, the government puts forward the view that developments have not yet reached a point where a decision can be taken on the matter. It believes that the 'context' currently gives no cause for such a decision to be taken. The government takes a more negative view of the human rights situation than the AIV, and feels that the AIV is too optimistic about the regional situation, particularly concerning Taiwan. Finally, the government also considered the fact that pushing for such a move now would meet with fierce resistance in Washington.

ADVISORY REPORT No. 56: *Deployment of the Armed Forces: Interaction between National and international decision-Making*

On 27 December 2006 the Minister of Foreign Affairs and the Minister of Defence asked the AIV to issue a follow-up report on national and international decision-making on the deployment of the armed forces. The advisory report was adopted on 11 May 2007.

The report was prepared by a joint committee under the chairmanship of General A.K. van der Vlis (ret.), who is also a member of the Peace and Security Committee (CVV). The other

De regering deelt mede dat de aanbeveling van de AIV om het bilaterale beleid te richten op terreinen waar Nederland China iets te bieden heeft, op het gebied van mensenrechten, reeds ter harte wordt genomen. Via het *Sino-Dutch legal cooperation programme* steunt Nederland de versterking van de rechtsstaat in China. Deze en andere activiteiten in het kader van de Faciliteit Strategische Activiteiten Mensenrechten en Goed Bestuur zullen conform het advies van de AIV worden gecontinueerd en waar mogelijk uitgebreid.

De regering is het verder eens met de aanbeveling van de AIV dat de positie van China in internationale fora – zoals de WTO en de G8 – moet worden aangepast aan de groeiende statuur van dat land. Met betrekking tot de G8 is de opmerking van de regering interessant, dat deze organisatie van de grootste industrielanden niet mag verworden tot een alternatief voor het bestaande multilaterale systeem. Aangezien Nederland geen lid van de G8 is, zou toetreding van China aan deze organisatie in dat geval niet in het belang van ons land zijn.

Over het geheel genomen sluit de regering zich bij het AIV-advies aan. Zo onderschrijft zij ook de aanbeveling om zich vooral op de EU te richten waar het gaat om een dialoog over algemene politieke vraagstukken. Het enige onderwerp waarover de regering een duidelijk andere mening dan de AIV is toegedaan, betreft het EU-wapenembargo. In reactie op de conclusie van de AIV dat dit embargo zichzelf heeft overleefd, stelt de regering dat de situatie thans nog niet zover is dat er besluitvorming over het embargo kan plaatshebben. De 'context' biedt daartoe thans geen aanleiding, aldus de regering. Zo staat zij negatiever ten opzichte van de ontwikkeling van de mensenrechtensituatie dan de AIV en vindt de regering verder dat de AIV te optimistisch is over de regionale situatie, met name ten aanzien van Taiwan. Tot slot speelde bij deze overwegingen van de regering ook mee dat intrekking van het wapenembargo volgens haar op 'felle weerstand' in Washington zal stuiten.

ADVIES nr. 56: *Inzet van de krijgsmacht: wisselwerking tussen nationale en internationale besluitvorming*

Op 27 december 2006 verzochten de ministers van Buitenlandse Zaken en Defensie de AIV een vervolgadvisie uit te brengen over de nationale en internationale besluitvorming bij

de inzet van de krijgsmacht. Dit advies is vastgesteld op 11 mei 2007.

Het advies is voorbereid door een gecombineerde commissie samengesteld onder voorzitterschap van generaal b.d. A.K. van der Vlis, tevens lid van de permanente Commissie voor Vrede en Veiligheid (CVV) van de AIV. De andere CVV-leden die deel uitmaakten van de gecombineerde commissie waren: dhr. A.L. ter Beek, prof.jhr.dr. G. van Benthem van den Bergh, dr. A. Bloed, dr. Ph.P. Everts, prof.mr. F.J.M. Feldbrugge, lt.-gen. b.d. G.J. Folmer, mw. mr. B.T. van Ginkel, mr. J.S.L. Gualthérie van Weezel, dr. P. van Ham, prof.dr. K. Koch, sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt, drs. J. Ramaker, lt.-gen. b.d. H.W.M. Satter, prof.dr. B.A.G.M. Tromp en drs. E.P. Wellenstein. Tot de gecombineerde commissie traden voorts toe mr. F. Korthals Altes, de AIV-voorzitter, en dr. W.F. van Eekelen, lid van de permanente Commissie Europese Integratie (CEI) van de AIV. De commissie werd bijgestaan door de ambtelijke contactpersonen drs. F.C. van Beuningen en mr. R.J. Gabriëlse van het ministerie van Buitenlandse Zaken en drs. S.J.G. Reyn en M.W.M. Waanders van het ministerie van Defensie. Het secretariaat van de commissie werd gevoerd door drs. G.W.F. Vigeveno, daarin bijgestaan door drs. J.M.D. van Leeuwe (secretaris CVV).

Ter voorbereiding van het advies werden de Nederlandse Permanente Vertegenwoordiging bij de NAVO (dr. H.W. van Santen) en bij de EU (drs. A.J. Molenaar) geraadpleegd over de procedures in deze twee fora. De griffier van de werkgroep NRF van de Tweede Kamer, drs. T.J.E. van Toor, gaf een nadere toelichting op het rapport 'Inzet met instemming'.

De aanleiding tot de adviesaanvraag werd gevormd door het rapport 'Inzet met instemming' opgesteld door een werkgroep van de Tweede Kamer onder leiding van het Kamerlid Van Baalen. Dit rapport stelt voor artikel 100 van de Grondwet te herzien en daarin vast te leggen dat de uitzending van militaire eenheden de goedkeuring van de Tweede Kamer behoeft. Tevens worden aanscherpingen van de bestaande afspraken over informatieverstrekking aan de Staten-Generaal voorgesteld, die nu reeds zouden kunnen worden ingevoerd, vooruitlopend op de beoogde grondwetswijziging. De adviesaanvraag van de regering vraagt de AIV de implicaties van het voorgestelde nader te bestuderen en daarop commentaar te geven, als

CVV members on the committee were: A.L. ter Beek, Professor G. van Benthem van den Bergh, Dr A. Bloed, Dr P.P. Everts, Professor F.J.M. Feldbrugge, Lieutenant General G.J. Folmer (retd.), Ms B.T. van Ginkel, J.S.L. Gualthérie van Weezel, Dr P. van Ham, Professor K. Koch, Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.), J. Ramaker, Lieutenant General. H.W.M. Satter (retd.), Professor B.A.G.M. Tromp and E.P. Wellenstein. F. Korthals Altes, the AIV chairman, and Dr W.F. van Eekelen, member of the European Integration Committee (CEI), also participated. The committee was assisted by civil service liaison officers F.C. van Beuningen and R.J. Gabriëlse of the Ministry of Foreign Affairs and S.J.G. Reyn en M.W.M. Waanders of the Ministry of Defence. The committee's executive secretary was G.W.F. Vigeveno, assisted by J.M.D. van Leeuwe (CVV secretary).

During the preparations for this report, the Dutch Permanent Representative to NATO (Dr H.W. van Santen) and the Permanent Representative to the EU (A.J. Molenaar) were consulted about procedures in these two forums. The clerk of the House of Representatives' NRF working group, T.J.E. van Toor, gave an in-depth briefing on the report *Inzet met instemming* ('Deployment with Consent').

The request for advice was prompted by the report *Inzet met instemming*, produced by a working group of the House of Representatives chaired by MP Hans van Baalen. This parliamentary report proposes amending Article 100 of the Constitution so that parliamentary consent would be required for the deployment of Dutch military units outside the Netherlands. It also proposes tightening up existing arrangements on the provision of information to the States General pending this constitutional amendment. The government's request for advice asks the AIV to examine the implications of these proposals more closely and to comment on them, in preparation for the government's response to the working group's report.

The AIV first considered whether the present arrangement shows shortcomings that could be remedied by amending the Constitution or by some other means. It found that current procedures, based on Article 100 introduced in 2000 and on the revised Assessment Framework from 2001, work well and

are evolving in the direction of a substantive right of consent. The intensive debate between the government and parliament prior to the deployment of troops improves the quality of decisions and the care with which they are taken. The AIV therefore believes that Article 100 has achieved its aim.

The report '*Inzet met instemming*' proposes transforming the requirement to provide information, as laid down in Article 100, paragraph 1, into a requirement to obtain consent for every deployment of armed forces 'abroad'. This proposal raises a number of complex constitutional issues. A formal right of consent for the House of Representatives alone, as proposed in the report, would introduce a new element to our constitutional system. The right of co-decision enshrined in our Constitution concerns both houses of parliament. Such a right is usually implemented through the passage of a law by both houses. Although a right of co-decision for both houses, exercised through the passage of legislation, would be more in keeping with our constitutional tradition, it may evoke other, more practical objections. A formal debate in both houses of parliament in succession would take a considerable amount of time, and might delay troop deployments.

Under Article 100, it is the government that decides on the deployment of troops and therefore bears responsibility for that decision. The States General scrutinises the decision, not only after the mission has taken place but also before it begins. A formal right of co-decision would entail an actual sharing of responsibility. The government's decision would then assume the character of a proposal to be accepted or rejected – in other words, an intention. Yet in the Van Aartsen-Bos motion, the House of Representatives already expressed its dissatisfaction with an attempt by the government to present parliament with an intention rather than a full-fledged decision. Since the decision to deploy would essentially be a joint one, the House of Representatives would probably feel less free to criticise the course of the military operation and the Netherlands' role in it. In the AIV's view, it is therefore questionable whether shared executive responsibility would enhance the performance of government and parliament with regard to military operations. The practice over the last 20 years has created customary law,

aanloop tot de nog op te stellen regeringsreactie op het rapport.

De AIV heeft zich allereerst gebogen over de vraag of het functioneren van de huidige regeling tekortkomingen vertoont, die zouden kunnen worden verholpen door een grondwetswijziging of anderszins. Geconstateerd wordt dat de huidige procedures, gebaseerd op het in 2000 ingevoerde artikel 100 en op het herziene Toetsingskader van 2001, goed werken en dat deze zich ontwikkelen in de richting van een materieel instemmingsrecht. De intensieve discussie tussen regering en de Staten-Generaal, die aan de uitzending van militairen vooraf gaat, komt ook de kwaliteit en zorgvuldigheid van de besluitvorming ten goede. De AIV komt dan ook tot de conclusie dat het huidige artikel 100 aan zijn doel heeft beantwoord.

Het rapport '*Inzet met instemming*' stelt voor om de actieve informatieplicht van het huidige artikel 100, eerste lid, om te zetten in een toestemmingsvereiste voor iedere inzet van de krijgsmacht 'buiten de landsgrenzen'. Dit voorstel roept een aantal complexe staatkundige vragen op. Een formeel instemmingsrecht van alleen de Tweede Kamer, zoals voorgesteld in het rapport, zou namelijk een nieuwe figuur zijn in ons staatsrecht. Onze Grondwet kent alleen medebeslissingsrecht van beide Kamers. In de meeste gevallen krijgt dit medebeslissingsrecht gestalte via de wetgevingsprocedure. Een medebeslissingsrecht van beide Kamers op basis van de wetgevingsprocedure zou weliswaar meer in overeenstemming zijn met onze staatkundige traditie, maar kan weer andere, meer praktische bezwaren oproepen. Een formele en volgtijdelijke behandeling door beide Kamers zal relatief veel tijd in beslag nemen. Dit kan vertragend werken.

In de constructie van het huidige artikel 100 is het de regering die het besluit tot inzet van de krijgsmacht neemt en daarvoor de verantwoordelijkheid draagt. De Staten-Generaal hebben daarbij een controlerende rol, niet alleen achteraf maar in dit geval ook nadrukkelijk vooraf. Bij een formeel medebeslissingsrecht zal er veeleer sprake zijn van een gedeelde verantwoordelijkheid. Het regeringsbesluit krijgt daardoor meer het karakter van een voorstel dat aanvaard of verworpen kan worden. Daarmee wordt het besluit dus tot voornemen, iets waarvan de Tweede Kamer blijkens de aanvaarding van de motie-Van Aartsen-Bos niet gediend was. Doordat er in wezen sprake is

van een gezamenlijk besluit zal de Tweede Kamer zich waarschijnlijk ook minder vrij voelen het verloop van de militaire operatie en het Nederlandse aandeel daarin aan kritiek te onderwerpen. In de visie van de AIV is het dan ook zeer de vraag of een dergelijke verstrengeling van verantwoordelijkheden tussen regering en parlement, de uitoefening van hun respectieve taken bij de inzet van de krijgsmacht ten goede zal komen.

De praktijk van de afgelopen 20 jaar creëert gewoonterecht dat, in samenhang met het in 2000 ingevoerde artikel 100, de positie van de Staten-Generaal bij de uitzending van militairen heeft versterkt. Zo evolueert ons staatsrecht op een wijze die het kenmerk is van levend recht. De AIV ziet op dit moment dan ook geen concrete aanleiding tot een nieuwe grondwetswijziging met alle complicaties van dien. De AIV geeft de voorkeur aan een benadering waarbij op gezette tijden het Toetsingskader en de daarin beschreven procedures in het licht van de ervaringen worden bijgesteld

Het rapport 'Inzet met instemming' gaat uitvoerig in op zowel de 'NATO Response Force' als de *EU-battlegroups*. De toewijzing van Nederlandse eenheden aan de NRF of de *EU-battlegroups* is daarbij een belangrijk eerste moment. De AIV is van oordeel dat toewijzing een politieke verplichting schept. Onze bondgenoten en partners moeten ervan op aan kunnen dat eenheden die aan deze formaties zijn toegewezen, niet op het laatste moment daaraan worden onttrokken. Dit zou het aanzien van ons land als betrouwbare bondgenoot schaden.

De AIV komt tot de conclusie dat het niet zinvol is om te proberen de informatieverschaffing aan de Staten-Generaal te codificeren aan de hand van procedurele stappen in internationale fora. De AIV acht het juist de verstrekking van dit soort informatie zo veel mogelijk te koppelen aan de kennisgeving, de eerste stap in de artikel 100-procedure. Het gaat immers om het moment dat Nederlandse deelname in beeld komt. Zodra een Nederlandse bijdrage aan de orde komt, zou de Staten-Generaal een kennisgeving moeten toegaan. Deze notificatiebrief, die tot nu toe zeer summier pleegt te zijn, zou meer informatie moeten geven over de stand van de internationale gedachtevorming c.q. besluitvorming. De melding dat militaire opties door internationale militaire staven worden bestudeerd,

which, in conjunction with the revised Article 100, has strengthened the position of the States General when it comes to international troop deployments. This demonstrates that our constitutional law is constantly evolving and adapting to new circumstances. The AIV therefore sees no reason at present for another amendment of the Constitution, with all the complications this entails. It would prefer that the Assessment Framework and the procedures it contains be adjusted at regular intervals in the light of experience.

The report '*Inzet met instemming*' takes a detailed look at both the NATO Response Force and the EU Battlegroups. A pledge to allocate Dutch military units to the NRF or the EU Battlegroups is a crucial initial step, which, in the AIV's opinion, creates a political obligation. Our allies and partners must be able to count on the fact that these units will not be withheld at the last moment, otherwise the Netherlands' reputation as a reliable ally will be damaged.

The AIV concludes that it is pointless to try to codify the provision of information to the States General on the basis of procedural steps in international forums. The AIV feels it makes more sense for the release of such information to be linked, wherever possible, to the letter of early notification under the Article 100 procedure, since this is the point at which Dutch participation comes into the picture. As soon as the prospect of a Dutch contribution arises, the States General should be notified. This initial letter of notification, which to date has tended to be very brief, should provide more information on the stage reached in international deliberations or decision-making. This could include the announcement that military options are being studied by international military staffs as suggested by the parliamentary report, depending on confidentiality requirements. Otherwise, this kind of information can be provided by means of a confidential briefing to the parliamentary committee concerned.

Under normal conditions, decision-making in NATO or the EU will involve a whole series of steps, and the supreme bodies of NATO or the EU will discuss a proposed operation several times. The AIV believes that parliamentary procedures should be completed

before the NATO Council or the GAERC takes a final decision, i.e. before NATO's execution directive or the EU's decision to launch the operation. To say 'no' after this stage would create serious problems. It is therefore best to submit the Article 100 letter when military planning has reached such an advanced stage that the expected role of the Netherlands has become clear. After all, the criterion is whether sufficient information is available to consider all the elements of the Assessment Framework.

The Netherlands' contribution to the NRF and Battlegroups builds on its long-standing, close military cooperation with Germany and the UK in particular. A situation where the Netherlands and Germany were to draw different conclusions on the deployment of the units they had jointly contributed to the NRF or a Battlegroup should be avoided. The same applies to the British-Dutch contributions in the form of amphibious forces and the cooperation with Finland in relation to the Battlegroup. In the event of a looming crisis that may lead to military deployment, it will therefore be necessary to engage in close bilateral consultations with relevant partner countries, alongside multilateral consultations.

The advisory report attracted a great deal of press attention. Articles were published in national daily newspapers and in a number of journals.

At the time of writing this annual report, no government response had yet been received.

ADVISORY REPORT No. 57: *The UN Human Rights Treaty System: strengthening the system step by step in a politically charged context*

On 3 July 2006 the Minister of Foreign Affairs asked the AIV for advice on developments within the UN system concerning human rights. He asked that particular attention be focused on the plans concerning the treaty mechanisms and the proposed system of Universal Periodic Review. The AIV adopted the report on 6 July 2007.

The advisory report was prepared by the plenary session of the

kan daar onderdeel van zijn, afhankelijk van de eisen met betrekking tot vertrouwelijkheid. Anders kan dit soort informatie worden verstrekt via een vertrouwelijke briefing aan de desbetreffende Kamercommissie.

Onder normale omstandigheden zal de besluitvorming in de NAVO of de EU een hele reeks stappen omvatten en zullen ook de hoogste organen van de NAVO respectievelijk de EU zich meerdere keren over een voorgenomen operatie buigen. Parlementaire procedures dienen, in de visie van de AIV, te worden voltooid voordat de NAVO-Raad of de Radeb een definitief besluit neemt, dat wil zeggen voor de 'execution directive' in NAVO-kader c.q. voor de 'decision to launch the operation' in EU-kader. Daarna nog 'nee' zeggen zou leiden tot een zeer problematische situatie. De artikel 100-brief kan daarom het beste worden ingediend op het moment dat de militaire planning zodanig ver gevorderd is, dat duidelijk is welk aandeel daarin van Nederland wordt verwacht. Het criterium is immers of er voldoende informatie beschikbaar is om de elementen van het Toetsingskader na te lopen.

De Nederlandse inbreng in de NRF en battlegroups bouwt voort op de nauwe langjarige militaire samenwerking met vooral Duitsland en het Verenigd Koninkrijk. Vermeden moet worden dat Nederland en Duitsland andere conclusies trekken ten aanzien van de inzet van hun gezamenlijk ingebrachte bijdragen aan NRF of battlegroup. Dit geldt ook in relatie tot de Brits-Nederlandse bijdragen in de vorm van amfibische strijdkrachten en de samenwerking met Finland in het kader van de battlegroup. Als zich een crisis aftekent die tot inzet kan leiden, zal, naast het multilaterale overleg, dan ook nauw bilateraal overleg met de betrokken partnerlanden geboden zijn.

Het advies heeft zich mogen verheugen in de nodige pers aandacht. Er zijn artikelen verschenen in landelijke dagbladen en er is aandacht besteed aan het advies in een aantal vakbladen.

Op het moment van afronden van dit jaarverslag was nog geen regeringsreactie ontvangen.

ADVIES nr. 57: *Het VN-Verdragssysteem voor de rechten van de mens, stapsgewijze versterking in een politiek geladen context*

Op 3 juli 2006 heeft de minister van Buitenlandse Zaken de AIV verzocht om een advies over de ontwikkelingen binnen het systeem van de Verenigde Naties (VN) op het terrein van de rechten van de mens. In dat verband werd bijzondere aandacht gevraagd voor de plannen met betrekking tot de verdragsmechanismen en het voorgenoemde systeem van *Universal Periodic Review*. Het advies is door de AIV vastgesteld op 6 juli 2007.

Het advies is voorbereid door de plenaire vergadering van de Commissie Mensenrechten (CMR) van de AIV bestaande uit mw. dr. K.C.J.M. Arts, prof.mr. Th.C. van Boven, drs. T. ETTY, prof.mr. R. Fernhout, prof.mr. C. Flinterman (voorzitter advisering), prof.dr. W.J.M. van Genugten, mw. prof.mr. J.E. Goldschmidt, mw. mr. C. Hak, mr. R. Herrmann, drs. T.P. Hofstee, prof.dr. M.T. Kamminga, mr. F. Kuitenbrouwer, mw. dr. B.M. Oomen, prof.mr. N.J. Schrijver, mw. prof.mr. W.M.E. Thomassen, mw. mr. H.M. Verrijn Stuart en mw. J.M. Verspaget. De commissie werd bijgestaan door de ambtelijke contactpersonen drs. J.J.H. Geeven en drs. S. van der Meer namens het ministerie van Buitenlandse Zaken (DMV/MR).

Het secretariaat is gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR) en de stagiair(e)s mw. E. Jansen, mw. M.A.M. Suijkerbuijk en dhr. Th. Schut.

De AIV heeft zich gerealiseerd dat het risico bestaat dat advisering over versterking van de bestaande verdragsmechanismen uitmond in hetzij een herhaling en becommentariëring van eerder gedane voorstellen, hetzij het aanreiken van andere 'technische oplossingen' die als voordeel zouden hebben dat zij nieuw zijn, maar waarvan wellicht eveneens van tevoren valt te voorspellen dat zij niet de gewenste effecten zullen hebben. Daarom geeft de AIV in het advies eerst een schets van de complexe context waarin de verdragsmechanismen opereren en van de invloed daarvan op het functioneren van de mechanismen zelf.

De mensenrechtenverdragen zijn in de afgelopen decennia los van elkaar tot stand gekomen; de verschillende verdragscomités stellen elk hun eigen eisen. Het is wenselijk de organisatorische en inhoudelijke coördinatie tussen de verschillende

AIV Human Rights Committee (CMR), consisting of Dr K.C.J.M. Arts, Professor T.C. van Boven, T. ETTY, Professor R. Fernhout, Professor C. Flinterman (chair), Professor W.J.M. van Genugten, Professor J.E. Goldschmidt, Ms C. Hak, R. Herrmann, T.P. Hofstee, Professor M.T. Kamminga, F. Kuitenbrouwer, Dr B.M. Oomen, Professor N.J. Schrijver, Professor W.M.E. Thomassen, Ms H.M. Verrijn Stuart and Ms J.M. Verspaget. The committee was assisted by civil service liaison officers J.J.H. Geeven and S. van der Meer from the Ministry of Foreign Affairs (Human Rights Division, Human Rights and Peacebuilding Department). The executive secretary was T.D.J. Oostenbrink (CMR secretary) assisted by trainees Ms E. Jansen, Ms M.A.M. Suijkerbuijk and T. Schut.

The AIV is aware that advising on the strengthening of existing treaty mechanisms runs the risk of either simply repeating and commenting on earlier proposals, or suggesting other 'technical solutions' which, while they might have the advantage of being new, are almost certainly not going to have the desired effect. In the report the AIV therefore first outlines the complex situation in which the treaty mechanisms operate, and the impact of that situation on how the mechanisms themselves function.

It is a fact that human rights treaties have been concluded independently of each other in recent decades; the various treaty bodies each make their own demands; organisational and substantive coordination among the different bodies should be strengthened. Many problems have serious practical causes: the large number of reports expected of the states, the shortage of meeting time and excessive pressure of work affecting many treaty bodies, insufficient support from the Office of the High Commissioner for Human Rights (OHCHR) and overlaps between different treaty bodies causing duplication and late submission of reports. Moreover, the plenary discussion of reports sometimes detracts from the effectiveness of the procedure.

The 2002 report by the UN Secretary-General entitled *Strengthening the United Nations* proposed combining the various reporting obligations of the states under the human rights treaties into a single report for discussion by the different treaty bodies. In 2005 the UN Secretary-General launched two

strategies: one for the medium term aimed at harmonisation, greater involvement of the countries concerned and streamlined reports, and the other for the longer term based on the idea of a Unified Treaty Bodies System. The HCHR elaborated these proposals and suggested in 2006 the adoption of a system of a Single Unified Standing Treaty Body. The discussions on these proposals are proving very laborious and some problems in the treaty system remain unresolved. The AIV concludes that the current initiatives have not yet contributed substantially to resolving the treaty system's problems.

The AIV concludes that doing nothing is not an option. In discussing the possible options in this report, the AIV takes the long term as the starting point. The most far-reaching proposal is for a single standing treaty body. Different variants of this are conceivable, for example a single body with 'chambers'. A single treaty body could have the merit of allowing the human rights situation in a given country to be assessed in a coherent manner by reference to integrated reports. This would also allow the adoption of a consistent approach to interpretation of existing treaty standards. If the members of the treaty body were appointed on a permanent, full-time basis, this would create a high-quality body that would always be available and could take action at any desired moment in the event of serious violations. It would also increase the body's visibility and authority and make it more accessible to rights-holders. The AIV considers that the present international political climate gives cause for great concern. The initial reactions to the HCHR's proposals were negative and the recently concluded negotiations on the procedure and methods of the newly instituted Human Rights Council have shown that there is a real risk that past achievements could easily be lost in the current international political situation. Nor is it at all certain whether the proposed amalgamation of the existing seven (and in the future ten) treaty bodies to form a single body would indeed provide a solution to the problems in practice. It is also unclear whether the specific interests and circumstances of the different groups of rights-holders (such as women, children and people with disabilities) would continue to be safeguarded if a single treaty body were to be established. In summary, the AIV

comités verder te versterken. Veel problemen zijn terug te voeren op serieus te nemen praktische oorzaken: het grote aantal rapportages dat van de staten wordt verwacht, te weinig vergaardertijd en te grote werkdruk van veel comités; een te geringe ondersteuning van de zijde van het Kantoor van de Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens (HCRM); overlap tussen verschillende verdragsorganen leidt tot duplicatie en te late indiening van rapporten; en de plenaire besprekingen van rapportages doen soms afbreuk aan de effectiviteit van de behandeling.

In het rapport van de Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties van 2002, *Strengthening the United Nations*, wordt voorgesteld de verschillende rapportageverplichtingen van staten onder de mensenrechtenverdragen te laten samenvallen in de vorm van één rapportage die door de verschillende comités zou moeten worden besproken. In 2005 lanceerde de SGVN een tweetal strategieën: één voor de middellange termijn, met als doel meer harmonisatie, sterkere betrokkenheid van landen en gestroomlijnde rapportages en één vanuit een langetermijnvisie, waarbij de idee van een *Unified Treaty Bodies System* werd gelanceerd.

De HCRM heeft die voorstellen nader uitgewerkt en kwam in 2006 met het voorstel over te gaan tot een systeem van een *Single Unified Standing Treaty Body*. De discussies over deze voorstellen van de HCRM verlopen zeer moeizaam, terwijl sommige knelpunten in het verdragssysteem onverminderd aan de orde zijn. De AIV concludeert dat de lopende initiatieven (nog) niet geleid hebben tot een substantiële bijdrage aan de oplossing van de problemen van het verdragssysteem.

Niets doen is, concludeert de AIV, geen optie. Bij het bespreken van de mogelijke acties heeft de AIV in het advies allereerst de lange termijn als uitgangspunt genomen. Het meest vergaande voorstel betreft één enkelvoudig permanent verdragsorgaan, waarop verschillende varianten denkbaar zijn, bijvoorbeeld een enkelvoudig orgaan met daaronder 'kamers'. Een enkelvoudig verdragsorgaan kan het voordeel hebben dat mensenrechten op een samenhangende wijze kunnen worden beoordeeld aan de hand van geïntegreerde rapportages. Er kan een meer consistente benadering worden gehanteerd ten aanzien van de interpretatie van de bestaande verdragsnormen. Indien er wordt gekozen voor een vorm waarbij leden van het verdragsorgaan op permanente basis en voltijds worden benoemd,

ontstaat een kwalitatief hoogwaardig orgaan dat altijd beschikbaar is en dat ook actie kan ondernemen in situaties van ernstige schendingen. Tevens worden de zichtbaarheid en het gezag van dat orgaan vergroot en wordt de toegankelijkheid voor rechtshabbers vergemakkelijkt. De AIV constateert echter dat het huidige internationaal-politieke klimaat aanleiding geeft tot grote zorg. De eerste reacties op de voorstellen van de HCRM waren negatief en de onderhandelingen over de werkwijze en methodes van de nieuw ingestelde Mensenrechtenraad hebben aangetoond, dat er een groot risico bestaat dat hetgeen in het verleden is bereikt aan verworvenheden, gemakkelijk verloren kan gaan in het huidige politieke krachtenveld. Het is daarnaast bepaald niet zeker of de voorgestelde samenvoeging van de bestaande zeven (en in de toekomst tien) verdragsorganen tot één orgaan inderdaad in de praktijk een oplossing van de problemen zal geven. Het is voorts onduidelijk of bij de oprichting en uitwerking van het enkelvoudige verdragsorgaan de specifieke belangen en omstandigheden van de verschillende groepen rechtshabbers (zoals vrouwen, kinderen en gehandicapten) wel gewaarborgd blijven. Samenvattend komt de AIV tot de conclusie dat het voorstel voor het creëren van een enkelvoudig permanent verdragsorgaan ook op de lange termijn, zo het al haalbaar zou zijn, niet gewenst is.

De AIV is van oordeel dat er op korte- en middellange termijn een aantal veranderingen moet worden overwogen. De huidige comités moeten de inspanningen voor verdere harmonisering, coördinatie en integratie van de verschillende aspecten van hun mandaten verder intensiveren. Gedacht kan worden aan: het nastreven van een optimale expertise, inzet en onafhankelijkheid van de leden van de verdragsorganen; het harmoniseren van de procedures en de werkmethodes; het vergroten van het aantal bijeenkomsten van de voorzitters; het ontwikkelen van een effectieve relatie met de Mensenrechtenraad en het versterken van de samenwerking met andere relevante actoren via het Kantoor van de HCRM. Daarnaast kan ook worden gedacht aan een tweetal meer ingrijpende voorstellen met betrekking tot klachtenprocedures zoals samenvoeging van comités. Daarbij zullen zich weliswaar ook juridische en andere complicaties voordoen, maar die zijn minder verstrekkend van aard dan bij het creëren van een enkelvoudig verdragsorgaan. Tevens is het interessant te bezien of het Kantoor van de HCRM, werkend als gemeenschappelijke 'postbus', zou kunnen bijdragen aan een

concludes that the proposal to create a single Unified Standing Treaty Body is not desirable even in the long term, assuming it were indeed feasible.

The AIV considers that a number of changes should be considered in the short and medium term. The present treaty bodies should intensify their efforts to harmonise, coordinate and integrate the different aspects of their mandates. Consideration can also be given to the following measures: pursuing the highest possible degree of expertise, commitment and independence of the treaty bodies' members; harmonising the bodies' procedures and working methods; increasing the number of chairpersons' meetings; developing an effective relationship with the Human Rights Council and strengthening cooperation with other relevant actors through OHCHR. Two more far-reaching proposals for the complaints procedures, such as amalgamating committees, might also be considered. Although legal and other complications are admittedly bound to arise, they would be less far-reaching than if a single treaty body were to be created. Finally, it would be interesting to see whether such a procedure and more emphasis on publicity for OHCHR as a joint post-box could help raise the system's profile, provide greater clarity for complainants, improve the handling of complaints and result in clearer case law. In the long term this could even lead to the establishment of a joint 'complaints chamber'.

The AIV also deals with the relationship between the new Human Rights Council and the Universal Periodic Review system, about which a decision was taken on 18 June 2007. The AIV decided not to comment in detail at this stage on the UPR mechanism that has now been agreed. However, it does deal with a few important aspects of it, focusing on the relationship between the treaty bodies and this new mechanism. In the light of the deeply divided views on the design of the UPR system expressed in the Human Rights Council in the past year, the system that has been created would appear in theory to be reasonably effective, but clearly its implementation will in practice cause many political and other headaches (given that the 192 states are very different). Generally speaking, the AIV considers that the fact that in

principle each member state of the UN must submit to a human rights review by other states is a major step forwards, although it would have liked there to have been a modest role for independent experts and/or leading NGOs in the assessment stage. The AIV notes with regret, however, that this proved unfeasible.

The UPR dialogue with states should provide a unique opportunity for strengthening the human rights treaty system. However, while the AIV also realises that states with a poor ratification record will thus be put on the defensive, it wonders whether the UPR system will be able to bring about any real and substantial change in this situation. The UN Charter and the Universal Declaration of Human Rights will serve as the main normative basis for the assessment of such states, and in some cases the findings of the non-treaty mechanisms such as special thematic and country rapporteurs can be used as a source of factual information about violations. For these and other reasons, the AIV concludes that it is of great importance for the Netherlands to maintain its offer to be one of the first countries to undergo the UPR. This can also create a precedent for future discussions in this context.

The report was widely distributed both in the Netherlands and abroad, as well as within the UN. It is likely to play an important role at the meetings the Netherlands plans to hold on the subject in the context of the Human Rights Council.

Government response

The AIV received the government's response to the report on 12 November 2007. The government broadly agrees with the AIV's conclusions and recommendations. The UN human rights treaty system is an important instrument in the implementation of international human rights standards at national level. The Netherlands recognises the value of a strong set of instruments and is glad to contribute to the effective reform of the UN treaty system. In its response the government also discusses the reform of the system of treaty bodies, individual complaint procedures and the relationship between the treaty bodies and the Human Rights Council.

betere zichtbaarheid van het systeem, meer duidelijkheid voor de klager, een betere behandeling van klachten en een duidelijker jurisprudentie. Op de lange termijn zou dat mogelijk zelfs kunnen leiden tot de instelling van een gemeenschappelijke 'klachtenkamer'.

Ook gaat de AIV in op de relatie tussen de nieuwe Mensenrechtenraad en het systeem van *Universal Periodic Review (UPR)*, waarover op 18 juni 2007 besluitvorming heeft plaatsgevonden. De AIV heeft ervan afgezien het nu overeengekomen UPR-mechanisme uitvoerig te becommentariëren. Wel gaat hij in op enkele belangrijke aspecten; daarbij concentreert hij zich op de relatie tussen de verdragsorganen en dit nieuwe mechanisme. Op papier lijkt, mede in het licht van de diep verdeelde inzichten over de invulling van het UPR-systeem die het afgelopen jaar in de Mensenrechtenraad naar voren zijn gebracht, een redelijk effectief systeem te zijn gecreëerd, maar het is tevens evident dat de implementatie daarvan in de praktijk (het gaat om 192 zeer verschillende staten) vele politieke en andere hoofdbreken zal gaan opleveren. In algemene zin acht de AIV het wel een belangrijke stap vooruit dat in beginsel elke lidstaat van de VN zich moet onderwerpen aan een mensenrechtentoets door andere staten, ook al had de AIV graag gezien dat er in de beoordelingsfase een (bescheiden) rol voor onafhankelijke experts en/of gerenommeerde NGO's weggelegd zou zijn geweest. Tot zijn spijt constateert de AIV echter dat dit niet haalbaar is gebleken.

De UPR-dialogoog met staten moet een unieke mogelijkheid opleveren om het verdragssysteem op het terrein van de rechten van de mens te versterken. Tegelijkertijd realiseert de AIV zich dat staten met een magere ratificatiegraad op deze manier weliswaar in het defensief worden gedrukt, maar dat het tevens de vraag is of het UPR-systeem daarin werkelijk verandering zal kunnen brengen. Voor die staten gelden dan echter het VN-Handvest en de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens als de belangrijkste normatieve basis voor de beoordeling, terwijl voor feitelijke informatie over schendingen in een aantal gevallen tevens een beroep kan worden gedaan op de bevindingen van de niet-verdragsmechanismen als de Bijzondere thematische- en landenrapporteurs. Mede om de hierboven genoemde redenen is de AIV tot de conclusie gekomen dat het van groot belang is dat Nederland zijn aanbod om

als één van de eerste landen onderwerp te worden van de UPR, gestand doet. Op die wijze kan ook een precedent worden gecreëerd voor toekomstige discussies in deze context.

Het advies is breed verspreid in binnen- en buitenland en binnen de VN. Het zal naar verwachting ook een belangrijke rol kunnen vervullen tijdens de nog door Nederland te organiseren bijeenkomst over dit onderwerp in de context van de Mensenrechtenraad.

Regeringsreactie

Op 12 november 2007 ontving de AIV de regeringsreactie op dit advies. De regering onderschrijft de conclusies en aanbevelingen van de AIV op hoofdlijnen. Het VN-verdragssysteem voor de rechten van de mens is een belangrijk instrument in de nationale tenuitvoerlegging van internationale mensenrechtennormen. Nederland hecht aan een goed functionerend instrumentarium en wil graag bijdragen aan een effectieve hervorming van het VN-verdragssysteem. In de reactie informeert de regering nader over: de hervorming van het systeem van verdragscomités, de individuele klachtprocedures en de relatie tussen de comités en de Mensenrechtenraad.

Het VN-verdragssysteem

De regering stelt dat het advies een adequaat overzicht geeft van de problematiek waar zowel verdragscomités als rapporterende landen mee worden geconfronteerd. De regering geeft aan bij andere landen aan te dringen op ratificatie van de belangrijke internationale mensenrechtenverdragen. Indien ratificatie heeft plaatsgevonden, behoort het tot de mogelijkheden om desgevraagd landen (financieel) te ondersteunen bij de tenuitvoerlegging op nationaal niveau van deze verdragen en van de aanbevelingen van de verdragscomités. Om het werk van de verdragscomités bekend te stellen en om schaduwrapportage op te stellen is de Nederlandse regering bereid NGO's met deze doelstelling te ondersteunen. Het Kantoor van de HCRM kan hieraan een belangrijke bijdrage leveren en Nederland zal daarom haar rol als één van de grootste donoren van het kantoor voortzetten. De regering deelt de analyse van de AIV dat het creëren van één enkelvoudig permanent verdragsorgaan onwenselijk moet worden geacht. Het is belangrijk dat de eigenheid van de verschillende comités en de specifieke expertise behouden blijft, terwijl de synergie tussen de verschil-

The UN treaty system

The government states that the AIV's report gives a useful overview of the issues confronting both the treaty bodies and the reporting countries. The Dutch government is urging other countries to ratify the main international human rights treaties. Once ratification has taken place we may, if requested, provide financial support to help countries implement these treaties and the recommendations of the treaty bodies at national level. The Dutch government is prepared to support NGOs in promoting the work of the treaty bodies and in producing shadow reports. The OHCHR has an important role to play here, and the Netherlands will therefore remain one of the OHCHR's largest donors. The government shares the AIV's conclusion that the creation of a single permanent treaty body would not be desirable. It is important to preserve both the individuality and the specialised expertise of the different treaty bodies, while taking steps to increase the synergies between them. The government feels the AIV has made a number of useful suggestions to further cooperation between existing treaty bodies by means of improved harmonisation, coordination and the integration of the different aspects of the bodies' mandates. While the government agrees that the amalgamation of a number of existing treaty bodies, as suggested by the AIV, is an option which should be investigated further, its preference at this time is for less radical, yet effective changes that can be implemented in the short term.

Individual Right of Complaint

The government shares the AIV's observation that only limited use is currently being made of the individual right of complaint. The government will urge other countries that do not already accept the individual right of complaint to do so, and to publicise this right among their populations. The AIV considers that it would be desirable to examine whether the working groups responsible for dealing with complaints can also meet in Geneva. The government agrees that such a step could lead to a more intensive exchange of expertise and greater consistency in the handling of complaints. At the same time, there is a risk that such a heavy workload for the secretariat might result in delays in the handling of complaints. To achieve a greater streamlining of complaints procedures, the government's preference would

be for the establishment of a joint 'complaints chamber'.

Relations with the UN Human Rights Council and the Universal Periodic Review

The government is of the opinion that the UPR system has the potential to offer added value to existing mechanisms for the protection of human rights, such as the treaty system. The government shares the AIV's view that information from the treaty bodies, such as concluding observations, recommendations and general comments, should form an integral part of UPR working group discussions. Contrary to a misunderstanding, there is a role for independent experts to play in the assessment stage of the UPR. It is up to the countries involved to determine who will be included in the delegation representing the country at the UPR working group. Like other countries, the Netherlands is considering including independent experts in its delegation.

The government strongly endorses the AIV's conclusion that, for the Netherlands, the Human Rights Council is the most important global forum in the human rights arena. The Dutch government's efforts will remain focused on developing the Human Rights Council into an international body that can make a meaningful contribution to the protection of human rights worldwide. To this end, the Netherlands will organise a conference, preferably in the margins of a session of the Human Rights Council.

ADVISORY REPORT No. 58: *The finances of the European Union*

On 7 December 2007 the AIV adopted an advisory report on the finances of the European Union, which it had produced on its own initiative.

The advisory report was prepared by a special committee chaired by C.G. Trojan, member of the European Integration Committee (CEI); its other members were H.J. Brouwer (CEI), Professor J.Q.T. Rood (CEI), E.P. Wellenstein (CVV), supported by an external expert, M.G. Bos, Deputy Director of Economic Affairs at the Social and Economic Council. Professor F.H.J.J. Andriessen (AIV/CEI) was a corresponding member. For this report, C. van Rij, Director of the European Integration

lende comités wordt vergroot. De regering stelt dat de AIV enkele nuttige suggesties heeft gegeven voor verdergaande samenwerking tussen bestaande verdragsorganen in de vorm van verdere harmonisering, coördinatie en integratie van de verschillende aspecten van de mandaten van de verschillende comités. De AIV opperde de consolidatie van enkele bestaande verdragscomités. De regering geeft aan dat dit nader onderzocht zou kunnen worden maar geeft vooralsnog de voorkeur aan minder ingrijpende maar wel effectieve veranderingen die op kortere termijn uitgevoerd kunnen worden.

Individueel klachtrecht

De regering deelt de observatie van de AIV dat er op dit moment slechts op bescheiden schaal gebruik wordt gemaakt van individuele klachtmogelijkheden. De regering zal andere landen die dat nog niet gedaan hebben, aansporen individuele klachtmogelijkheden te accepteren en die onder hun bevolking bekend te stellen. De AIV acht het wenselijk om te bezien of de werkgroepen die zich met klachten bezighouden parallel bijeen zouden kunnen komen in Genève. De regering beaamt dat een dergelijke planning zou kunnen leiden tot een intensievere uitwisseling van expertise en een grotere consistentie in de behandeling van klachten. Tegelijkertijd bestaat ook het risico dat een dergelijke zware belasting van het secretariaat leidt tot vertraging in de behandeling van de klachten. Om te komen tot een verdere stroomlijning van de klachtenprocedures geeft de regering de voorkeur aan de instelling van een gemeenschappelijke klachtenkamer.

Relatie met de Mensenrechtenraad en de 'Universal Periodic Review'

De regering is van mening dat het UPR-systeem in potentie een toegevoegde waarde heeft ten opzichte van reeds bestaande mechanismen voor mensenrechtenbescherming, zoals het verdragssysteem. De regering deelt het oordeel van de AIV dat informatie afkomstig van de verdragscomités, zoals *concluding observations*, *recommendations* en *general comments* een belangrijke plaats moeten innemen in de besprekingen van de UPR-werkgroep. De regering stelt dat het een misverstand is dat er in de beoordelingsfase van de UPR geen rol weggelegd zou kunnen zijn voor onafhankelijke experts. Het is aan de betreffende landen om de samenstelling van hun delegatie te bepalen die het land in de UPR-werkgroep zal vertegenwoor-

digen. In dat kader overweegt Nederland samen met andere landen onafhankelijke experts in zijn delegatie op te nemen.

De regering onderschrijft van harte de conclusie van de AIV dat de Mensenrechtenraad voor Nederland het belangrijkste wereldwijde internationale forum is op het gebied van mensenrechten. De inzet van de Nederlandse regering blijft erop gericht de Mensenrechtenraad te ontwikkelen tot een internationaal orgaan dat een zinvolle bijdrage kan leveren aan de wereldwijde bescherming van mensenrechten. Nederland zal daartoe een bijeenkomst organiseren, bij voorkeur en marge van een zitting van de Mensenrechtenraad.

ADVIES nr. 58: *De Financiën van de Europese Unie*

Op 7 december 2007 heeft de AIV het advies vastgesteld over de financiën van de Europese Unie. Dit advies is op eigen initiatief uitgebracht.

Dit advies is voorbereid door een speciale commissie onder voorzitterschap van mr. C.G. Trojan (CEI) en de leden drs. H.J. Brouwer (CEI), prof.dr. J.Q.Th. Rood (CEI) en drs. E.P. Wellenstein (CVV), versterkt met de externe deskundige, drs. M.G. Bos, plaatsvervangend directeur Economische Zaken van de Sociaal-Economische Raad. Prof.mr. F.H.J.J. Andriessen is betrokken geweest als corresponderend lid. Voor dit advies zijn drs. C. van Rij, directeur Directie Europese Integratie (DIE) en mr. C.J. Bansema, hoofd van de afdeling Interne Zaken van deze directie (DIE/IN), de ambtelijke contactpersonen op het ministerie van Buitenlandse Zaken geweest. Het secretariaat is gevoerd door mw. dr. S. Volbeda, daarin bijgestaan door de stagiaires mw. M.H. Breedveld en mw. S. Çoker.

Ter voorbereiding van het advies heeft de commissie met een aantal deskundigen gesproken. Naast de genoemde ambtelijke contactpersonen zijn dat geweest mevrouw prof.dr. I.J.J. Burgers, hoogleraar belastingrecht van de Universiteit Groningen, de heren drs. J.W. Flohil en drs. A.P. Postma van het ministerie van Financiën, alsmede de heer mr. A. Oostra van het ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselveiligheid. De AIV is zeer erkentelijk voor hun bereidwilligheid om hun inzichten vrijelijk met de commissie te delen.

De AIV heeft zich bij de totstandkoming van dit advies laten

Department (DIE) and C.J. Bansema, head of the Department's Internal Affairs Division (DIE/IN) acted as civil service liaison officers at the Ministry of Foreign Affairs. The executive secretary was Dr S. Volbeda, who was assisted by trainees Ms M. Breedveld and Ms S. Çoker.

The committee spoke to a number of experts during the preparations for this report. Besides the civil service liaison officers mentioned above, they were Professor I.J.J. Burgers, professor of tax law at Groningen University, J.W. Flohil and A.P. Postma of the Ministry of Finance, and A. Oostra of the Ministry of Agriculture, Nature and Food Quality. The AIV is grateful for their willingness to share their views with the committee.

In drafting this advisory report, the AIV was guided by the European Council's request to the Commission in December 2005 to conduct a full, comprehensive evaluation of all aspects of European Union spending, including the Common Agricultural Policy (CAP), and its revenue, including the UK rebate, and report on its finding in 2008/2009.

The AIV took as its basis the advisory report *Europe a Priority!* which it had published in November 2006.

The first part of the report contains a brief review of the system of own resources in relation to the EU's spending policy. The conclusions drawn by the AIV are fully in line with those drawn in the earlier report referred to above. Apart from the fact that the British rebate has remained intact ever since the system of own resources was 'derailed' in 1984, a constant stream of amendments (most recently in 2006) has turned the system into an extremely complex and opaque patchwork of corrections and exceptions.

The negotiations on the EU's multi-annual financial framework (known as the Financial Perspectives), as well as the talks on the annual budgets, have been increasingly dominated by the way in which the EU is funded by the member states. The term 'net contribution' is used to describe the difference between the amount each member state pays the EU and the amount it receives from the EU. This issue has been a source of fierce argument and has undermined the EU's spending priorities. The

AIV has already noted on a previous occasion that this has encouraged the general public, particularly in the Netherlands, to regard EU membership primarily in terms of the size of their country's net contribution. Against this background, the AIV has a number of critical comments to make about the budgetary imbalances, the member states' net positions and the method used by the Netherlands for calculating its net contribution.

The AIV's evaluation shows that, because of the British rebate and the way it is funded, the budgetary imbalances originally stemming from the expenditure side have been transferred to the revenue side. This has severely disrupted the own resources system and paved the way for the predominance of the principle of 'fair returns'. For this reason, the AIV believes that the first priority in assessing the issue of the budgetary imbalances is to analyse expenditure policy. Both the historic trend and the criteria used for assessing expenditure policy are key points in this regard.

On this basis, the AIV believes that there are grounds for reviewing the CAP. More particularly, a stronger link needs to be made between the payment of income support and the upholding of social values, and the member states should be willing to co-fund income support. The AIV also believes that, alongside other desirable reforms, there are good reasons for concentrating convergence support (part of the cohesion policy) on the poorer member states, notably those states whose per capita gross national income (GNI) is less than 90% of the average per capita GNI for the EU as a whole, known as the GNI^{EU}. These measures will gradually reduce the proportion of the budget that is spent on the CAP and cohesion policy, and free up resources for spending on policy to strengthen the EU's competitiveness and on the EU's external policy. They should also create an opportunity for compensating for the remaining budgetary imbalances on the expenditure side.

At the same time, it is clear that a review of expenditure policy will not immediately resolve the problem of the budgetary imbalances: a correction mechanism will continue to be needed for the time being. However, this mechanism will need to be general, transparent and of limited scope (i.e. it should apply

leiden door het verzoek van de Europese Raad aan de Commissie, gedaan in december 2005, om

'een volledige, allesomvattende en brede evaluatie te verrichten met betrekking tot alle aspecten van de uitgaven van de Europese Unie (EU), met inbegrip van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB), en de inkomsten, met inbegrip van de korting voor het Verenigd Koninkrijk (VK) en daarover in 2008/2009 verslag uit te brengen'.

Hierbij heeft de AIV het in november 2006 uitgebrachte advies *'Europa een prioriteit!'* als uitgangspunt genomen.

Het eerste deel van het advies bevat een beknopte evaluatie van het systeem van eigen middelen in relatie tot het uitgavenbeleid van de EU. De conclusies van de AIV zijn geheel in lijn met het eerder genoemde AIV-advies. Sinds 'de ontsporing' van het systeem van eigen middelen in 1984 staat het Britse correctiemechanisme nog steeds overeind. Bovendien is het systeem door opeenvolgende wijzigingen (laatstelijk in 2006) uitgegroeid tot een uiterst complexe en ondoorzichtige lappendeken van correcties en uitzonderingen.

De onderhandelingen over het financieel meerjarencader van de EU (*de Financiële Vooruitzichten*) en ook die over de jaarlijkse begrotingen, zijn steeds meer in het teken van de lastenverdeling tussen lidstaten (de zogenaamde nettobijdragen) komen te staan. De nettobetaling is het verschil tussen wat een lidstaat bijdraagt aan de EU en wat het van de EU ontvangt. Deze ontwikkeling heeft tot ernstige wrijvingen geleid en een verstorend effect gehad op de beleidsprioriteiten in het uitgavenbeleid. De AIV stelde eerder vast dat hierdoor de betekenis van het EU-lidmaatschap, met name ook in ons land, is versmald tot de nettobijdragenpositie. De AIV plaatst dan ook een aantal kanttekeningen bij de begrotingsonevenwichtigheden, de nettobetalingssystemen en de boekhoudkundige methode die Nederland hanteert bij de berekening van de nettobijdragen.

De door de AIV gevolgde evaluatie toont aan dat de begrotingsonevenwichtigheden die hun oorsprong vonden aan de uitgavenkant, door de korting van het VK en de financiering ervan, zijn overgebracht naar de inkomstenkant. Hiermee is het eigenmiddelenstelsel ernstig ontregeld en is het *juste-retour* denken gemeengoed geworden. De AIV is dan ook van oordeel dat bij

de beoordeling van het vraagstuk van de begrotingsonevenwichtigheden in eerste instantie het uitgavenbeleid moet worden beschouwd. Hierbij zijn zowel de historische ontwikkeling als de criteria voor de beleidsbeoordeling van de uitgaven van belang.

Hiervan uitgaande komt de AIV tot de conclusie dat er aanleiding is tot een heroriëntatie van het GLB. Daarbij gaat het met name om een sterkere koppeling van inkomensvoetnoten aan het realiseren van maatschappelijke waarden, waarbij tevens de mogelijkheid van co-financiering van inkomensvoetnoten door de lidstaten onder ogen moet worden gezien. De AIV is tevens van mening dat, naast andere wenselijke vernieuwingen, het voor de hand ligt de convergentiesteun (dit is onderdeel van het Cohesiebeleid) te concentreren op de armere lidstaten (namelijk op de landen die per hoofd van de bevolking een lager bruto nationaal inkomen (BNI) hebben dan negentig procent van het gemiddelde BNI per capita in de EU (het BNI-EU)). Een en ander zal het aandeel van de GLB- en de Cohesie-uitgaven op termijn verminderen en verschuivingen mogelijk maken voor beleid ter versterking van de concurrentiekracht van de EU en voor het Externe Beleid. Dit zal naar verwachting bovendien ruimte laten voor het effectueren van de compensaties van de resterende begrotingsonevenwichtigheden aan de uitgavenkant.

Een heroriëntatie van het uitgavenbeleid zal de kwestie van de begrotingsonevenwichtigheden niet van de ene dag op de andere uit de wereld helpen: een correctiemechanisme zal voorshands noodzakelijk blijven. Het zal echter generiek moeten zijn, doorzichtig en begrensd in zijn toepassing (alleen voor buitensporige onevenwichtigheden). De compensaties moeten volgens de AIV aan de uitgavenkant plaatsvinden. Wel is het zo, dat naarmate het uitgavenbeleid wordt omgebogen als aangegeven in het advies, de omvang en uiteindelijk de noodzaak van compensaties moeten afnemen. De Commissie heeft met haar voorstellen van 2004 een goede aanzet gegeven voor een dergelijk algemeen correctiemechanisme.

Met betrekking tot de inkomsten van de EU heeft de AIV zich gebogen over de verschillende opties voor fiscale eigen middelen. In het bijzonder zijn eigen middelen gerelateerd aan energieverbruik, BTW en vennootschapsinkomsten in de

only to excessive imbalances). The AIV believes that these compensations should be paid on the expenditure side of the budget. On the other hand, if expenditure policy is adjusted as the AIV recommends, the value of the compensation, and eventually the need for paying it, should decline. The European Commission's 2004 proposals are a useful first step on the road towards this type of general correction mechanism.

As regards the EU's revenue, the AIV examined the options available to the EU for raising its own tax-based revenue. In particular, the AIV discussed the possibility of generating own resources from energy consumption, VAT and corporation tax. Its conclusion is that, for technical and political reasons, there is no likelihood of agreement being reached in the medium term on a completely new system of tax-based own resources. In the light of the foregoing, however, the AIV does believe that the current system of own resources should be rationalised so that corrections are henceforth effected only on the expenditure side.

Having said this, it would still be preferable for the EU to be allocated resources that by definition fall outside the scope of national budgets. Indeed, this was the original idea behind the system of own resources. This is the only way in which the EU can have a stable budget, the size of which does not depend on budget talks in the member states.

This is in line with the recommendations made by the AIV in its previous report. The risk inherent to the current system, after all, is that EU policy is overshadowed by the debate on the size of net contributions that has dominated the past few decades. A review of expenditure policy and the introduction of a general, limited correction mechanism that applies to all member states could solve the problem in the medium term.

In the longer term, the AIV believes that the door should be kept open to a system of own resources that is not based mainly on allocations from national budgets.

The advisory report was launched at a press conference in the parliamentary media centre *Nieuwspoort* on 18 December 2007. This date was chosen in view of the annual parliamentary

debate on the *State of the European Union* on 19 December. The press conference prompted 17 short articles in the press. The report was published ahead of the European Council's discussion of the review of the EU's system of financial resources in spring 2008. The European Commission has since opened a public consultation on its website, to which the report will also be submitted. The Netherlands is the first country to publish a report on this subject. The studies that the European Commission commissioned from the London School of Economics and Ecorys (formerly the NEI) in Rotterdam have yet to be published. The Rural Areas Council has since contacted the AIV, as it plans to issue an advisory report in connection with the amendments to the Common Agricultural Policy in 2008.

At the time of writing this annual report the deadline for the government's response had not yet passed.

ADVISORY REPORT No. 59: *Employing Private Military Companies: A question of responsibility*

On 14 December 2007, the AIV published a preliminary copy of its advisory report on private military companies (PMCs), partly with a view to the Article 100 debate of 17 December on extending the military mission in Uruzgan after August 2008. In doing so, it also complied with the government's request to issue an advisory report on the matter in 2007. The printed version will be distributed in January 2008.

The advisory report was drafted by a joint AIV committee consisting of A.L. ter Beek (AIV/CVV, chair), Professor A. van Staden (AIV/CEI, vice-chair), Professor T.C. van Boven (CMR), Ms A.C. van Es (AIV, during the first part of the advisory process), Dr P.P. Everts (CVV), Professor M.T. Kamminga (CMR, corresponding member), Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.) (CVV), Lieutenant General H.W.M. Satter (retd.) (CVV), Ms H.M. Verrijn Stuart (AIV/CMR) and E.P. Wellenstein (CVV). The committee was assisted by civil service liaison officers M.A. Veenendaal and Lieutenant Colonel G. de Gooijer representing the Ministry of Defence. The executive secretary was J.M.D. van Leeuwe, who was assisted by trainees Ms S. Çoker and Ms E. Jansen.

beschouwing betrokken. Zowel op grond van een inhoudelijke als een politieke evaluatie komt de AIV tot de conclusie dat het uitgesloten moet worden geacht, dat op de middellange termijn een geheel nieuw systeem van fiscale eigen middelen kan worden uitonderhandeld. In het licht van het voorafgaande is de AIV wel van mening dat het huidige systeem van eigen middelen zodanig moet worden opgeschoond dat de correctie van bijdragen uitsluitend aan de uitgavenkant zal gaan plaatsvinden.

Dat neemt niet weg dat een toewijzing van middelen aan de EU, die ten principale buiten de nationale begrotingen valt, de voorkeur zou verdienen. Dat was de oorspronkelijke opzet van het systeem van eigen middelen. Alleen dan kan de EU over een stabiel budget beschikken, waarvan de hoogte onafhankelijk is van de begrotingsonderhandelingen in de lidstaten.

Dit is in overeenstemming met wat de AIV ook in zijn eerdere advies stelt. Het bestaande systeem bergt immers het gevaar in zich dat het EU-beleid ondergeschikt blijft aan het denken in nettobijdragen van de afgelopen decennia. Op de middellange termijn kan een heroriëntatie van het uitgavenbeleid en de invoering van een algemeen en beperkt correctiemechanisme, dat op alle lidstaten van toepassing is, soelaas bieden.

Op de langere termijn is de AIV van mening dat de weg open moet blijven voor een systeem van eigen middelen dat niet ten principale gebaseerd is op nationale begrotingsafdrachten.

Het advies is gepresenteerd op een persconferentie in Nieuwspoor op 18 december 2007. Deze datum was gekozen voor het jaarlijkse Kamerdebat over *De staat van de Unie* op 19 december. Deze persconferentie heeft tot circa 17 korte artikelen in de pers geleid. Het advies is op tijd uitgebracht voor de discussie in de Europese Raad over de herziening van het systeem van financiële middelen van de EU die in het voorjaar van 2008 begint. De Europese Commissie heeft intussen op haar website een openbare raadpleging geopend; het advies zal ook daar naar worden toegestuurd. Nederland is de eerste die over dit onderwerp publiceert. De studies die de Europese Commissie heeft uitgezet bij de London School of Economics en bij Ecorys (voorheen het NEI) in Rotterdam zijn nog niet verschenen. De Adviesraad voor het Landelijk Gebied heeft inmiddels contact gelegd met de AIV omdat deze met het oog op wijzigingen in

het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid in 2008 advies willen gaan uitbrengen.

Op het moment van afronden van dit jaarverslag was de termijn, waar binnen een regeringsreactie moet zijn ontvangen, nog niet verstreken.

ADVIES nr. 59: *De inhuur van private militaire bedrijven: een kwestie van verantwoordelijkheid*

Op 14 december 2007 bracht de AIV een voorrapportage uit van zijn advies over private militaire bedrijven (*private military companies*, PMC's) mede met het oog op het artikel-100 debat van 17 december 2007 over de verlenging van de militaire missie in Uruzgan vanaf augustus 2008. Daarmee gaf de AIV tevens gevolg aan het verzoek van de regering om het advies nog in 2007 te mogen ontvangen. De gedrukte versie is begin januari 2008 verspreid.

Het advies is opgesteld door een gecombineerde commissie van de AIV bestaande uit dhr. A.L. ter Beek (AIV/CVV, voorzitter), prof.dr. A. van Staden (AIV/CEI, vice-voorzitter), prof.mr. Th.C. van Boven (CMR), mw. drs. A.C. van Es (AIV, gedurende het eerste deel van het adviestraject), dr. Ph.P. Everts (CVV), prof.dr. M.T. Kamminga (CMR, corresponderend lid), sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt (CVV), lt-gen. b.d. H.W.M. Satter (CVV), mw. mr. H.M. Verrijn Stuart (AIV/CMR) en drs. E.P. Wellenstein (CVV). De commissie werd bijgestaan door de ambtelijke contactpersonen drs. M.A. Veenendaal en kol. G. de Gooijer namens het ministerie van Defensie. Het secretariaat werd gevoerd door drs. J.M.D. van Leeuwe met hulp van de stagiaires mw. S. Çoker en mw. E. Jansen.

De Nederlandse krijgsmacht maakt steeds meer gebruik van private dienstverlening in operatiegebieden. Dat ook Nederland hiertoe zijn toevlucht heeft genomen kan niet los worden gezien van het feit dat het huidige expeditionaire optreden van de Nederlandse krijgsmacht vooral op het gebied van logistieke ondersteuning tot nieuwe behoeften en tekorten heeft geleid. Het advies kijkt vervolgens op drie verschillende manieren naar PMC's: vanuit het economische perspectief, vanuit het politiek-militaire perspectief en vanuit het juridische en ethische perspectief. Daaruit wordt duidelijk dat het veelgebruikte economische argument om inhuur te rechtvaardigen

The Dutch armed forces are increasingly making use of private services in military operations. The fact that the Netherlands too has resorted to this cannot be viewed in isolation from the new demands and shortages arising from the current expeditionary deployment of the Dutch armed forces, particularly for logistical support. The advisory report looks at PMCs in three different ways: from an economic perspective, from a political and military perspective and from a legal and ethical perspective. It becomes clear that the economic argument often cited as justification for employing PMCs cannot be proven, that using PMCs entails major political and military risks and that the legal implications of employing them are uncertain.

In the absence of international legislation on PMCs, they in fact operate between three legal systems: that of the host country, that of the country of which the contractor is a national and that of the troop-deploying country that employs the contractor. This gives rise to an 'accountability gap', which severely hampers prosecution in the event of any misconduct. Even if contractors do not enjoy *de jure* immunity, they are *de facto* immune from prosecution. And the AIV believes that a situation that essentially boils down to impunity in the event of serious abuses is unacceptable.

The United States' experiences in Iraq, including the Blackwater shooting incident, clearly show that using PMCs can lead to unacceptable excesses. Careful handling of the issue outlined below is therefore a matter of major public interest. All the more so given the fact that – no matter what one's opinion of the practice itself – military outsourcing has become a reality that is here to stay. The AIV therefore believes that a full political debate is needed as a matter of urgency. The Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Justice must be involved in the debate, since military outsourcing is not merely the responsibility of the Ministry of Defence.

In every operation, the information provided to the States-General on private services must be of the same standard as that on the military aspects of the operation. One must after all avoid giving the impression that full transparency has to be provided on the military aspects, though not on the private

aspects, as this would hamper democratic control. In its advisory report the AIV concludes that, at the time of publication, the provision of information to the States-General falls short of what can reasonably be expected.

The two most important questions in the request for advice are: 1) what services can the Ministry of Defence outsource and 2) to what extent must the government accept legal and political responsibility? In the AIV's view, the question of political accountability is clear: the minister is always politically accountable for the actions of service providers contracted by the ministry or by a partnership involving the Netherlands.

The question of the Netherlands' state responsibility is more complicated, since the legal situation is often complex. However, the AIV opts for a broad interpretation, given that we are concerned here with the provision of services directly related to the state exercising its monopoly on violence, rather than on services provided as part of normal daily life. The AIV therefore believes that the government should assume that the Netherlands is ultimately liable under international law for the consequences of serious misconduct by the PMCs they contract.

It is impossible to determine in advance which services can or cannot be used in operational areas. It can however be said that employing PMCs becomes increasingly problematic as the services concerned move closer towards the active use of force and core military tasks. Each case requires a political assessment as to whether the risks involved are acceptable. In the view of the AIV, a number of criteria should play a key role in any such assessment. The specific circumstances will largely determine whether applying these criteria leads to a positive or negative decision on the employment of PMCs.

Regardless, the employment of PMCs must be subject to a rigorous system of regulations, covering matters like oversight, political accountability and legal liability. In the absence of international agreements on the deployment of PMCs and military jurisdiction over contractors, the government can follow two complementary paths to achieve a satisfactory legal regime: (a) by adopting concrete measures based on the general, easily

niet te bewijzen valt, dat er verder grote politieke en militaire risico's aan de inschakeling van PMC's kleven en dat er juridisch gezien grote onduidelijkheid over dergelijke inhuur bestaat.

Bij gebrek aan internationale regelgeving over PMC's opereren zij in feite tussen drie rechtsstelsels in: die van het gastland, die van het land waarvan de *contractor* de nationaliteit bezit (zendland) en die van het troepenland dat de *contractor* inhurt. Deze gaten in de mogelijke strafvervolgning worden ook wel als *accountability gap* aangeduid. Dit bemoeilijkt in ernstige mate rechtsvervolgning bij misdragingen. Zo een *contractor* al niet de *jure* immuun is, is die in ieder geval vaak wel *de facto* immuun. En een situatie die in feite neerkomt op straffeloosheid bij ernstige vormen van wangedrag, is volgens de AIV onaanvaardbaar.

De ervaringen die de Verenigde Staten in Irak hebben opgedaan, onder andere met de schietincidenten waarbij Blackwater was betrokken, laten duidelijk zien dat de inschakeling van PMC's tot ontoelaatbare excessen kan leiden. Dit maakt een zorgvuldige behandeling van de hier nader te schetsen problematiek tot een zaak van groot publiek belang. Eén en ander geldt temeer, aangezien – welk waardeoordeel men ook mag hebben over het verschijnsel als zodanig – de inhuur van particuliere bedrijven een realiteit is geworden die moeilijk weg te denken is. Een volwaardig politiek debat over dit onderwerp is volgens de AIV dan ook dringend gewenst. Daarbij dienen dan ook de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Justitie te worden betrokken. Want een dergelijke inhuur overstijgt duidelijk de verantwoordelijkheid van het ministerie van Defensie alleen.

Daarbij is het bij elke operatie steeds zaak dat de informatie aan de Staten-Generaal over de private dienstverlening bij operaties op gelijk niveau moet zijn als de informatieverstrekking over de militaire aspecten. Voorkomen moet immers worden dat het beeld ontstaat dat over het militaire deel wel volledige transparantie wordt betracht en over het private deel niet en dat hierdoor de democratische controle wordt bemoeilijkt. De AIV concludeert in zijn advies dat de informatievoorziening aan de Staten-Generaal ten tijde van het opstellen van het advies achterblijft bij wat redelijkerwijs geboden is.

De belangrijkste twee vragen uit de adviesaanvraag zijn:

1) welke diensten kan Defensie inhuren en 2) in hoeverre is de regering daarvoor politiek verantwoordelijk en juridisch aansprakelijk? Het antwoord op de vraag over de politieke verantwoordelijkheid is volgens de AIV duidelijk: de minister is altijd politiek verantwoordelijk voor het handelen van dienstverleners die door het ministerie, of door een samenwerkingsverband waarvan Nederland deel uitmaakt, worden ingehuurd.

Het antwoord op de vraag of Nederland ook juridisch aansprakelijk (staatsaansprakelijkheid) is, ligt ingewikkelder mede omdat de juridische situatie vaak complex is. De AIV kiest echter voor een ruime interpretatie, aangezien het hier gaat om dienstverlening die direct is verbonden met de uitoefening van het geweldsmonopolie van de staat, en niet om dienstverlening in het normale maatschappelijke verkeer. Dat betekent volgens de AIV dat de regering als uitgangspunt zou dienen te nemen dat Nederland in laatste instantie internationaalrechtelijk aansprakelijk is voor de gevolgen van ernstige vormen van wangedrag van door hem ingehuurde PMC's.

Een precieze afbakening van welke diensten wel en van welke diensten niet in het operatiegebied gebruik kan worden gemaakt, is niet op voorhand te geven. Wel kan worden geconstateerd dat inhuur van private bedrijven problematischer wordt naarmate deze dichter nadert tot actief geweldgebruik en militaire kerntaken. Daarbij moet steeds een politieke afweging worden gemaakt of er sprake is van een aanvaardbaar risico. Bij de beoordeling hiervan spelen volgens de AIV een aantal criteria een belangrijke rol. Het zal overigens in belangrijke mate van de concrete omstandigheden afhangen of de toepassing van deze toetsingscriteria tot een positieve dan wel een negatieve beslissing over de inhuur van PMC's zal leiden.

Hoe dan ook moet de inhuur van PMC's zo goed mogelijk worden gereguleerd. Daarbij gaat de aandacht speciaal uit naar de politieke verantwoordelijkheid en de juridische aansprakelijkheid voor deze PMC's alsmede naar de controle daarop. Bij afwezigheid van internationale verdragen over de inzet van PMC's en van militaire jurisdictie over de *contractors*, kunnen twee, complementaire, wegen worden bewandeld om tot een toereikend rechtsregime te komen:

explicable rules of state responsibility; and (b) by continuing to urge regulation of PMCs at international level. The advisory report does not provide an exhaustive overview of all possible conditions and agreements – that would require further study – but does attempt to define what direction the employment of PMCs should take.

This advisory report also enjoyed a great deal of press attention. Virtually all the national dailies ran articles on it. It also featured prominently on radio and television.

At the time of writing this annual report the deadline for the government's response had not yet passed.

ADVISORY LETTER No. 12: *Response to the Human Rights Strategy 2007*

On 6 November 2007 the government presented its policy document 'Human dignity for all: a human rights strategy for foreign policy'. In line with its practice of responding to previous human rights memoranda, the AIV issued an unsolicited advisory letter on the new human rights strategy.

The advisory letter was prepared by the Human Rights Committee (CMR), whose members are Dr K.C.J.M. Arts, Professor T.C. van Boven, T. Ety, Professor R. Fernhout, Professor C. Flinterman, Professor W.J.M. van Genugten (chair), Professor J.E. Goldschmidt, Ms C. Hak, R. Herrmann, T.P. Hofstee, Professor M.T. Kamminga, F. Kuitenbrouwer, Dr B.M. Oomen, Professor N.J. Schrijver, Professor W.M.E. Thomassen, Ms H.M. Verrijn Stuart and Ms J.M. Verspaget. The executive secretary was T.D.J. Oostenbrink (AIV secretary) assisted by trainee Ms S. Hardus. The AIV adopted the advisory letter on 22 November 2007.

The AIV first expresses its appreciation of the new policy document, saying that in it the government has managed to connect broad ideas with concrete goals and instruments for realising them. The AIV supports much of the Strategy's substance, and does not therefore address those issues in the advisory letter.

The AIV highlights and comments on a number of the positions taken in the policy document. The first is the emphasis on moral obligation as the basis for defending human rights, and the connection between this moral obligation and current national and international law. The second is the notion that certain pressures are adversely impacting human rights at the very time when more action and greater vigilance are needed to safeguard them. Third is the notion that any state that sees itself as an authority and seeks international credibility must be prepared to be critical of its allies and 'equally prepared to examine [its] own record'. Fourth, the fact that the government is seeking ways to continue fulfilling its pioneering role within the EU while joining coalitions with countries outside the EU, but remaining open to the possibility and desirability of letting our individual voice be heard and, where necessary, carving our own path. Fifth, the fact that a selection has been made of specific themes and rights – capital punishment, torture, human rights and religion – and specific vulnerable groups – women, children and homosexuals. With regard to the status of homosexuals, the AIV points out that reference is made to member states of the Council of Europe without mentioning that many of these are EU member states as well. The Dutch should therefore introduce initiatives within the EU, too. In the view of the AIV, making racial discrimination a priority would have been an obvious choice, as well as migrants, refugees and asylum seekers. The AIV believes that, since it is widely accepted that civil and political rights are indivisible from economic, social and cultural rights (ESC rights), there are strong arguments for including one or more ESC rights in the selection. Finally, the AIV admired the fact that each topic is developed and, in most cases, translated into concrete measures ('strategic initiatives'), making the policy assessable and showing the government's willingness to submit to evaluation before and after.

The AIV presents its ideas and proposals for a further tightening up of policy on the basis of four themes.

Universality: The AIV notes the erosion of the Netherlands' authority as a champion of human rights due to domestic political developments. The US attitude to the international legal order, including human rights, is another major problem. The struggle against terrorism shows how important it is for Western

- door zelf concrete maatregelen te nemen op basis van de algemene regels van, laagdrempelig uit te leggen, staatsaansprakelijkheid – zoals de vergroting van de transparantie, de versterking van de rol van het contract, de versterking van de Nederlandse rechtsmacht – alsmede;
- door internationaal te blijven aandringen op regulering van PMC's.

Dit 'inhuuradvies' biedt overigens geen uitputtend overzicht van alle mogelijke voorwaarden en afspraken: dat zou nader moeten worden uitgewerkt. Maar het tracht te formuleren in welke richting de inhuur van PMC's volgens de AIV zou moeten gaan.

Ook dit advies mocht zich verheugen in een grote pers aandacht. Vrijwel alle landelijke dagbladen besteedden er aandacht aan. Het advies heeft prominent gefigureerd op radio en TV.

Op het moment van afronden van dit jaarverslag was de termijn, waar binnen een regeringsreactie moet zijn ontvangen, nog niet verstreken.

BRIEFADVIES nr. 12: *Reactie op de mensenrechtenstrategie 2007*

Op 6 november 2007 presenteerde de regering haar nota 'Naar een menswaardig bestaan; een mensenrechtenstrategie voor het buitenlands beleid'. De AIV heeft hierover, conform de lijn die in het verleden is ingezet met reacties op eerdere mensenrechtennotities, een ongevraagd briefadvies uitgebracht.

Het advies is voorbereid door de Commissie Mensenrechten (CMR) van de AIV, bestaande uit mw. dr. K.C.J.M. Arts, prof.mr. Th.C. van Boven, drs. T. Etty, prof.mr. R. Fernhout, prof.mr. C. Flinterman, prof.dr. W.J.M. van Genugten (voorzitter), mw. prof.mr. J.E. Goldschmidt, mw. mr. C. Hak, mr. R. Herrmann, drs. T.P. Hofstee, prof.dr. M.T. Kamminga, mr. F. Kuitenbrouwer, mw. dr. B.M. Oomen, prof.mr. N.J. Schrijver, mw. prof.mr. W.M.E. Thomassen, mw. mr. H.M. Verrijn Stuart en mw. J.M. Verspaget. Het secretariaat is gevoerd door drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris AIV) en de stagiaire mw. S. Hardus. Het advies is door de AIV vastgesteld op 22 november 2007.

De AIV spreekt allereerst zijn waardering uit voor het uitbrengen van een nieuwe nota. Het gaat om een document waarin de

regering weidse vergezichten verbindt met vaak concrete doelen en instrumenten ter realisering daarvan en dat spreekt de AIV zeer aan. De AIV benadrukt dat veel van hetgeen in de nota staat de steun heeft van de AIV en in de reactie onbesproken blijft.

De AIV onderschrijft een aantal stellingnames van de nota en voorziet deze van enig commentaar. Het betreft ten eerste de accentuering van de morele plicht als startpunt van actie op het vlak van de rechten van de mens en de verbinding van deze morele plicht met geldend nationaal en internationaal recht. Ten tweede de notie dat de mensenrechten door diverse ontwikkelingen extra onder druk staan en daarom juist nu om extra alertheid en maatregelen vragen. Ten derde de notie dat 'wie recht van spreken' wil hebben en internationaal geloofwaardig wil zijn, bereid moet zijn zichzelf en zijn bondgenoten 'de maat te nemen'. Ten vierde het feit dat de regering mogelijkheden zoekt om binnen de EU een eigen voorttrekkersrol te blijven spelen en tevens coalities aan te gaan met landen buiten de EU, maar tegelijkertijd wijst op de mogelijkheid en wenselijkheid om op andere momenten een eigen geluid te laten horen en waar nodig de eigen gang te gaan. Ten vijfde het feit dat een aantal keuzes wordt gemaakt voor specifieke thema's en rechten – doodstraf, marteling, mensenrechten en religie – en voor specifieke kwetsbare groepen: vrouwen, kinderen en homoseksuelen. Volgens de AIV wordt echter verzuimd aan te geven dat het hierbij veelal gaat om lidstaten van de EU, hetgeen ook in EU-verband om nadere Nederlandse initiatieven vraagt. Ook had het naar de opvatting van de AIV voor de hand gelegen de problematiek van rassendiscriminatie, alsmede die van migranten, vluchtelingen en asielzoekers als prioritair aandachtsgedebied te selecteren. Verder was het, gezien de breed onderschreven ondeelbaarheid van de burger- en politieke rechten en de economische, sociale en culturele rechten (esc-rechten), van groot belang geweest één of enkele esc-rechten in de selectie op te nemen. Ten zesde het feit dat de uitwerking van de afzonderlijke onderwerpen steeds wordt doorvertaald naar een aantal (doorgaans) concrete maatregelen ('strategische inzet'), zodat het beleid toetsbaar wordt en de regering zich openstelt voor controle vooraf en achteraf.

De AIV komt aan de hand van vier thema's met een aantal gedachten en voorstellen ter verdere aanscherping van het voorgenomen beleid.

states to continually reflect on the position of human rights in national and international relations. The government argues that universality remains the fundamental principle, but that lively debate is needed on the matter. The AIV finds that, all things considered, it is unclear where the Dutch government draws the line between the assertion of universality and the justifiable reference to diverse national particularities on the other. The AIV stresses that dialogue is the optimal way to approach the issue of universality of human rights, through channels other than the traditional international forums.

Indivisibility of rights: The AIV stresses the indivisibility of human rights and emphasises the singular importance of ESC rights. It points out that to a significant degree, the MDGs represent 'political translations' of international human rights obligations. It is possible to ground each of the MDGs more solidly in human rights without undermining their primarily political nature. Furthermore, in respect of the indivisibility of categories of rights, the AIV stresses the need to 'descend' to the grassroots level. It also highlights facilitating legal empowerment and access to the law as a way of coupling human rights and poverty reduction. It is important to identify the agents of change in a given context and provide them with strategic support.

Human rights, peace and stability: The AIV notes that the section on human rights, peace and stability identifies several clear-cut connections, while in practice these links tend to be more problematic. It mentions the example of the relationship between human rights and counterterrorism. Another theme linking human rights to peace and stability is the emerging field of transitional justice. In the Strategy, the government contrasts peace and justice rather sharply with the prosecution and punishment of offenders. The AIV points out that this dichotomy does not necessarily exist in all cases.

Consistency of government policy: The AIV notes that the Strategy neglects the economic dimension and the use of economic instruments and actors to achieve full realisation of human rights. It raises the question of how a coordinated and coherent foreign policy, including the economic dimensions, will be shaped in future. The AIV also highlights the fact that the Netherlands has not yet met its pledge to establish a national human rights institute.

Finally, the AIV stresses that translating the intentions contained in the Strategy into action will clearly be an arduous task in many respects. Another question that arises is how much enthusiasm and opportunity there will be to call the Netherlands' closest allies to account for their human rights conduct. Nor is it clear how the government can best use the positions it takes in the international organisations of which it is a member to implement its policy. In its final conclusion, the AIV states that, while the Strategy promulgates a number of highly practicable ideas, it also shows that the government and the international community as a whole are still searching.

The advisory letter was widely distributed and will be discussed at the meeting between the Minister and the parliamentary committee on the human rights strategy in March 2008.

At the time of writing this annual report the deadline for the government's response had not yet passed.

ADVISORY LETTER No. 13: *An ombudsman for development cooperation*

The advisory letter on an ombudsman for development cooperation was published on 19 December 2007. In the letter, the AIV states that it sees added value in having an ombudsman for development cooperation. It is of the opinion that an ombudsman could introduce an element of mutual accountability to the arrangements, agreements and procedures that govern development relations, and impact on the quality of aid.

The AIV bases its view on the partnership under the Paris Declaration on Aid Effectiveness within the OECD. This is the broadest and most far-reaching partnership in the field of development cooperation. The AIV concludes that there is no independent external complaints mechanism – the defining characteristic of an ombudsman – to help parties resolve problems arising in intergovernmental cooperation and implementation.

Intergovernmental cooperation needs to be interpreted more widely than exclusively as “relations between States”, given the fact that aid flows bilaterally through a number of different

Universaliteit: De AIV constateert dat het gezag van Nederland als pleitbezorger van de mensenrechten als gevolg van binnenlandpolitieke ontwikkelingen is afgebrokkeld. Ook de Amerikaanse houding ten opzichte van de internationale rechtsorde, inclusief de rechten van de mens, is problematisch. De strijd tegen het terrorisme laat zien hoe belangrijk het is dat ook Westerse staten voortdurend bezig zijn zich te bezinnen op de plaats van de rechten van de mens in de nationale en internationale verhoudingen. De regering stelt dat universaliteit het uitgangspunt blijft, maar dat er een levendig debat over plaats dient te vinden. De AIV constateert dat al met al niet helder is waar de Nederlandse regering de grens legt tussen de claim op universaliteit enerzijds en het terecht in beeld brengen van nationale bijzonderheden van uiteenlopende aard anderzijds. De AIV benadrukt dat het onderwerp van de universaliteit van de mensenrechten benaderd dient te worden langs de lijnen van de dialoog, zeker ook via andere kanalen dan de traditionele interstatelijke fora.

Ondeelbaarheid van rechten: De AIV benadrukt de ondeelbaarheid van mensenrechten en onderstreept het afzonderlijke belang van de esc-rechten. De AIV wijst erop dat de MDG's in belangrijke mate kunnen worden gezien als 'politieke vertalingen' van internationale mensenrechtenverplichtingen. Het is mogelijk aan elk van de afzonderlijke MDG's een verdergaande mensenrechtelijke onderbouwing te geven, zonder afbreuk te doen aan hun primair politieke karakter. Verder wijst de AIV op de noodzaak bij de ondeelbaarheid van de rechten steeds 'af te dalen' naar het *grassrootsniveau*. Ook wijst de AIV op *legal empowerment* en nadruk op toegang tot het recht, als een manier om mensenrechten en armoedebestrijding aan elkaar te koppelen. Het is van belang om te bezien wie in een gegeven context de 'agenten van verandering' zijn en hen strategische steun te verlenen.

Mensenrechten en vrede en stabiliteit: De AIV constateert dat de nota stellige verbanden legt over mensenrechten en vrede en veiligheid, terwijl er in de praktijk veeleer sprake is van dilemma's. De AIV wijst in dit verband op de relatie tussen mensenrechten en terrorismebestrijding. Een ander thema bij de koppeling tussen mensenrechten en vrede en stabiliteit is het opkomend rechtsgebied van de *transitional justice*. In de strategienota worden vrede en rechtvaardigheid nogal scherp tegenover vervolging en berechting van verdachten gesteld en de AIV wijst erop dat die tegenstelling niet altijd hoeft te bestaan.

De eenheid van regeringsbeleid: De AIV constateert voorts dat de economische dimensie en de inzet van economische instrumenten en actoren ter realisering van de mensenrechten in de nota onderbelicht blijft. De AIV vraagt zich af hoe het in de toekomst zal gaan met de coördinatie en coherentie van het buitenlands beleid, de economische dimensies inbegrepen. Verder merkt de AIV op dat Nederland plechtig heeft beloofd een Nationaal Instituut voor de Rechten van de Mens op te richten, hetgeen tot op heden niet is gebeurd.

Tenslotte benadrukt de AIV dat het tenuitvoerleggen van de intenties uit de nota in tal van opzichten een weerbarstige aangelegenheid zal zijn. De vraag zal zijn hoe ver de bereidheid en de mogelijkheden reiken om zowel bondgenoten als niet-bondgenoten daadwerkelijk op hun mensenrechtgedrag aan te spreken. De vraag is ook op welke wijze de regering bij de tenuitvoerlegging van haar beleid optimaal gebruik kan maken van de posities die zij inneemt in de organen van de internationale organisaties waarvan ons land deel uitmaakt. In de slotconclusie stelt de AIV dat de onderhavige nota een aantal zeer bruikbare gedachten bevat, maar evenzeer laat zien dat de regering en ook de internationale gemeenschap als geheel nog zoekende zijn.

Het advies heeft een brede verspreiding gekregen en zal aan de orde komen in het Algemeen Overleg tussen de minister en de Kamer over de mensenrechtenstrategie in maart 2008.

Op het moment van afronden van dit jaarverslag was de termijn, waar binnen een regeringsreactie moet zijn ontvangen, nog niet verstreken.

BRIEFADVIES nr. 13: *Een Ombudsman voor Ontwikkelings-samenwerking*

Het advies een Ombudsman voor Ontwikkelingssamenwerking is op 19 december 2007 gepubliceerd. In dit advies stelt de AIV dat het meerwaarde ziet in een Ombudsman voor Ontwikkelingssamenwerking. De AIV is van oordeel dat in het geheel van afspraken, overeenkomsten en procedures die de betrekkingen op het gebied van Ontwikkelingssamenwerking regelen en die van invloed zijn op de kwaliteit van de hulp, een Ombudsman, een element van wederzijdse verantwoording kan brengen.

channels (multilateral channels, programmes run by the business community, NGOs). An ombudsman could also help resolve problems experienced by those receiving aid, or other interested parties (stakeholders), whose interests have been, or may be, seriously affected by improper conduct on the part of contracting parties.

The advantages of an independent external complaints mechanism lie in the potential for early warning, but would also be felt at later stages of development processes. A multilateral ombudsman would operate within a number of relationships and be active throughout the entire process. External investigation of the complaint will be much more objective than an internal complaints procedure. An independent, external complaints mechanism will enhance the capacity to learn. This will allow a standard to be developed, which development partners will be expected to observe.

And so to the question of what role the Netherlands might play. Firstly, the AIV takes the view that in all its development relations the Netherlands should, as a priority, be able to stipulate that every entity with which it works must operate its own effective complaints/objection procedure for second and third parties. Specifically, the Netherlands can concentrate on ensuring that this is the case for all multilateral organisations (most of which already have such a procedure in place), donors, NGOs and others who receive financing in the form of Official Development Assistance (ODA). At the same time, the Netherlands could investigate the possibility of launching a pilot project for a Multilateral Ombudsman with like-minded countries in the OECD. The AIV broadly outlines what form this might take, and the conditions such a project would have to meet.

As requested, the advisory letter was submitted to the Minister and the Presidents of the House of Representatives and Senate in December 2007. It was also widely distributed, and led to a number of articles in the national press.

At the time of writing this annual report the deadline for the government's response had not yet passed.

De AIV neemt daarbij als uitgangspunt het samenwerkingsverband in het kader van de Verklaring van Parijs over effectiviteit van de hulp binnen de OESO. Dit samenwerkingsverband is het breedst en meest verstrekkend op OS-terrein. Geconstateerd wordt dat een extern onafhankelijk klachtenmechanisme, het kenmerk van een Ombudsman, ontbreekt. Een dergelijk instrument zou oplossing kunnen bieden tussen partijen, wanneer er problemen in de intergouvernementele samenwerking en uitvoering ontstaan.

Intergouvernementele samenwerking moet echter breder worden opgevat dan de relatie tussen staten, vanwege de wijze waarop hulp via verschillende kanalen (multilateraal, bedrijfslevenprogramma, NGO) bilateraal wordt verstrekt. Ook kan de Ombudsman oplossing bieden voor ontvangers van de hulp of andere belanghebbenden, die door niet behoorlijk handelen van partijen ernstig getroffen (dreigen te) worden.

Voordelen van een extern onafhankelijk klachtenmechanisme liggen op het gebied van vroegtijdige waarschuwing, maar ook in latere stadia van ontwikkelingsprocessen. De multilaterale Ombudsman treedt op binnen meervoudige relaties en is gedurende het gehele proces actief. Extern onderzoek van een klacht zal veelal objectiever zijn, dan interne klachtenbehandeling. Daarnaast zal zo'n mechanisme het lerend vermogen vergroten. Er kan op deze wijze een norm worden ontwikkeld, waaraan ontwikkelingspartners dienen te voldoen.

Dan de vraag welke rol Nederland in dit verband kan spelen. Als eerste zou volgens de AIV, Nederland in al zijn ontwikkelingsrelaties als prioriteit en voorwaarde kunnen stellen, dat binnen iedere entiteit waarmee wordt samengewerkt een klachten/bezwaarprocedure bestaat voor tweeden en derden en dat deze werkt. Concreet kan Nederland dat nastreven voor alle multilaterale organisaties (voor een groot deel bestaan deze reeds), donoren, NGO's en anderen die financiering in de vorm van ODA ontvangen. Parallel hieraan kan Nederland onderzoeken of met gelijkgezinden binnen de OESO een *pilot* voor een Multilaterale Ombudsman kan worden opgezet. De AIV geeft in grote lijnen aan hoe dit zou moeten gebeuren en aan welke voorwaarden de *pilot* zou moeten voldoen.

Het advies is conform het verzoek in de aanvraag nog in

december 2007 aangeboden aan de minister en de voorzitters van de Eerste en Tweede Kamer. Het heeft daarnaast ook een brede verspreiding gekregen en heeft geleid tot een aantal artikelen in de landelijke pers.

Op het moment van afronden van dit jaarverslag was de termijn, waar binnen een regeringsreactie moet zijn ontvangen, nog niet verstreken.

REACTIES OP EERDERE ADVIEZEN

Responses to previous advisory reports

IN THE YEAR UNDER REVIEW, NO RESPONSE WAS RECEIVED to the advisory report *Europe a Priority!*, published in November 2006. The government did however respond to two other reports published in 2006:

- Advisory report no. 49: *Counterterrorism from an international and European perspective*
- Advisory report no. 51: *The role of NGOs and the private sector in international relations*

GOVERNMENT RESPONSE to ADVISORY REPORT No. 49: *Counterterrorism from an international and European perspective*

The AIV received the government's response to the advisory report *Counterterrorism from an international and European perspective* in February 2007. The government expresses its appreciation for the AIV's report, with which it is largely in agreement. The government regards the report as an encouragement to pursue its integrated approach to counterterrorism policy, in which foreign policy plays a particularly crucial part.

The government endorses the AIV's integrated approach. Terrorism should not be tackled with repressive measures alone; its underlying causes must also be addressed. Obviously, an approach of this kind cannot be confined to the national arena, given that contemporary terrorism is characterised by transnational connections; terrorism is, in the most literal sense of the expression, a cross-border crime. Long-term success in fighting terrorism will only be achieved by promoting international cooperation.

In issuing its policy recommendations the AIV is right to keep a number of options open, to avoid giving the impression that good policy can eliminate all such factors. The government has issued similar cautions of its own: there is an ever-shifting constellation of factors that contribute to terrorism in a given situation. Because the investigation and analysis of these factors is an ongoing process, policy will have to be modified

HET GEHELE VERSLAGJAAR WERD GEEN REACTIE ONTVANGEN op het in november 2006 uitgebrachte advies *Europa een prioriteit!* Wel werden reacties van de regering ontvangen op twee andere adviezen uit 2006:

- op advies nummer 49: *Terrorismebestrijding in mondiaal en Europees perspectief*
- op advies nummer 51: *De rol van NGO's en bedrijven in internationale organisaties*

REGERINGSREACTIE op ADVIES nummer 49: *Terrorismebestrijding in mondiaal en Europees perspectief*

De AIV ontving de regeringsreactie op het advies in februari 2007. De regering spreekt haar waardering uit voor het advies en heeft met instemming kennisgenomen van de bevindingen op de meeste deelonderwerpen. De regering ziet in het advies een aanmoediging om verder te gaan met de integrale benadering van het anti-terrorismebeleid, waarbij het buitenlands beleid een belangrijke rol speelt.

De regering onderschrijft de integrale aanpak van de AIV. Zij is van mening dat de aanpak van terrorisme niet uitsluitend met repressieve maatregelen kan plaatsvinden, maar dat het van belang is de onderliggende factoren van terrorisme aan te pakken. Een dergelijke aanpak kan vanzelfsprekend niet uitsluitend op nationaal terrein worden gevoerd. Het actuele terrorisme kenmerkt zich immers door transnationale verbanden; terroristen werken, in de meest letterlijke zin, grensoverschrijdend. Alleen door internationale samenwerking te bevorderen kan op termijn de strijd tegen het terrorisme succesvol worden gevoerd.

Volgens de regering houdt de AIV terecht een slag om de arm bij het doen van aanbevelingen voor beleidsconsequenties, om te voorkomen dat de indruk ontstaat dat met beleid alle factoren weggenomen kunnen worden. Ook de regering waarschuwt hiervoor: er is sprake van steeds een verschillend palet van factoren dat bijdraagt aan terrorisme in een bepaalde situatie. Omdat de analyse van en het onderzoek naar deze factoren niet op enig moment afgerond zullen zijn, zullen ook in het beleid aanpassingen noodzakelijk blijven. De regering kiest er nadrukkelijk voor de inzet in breder internationaal verband te trekken, juist omdat terrorisme een wereldwijd probleem is. De regering kiest ook voor een aantal opties die de AIV voorstelt:

investeren in democratisering in het Midden-Oosten, investeren in diverse dialogen tussen landen, culturen en religies, activiteiten die erop gericht zijn het vijandbeeld ten aanzien van het Westen weg te nemen en activiteiten die erop gericht zijn te voorkomen dat religie en/of ideologieën misbruikt kunnen worden voor terroristische doeleinden.

De regering onderschrijft de samenvattende conclusie van de AIV dat de samenhang en architectuur van internationale organisaties en instellingen deel kan uitmaken van het instrumentarium voor de effectieve bestrijding van terrorisme. Het streven van de SGVN om de coherentie en coördinatie van de verschillende organen en secretariaatsonderdelen te vergroten, wordt eveneens door de regering ondersteund. De regering is bovendien met de AIV van mening dat het in gang zetten van een proces om te komen tot een nieuwe organisatie binnen of buiten de VN met een mandaat voor terrorismebestrijding niet wenselijk is.

Versterking van de internationale samenwerking, de internationale veiligheidsarchitectuur, conflicthantering in al zijn aspecten, bevordering van goed bestuur en *rule of law* vormen in combinatie uiteindelijk de enige kans om het fenomeen van het internationale terrorisme op termijn het hoofd te kunnen bieden. De regering onderschrijft daarbij het sterke belang dat de AIV hecht aan de eerbiediging van de mensenrechten en het internationaal humanitaire recht bij het contraterroreerbeleid en zal deze beginselen internationaal actief blijven bevorderen. De bescherming van deze beginselen is niet alleen elementair om in (inter)nationaal verband draagvlak te kunnen (blijven) vinden voor de noodzakelijke maatregelen, maar is tevens onderdeel van de bestrijding van de factoren die bijdragen aan terrorisme.

Wat betreft de concrete plannen voor het beleid is het naar de mening van de regering zaak om de in gang gezette activiteiten ook in het nieuwe kabinet voort te zetten. Ingezet zal worden op de integrale benadering van het probleem, waarbij een goed evenwicht in de internationale activiteiten zal worden gevonden tussen preventieve en repressieve maatregelen.

over time. The government has made an express decision to pursue its commitments in a broader international context, for the simple reason that terrorism is a global problem. The government supports a number of options put forward by the AIV: investing in democratisation in the Middle East; in dialogue between countries, cultures and religions; in activities designed to reduce hostility to the West and in activities that aim to prevent religion and ideologies from being misused for terrorist purposes.

The government endorses the AIV's summary conclusion that the coherence and architecture of international organisations and institutions can be a tool for effectively combating terrorism. The UN Secretary-General's efforts to enhance the coherence and coordination between the various bodies and subdivisions of the Secretariat also enjoy the government's support. Similarly, the government shares the AIV's assessment that it would be inadvisable to initiate a process to establish a new organisation with a mandate for counterterrorism, either within or outside the UN.

Ultimately the combination of international cooperation, the international security architecture, conflict management in all its manifestations, the furtherance of good governance and the rule of law is the only way to confront the phenomenon of international terrorism over the long term. In making this assertion, the government endorses the great importance attached by the AIV to respecting human rights and international humanitarian law in crafting counterterrorism policy. Upholding these principles is a prerequisite for creating and maintaining both national and international support for the necessary measures. Moreover, it is a way of reducing the factors that contribute to terrorism in the first place.

As regards concrete plans for the future, the new government aims to continue many of the activities undertaken by its predecessor. This includes a commitment to an integrated approach to the problem, which strikes a good balance between preventive and repressive measures at international level.

GOVERNMENT RESPONSE to ADVISORY REPORT No. 51: *The role of NGOs and the private sector in international relations*

The government's response to the advisory report *The role of NGOs and the private sector in international relations* was also received in February 2007. The government notes with satisfaction that the AIV's vision on the involvement of NGOs and the private sector in international organisations is in line with current policy. In a fast-changing world in which nation states find it harder and harder to keep up with the pace of change and the associated global challenges, this policy is based on an acknowledgement of the necessity of partnerships with non-state actors. The aim is therefore to strengthen their position in international decision-making structures.

In the opinion of the government, the AIV's report, which deals specifically with NGOs and companies, is balanced and gives a clear picture of the positive and negative aspects of the roles of these actors in international organisations, although it pays less attention to the role of companies than to that of NGOs.

The government concludes that the report quite rightly pays less attention to the operational role of NGOs at country level than to their role as global players. In the government's view, it is this latter role that deserves more recognition. The participation of NGOs in international forums should be put on a formal footing. Naturally, the government is also aware of the importance of the input of NGOs in government policy plans and good collaboration at country level between the field offices of international organisations and local NGOs. Here too, there is room for improvement.

The government is hesitant about the recommendation with regard to the establishment of a central UN fund to facilitate the participation of NGOs from developing countries at global level. Existing funds, which would have to be integrated into the central fund, have systematic shortfalls. What is more, donors who are prepared to finance NGO participation at specific meetings will be less willing to put this money into a central fund. The Netherlands also finances NGO participation at international meetings on an ad hoc basis. The government recognises, however, that we need to look for a formula for

REGERINGSREACTIE op ADVIES nummer 51: *De rol van NGO's en bedrijven in internationale organisaties*

De regeringsreactie op het advies werd ontvangen in februari 2007. De regering stelt met genoegen vast dat de visie van de AIV met betrekking tot de betrokkenheid van NGO's en bedrijfsleven bij internationale organisaties in grote lijnen aansluit bij het vigerende beleid. Dit gaat ervan uit dat in een wereld van snelle veranderingen, waarin het vermogen van nationale staten afneemt om in te spelen op die veranderingen en de daarmee gepaard gaande mondiale uitdagingen, de betrokkenheid van niet-statelijke actoren als partner onontbeerlijk is. Gestreefd wordt dan ook naar versterking van hun positie in de structuren van het internationale besluitvormingsproces.

Het advies van de AIV, dat specifiek is gericht op NGO's en bedrijven, is naar mening van de regering gebalanceerd en geeft een goed beeld van de positieve en negatieve aspecten van de rol van deze actoren in internationale organisaties. Hierbij wordt wel opgemerkt dat de rol van bedrijven minder wordt belicht dan die van NGO's.

De regering verklaard dat in het advies terecht niet zozeer aandacht wordt besteed aan de operationele rol die met name NGO's op landenniveau spelen, als wel aan de rol als medespeler op mondiaal niveau. Het is juist deze laatste rol die naar de mening van de regering meer erkenning dient te krijgen. Participatie van NGO's in internationale fora zou een formele basis moeten krijgen. Uiteraard gaat de regering niet voorbij aan het belang van de inbreng van lokale NGO's in beleidsplannen van de overheid en aan goede samenwerking op landen-niveau tussen veldkantoren van internationale organisaties en lokale NGO's. Ook daar kan een verbeter slag worden gemaakt.

De regering heeft aarzelingen bij de aanbeveling te komen tot een centraal VN-fonds om deelname van NGO's uit ontwikkelingslanden op mondiaal niveau mogelijk te maken. Bestaande fondsen, die in het centrale fonds geïncorporeerd zouden moeten worden, kampen met structurele tekorten. Bovendien zullen donoren, die wel voor een specifieke bijeenkomst NGO-deelname willen financieren, minder bereid zijn deze middelen in een algemeen fonds te stoppen. Ook Nederland financiert op ad-hocbasis deelname van NGO's aan internationale bijeenkomsten. De regering erkent evenwel dat gezocht moet worden

naar een formule waarmee structurele deelname van NGO's uit ontwikkelingslanden aan internationale fora kan worden bevorderd.

De regering is het met de AIV eens dat NGO's aan legitimiteit kunnen winnen door geloofwaardig en effectief optreden. Van een dergelijk optreden is vooral sprake als ze kunnen steunen op een wereldwijd draagvlak en een kwalitatief goede organisatie hebben. Dan gaat het voornamelijk om gerenommeerde internationale NGO's. De regering waardeert het dat de AIV zich in het advies niet heeft beperkt tot de VN, maar ook andere organisaties onder de loep heeft genomen. De regering onderschrijft de visie van de AIV, dat een 'naar buiten gerichte' opstelling van internationale organisaties van groot belang is. NGO's en de private sector hebben niet alleen een rol bij het identificeren van kwesties die de hele internationale gemeenschap aangaan, maar ook bij de daadwerkelijk aanpak ervan. Vooral NGO's met hun kennis van de lokale problemen en behoeften spelen een belangrijke rol bij het praktisch verbinden van internationale en regionale processen met lokale. De regering is zich ervan bewust dat de ontwikkeling van het maatschappelijk middenveld op mondiaal niveau als een tegenwicht tegen beperkte eigen belangen van staten geen eenvoudig proces is. Zij zal zich, mede in EU-verband, hiervoor blijven inzetten.

promoting more systematic participation of NGOs from developing countries in international forums.

The government agrees with the AIV that NGOs can gain in legitimacy by acting effectively and credibly. Such action is possible if they can rely on worldwide support and if their organisation is of good quality. This applies mainly to well-known international NGOs. The government appreciates the fact that the AIV has not restricted its focus in this report to the UN, but has also looked at other organisations. The government agrees with the AIV that it is important for international organisations to remain 'outward looking'. NGOs and the private sector have a role to play not only in identifying key issues for the international community, but also in taking action on them. With their knowledge of local problems and needs, NGOs play a particularly important role in practically linking international and regional processes with local ones. The government is well aware that the global development of civil society as a counterbalance to the narrow interests of nation states is not a straightforward process. The government will continue to pursue this goal, also through the EU.

ADVIEZEN IN BEHANDELING

Advisory reports currently in preparation

IN LATE 2007/EARLY 2008 THE AIV HAD ONE OUTSTANDING request for advice.

The Netherlands and EU development policy

On 11 June 2007 the AIV received a request for advice on the potential implications for the Netherlands of the recent developments in EU development policy. The current European development agenda is not about shifting competences to Brussels, but is first and foremost about increasing the collaboration among the member states and between the member states and the Community. In the request for advice the Minister refers to the phased increase in the EU aid budget agreed in 2005 to at least 0.7% of GNP by 2015, the establishment of the European Consensus on Development in November 2005, the Code of Conduct for implementing the Paris Agenda, which provides for the division of tasks and complementarity between donors in recipient countries, and the Union's instruments for conflict prevention, crisis management, peacebuilding and reconstruction. He sets out the following main questions for the AIV to address:

1. What are the possible consequences for the Netherlands of the recent strengthening and configuration of EU development policy?
2. How can the Netherlands make effective use of EU development policy in implementing Dutch development cooperation policy?
3. In which content areas does the Union have added value for the Netherlands?
4. How much potential is there for a more political approach to development cooperation in the context of the EU?

The Minister also asks several more specific questions on certain subjects.

The AIV has set up a joint working group to prepare the advisory report under the chairmanship of P. Stek (Development

RONDE DE JAARWISSELING 2007-2008 HAD DE AIV DE VOLGENDE adviesaanvragen in behandeling.

Nederland en het EU-ontwikkelingsbeleid

Op 11 juni 2007 ontving de AIV een adviesaanvraag over de mogelijke implicaties voor Nederland van de recente ontwikkelingen die zich in het EU-ontwikkelingsbeleid hebben voltrokken. Het gaat hierbij niet om een verschuiving van competenties naar Brussel, maar primair om meer samenwerking tussen de lidstaten onderling en de lidstaten en de Gemeenschap. In de adviesaanvraag verwijst de minister naar de in 2005 gemaakte afspraken over gefaseerde verhoging van het EU hulpbudget naar tenminste 0.7% BNP in 2015, de vaststelling van de Europese Consensus inzake ontwikkeling van november 2005, de Gedragscode inzake werkverdeling en complementariteit tussen donoren in ontvangende landen, ter implementatie van de Parijse Agenda van mei 2007 en het instrumentarium van de Unie op het gebied van conflictpreventie, crisisbeheersing, vredesopbouw en reconstructie. Hij legde de AIV de volgende hoofdvragen voor:

1. Wat zijn mogelijke consequenties van de recente versterking en vormgeving van het EU-ontwikkelingsbeleid voor Nederland?
2. Hoe kan Nederland effectief gebruik maken van het EU-ontwikkelingsbeleid voor de uitvoering van het Nederlandse OS-beleid?
3. Op welke inhoudelijke terreinen heeft de Unie voor Nederland toegevoegde waarde?
4. Hoe worden de mogelijkheden van een meer politieke benadering van ontwikkelingssamenwerking in EU-kader ingeschat?

Verder zijn door de minister over meer specifieke onderwerpen verschillende deelvragen voorgelegd.

De AIV heeft ter voorbereiding van het advies een gecombineerde werkgroep samengesteld onder voorzitterschap van drs. P. Stek (COS). De leden van de werkgroep zijn: mw. dr. K.C.J.M. Arts (CMR), dr. B.S.M. Berendsen (COS), dr. W.F. van Eekelen (CEI), mr. G.H.O. van Maanen (COS, corresponderend lid), prof.dr. L.B.M. Mennes (COS, vice-voorzitter), mr. W.L.E. Quaadvlieg (CEI), prof.dr. A. de Ruijter (COS, corresponderend lid), prof.mr. N.J.

Schrijver (CMR), mr. C.G. Trojan (CEI), drs. E.P. Wellenstein (CVV) en mw. prof.dr. E.B. Zoomers (COS). Het secretariaat wordt gevoerd door mw. drs. M.H. Wind (tot oktober 2007) en drs. T.D.J. Oostenbrink met ondersteuning van de stagiair(e)s mw. M.H. Breedveld, mw. S. Hardus en dhr. M. Keizer. Naar verwachting zal het advies in het voorjaar van 2008 worden afgerond.

Cooperation Committee, COS). The working group's members are: Dr K.C.J.M. Arts (Human Rights Committee, CMR), Dr B.S.M. Berendsen (COS), Dr W.F. van Eekelen (European Integration Committee, CEI), G.H.O. van Maanen (COS, corresponding member), Professor L.B.M. Mennes (COS, vice-chair), W.L.E. Quaadvlieg (CEI), Professor A. de Ruijter (COS, corresponding member), Professor N.J. Schrijver (CMR), C.G. Trojan (CEI), E.P. Wellenstein (CVV) and Professor E.B. Zoomers (COS). The executive secretary was Ms M.H. Wind until October 2007, and is currently T.D.J. Oostenbrink, supported by trainees Ms M.H. Breedveld, Ms S. Hardus and M. Keizer. The report is expected to be complete in spring 2008.

EXTERNE CONTACTEN EN OVERIGE ACTIVITEITEN

External contacts and other activities

Contacts with the government and parliament

Concise report of the meeting between the Chair of the AIV and the Minister for European Affairs on 14 March 2007

On 14 March 2007 a meeting took place between the Chair of the AIV and the Minister for European Affairs, who indicated that he found the AIV's advisory reports on the EU highly valuable. Although he himself was not in favour of abolishing the AIV, he pointed out that the decision had to be viewed in the wider context of the cutbacks. He also pointed out that there are plans once again to have an advisory council on foreign affairs.

Concise report of the meeting between the Chair of the AIV and the Minister of Defence on 14 March 2007

On 14 March 2007 a meeting took place between the Chair of the AIV and the new Minister of Defence, Eimert van Middelkoop. The Minister expressed his surprise at finding the AIV on the list of advisory councils to be abolished. The issue had also been discussed briefly at a meeting between the relevant members of the government. In his view, the AIV had made the move ten years ago to a more efficient structure, providing more integrated advice, as evidenced by the many excellent advisory reports produced since. Possible future subjects for advice were also discussed.

Concise report of the meeting between the Chair and Vice-Chair of the AIV and the Minister of Foreign Affairs on 3 May 2007

On 3 May 2007 a meeting took place between the Chair and Vice-Chair of the AIV and the new Minister of Foreign Affairs. The discussion centred mainly on the future of the AIV. The Minister expressed his appreciation of its advisory reports, but stressed that reforms must be considered. The AIV should retain its research function, but it should become more independent. The Chair of the AIV expressed serious reservations about this suggestion, pointing out that reform would have a number of major implications. Finally, the Minister responded by saying that, for the time being, it would be business as usual. The AIV Chair wholeheartedly endorsed this approach (see also the introduction).

Contacten met de regering en het parlement

Beknopt verslag van het gesprek tussen de voorzitter van de AIV en de staatssecretaris voor Europese Zaken op 14 maart 2007

Op 14 maart 2007 vond een gesprek plaats tussen de voorzitter van de AIV en de staatssecretaris voor Europese Zaken, drs. F.C.G.M. Timmermans. Deze gaf aan de adviezen van de AIV over de EU zeer waardevol te vinden. Hoewel hij persoonlijk geen voorstander is van afschaffing van de AIV, gaf hij aan dat dit besluit moet worden gezien in het grotere geheel van de taakstelling. Hij wees er tevens op, dat er wel weer een adviesraad op het Buitenlands terrein wordt voorzien.

Beknopt verslag van het gesprek tussen de voorzitter van de AIV en de minister van Defensie op 14 maart 2007

Op 14 maart 2007 vond er een ontmoeting plaats tussen de voorzitter van de AIV en de nieuwe minister van Defensie, dhr. E. van Middelkoop. De minister gaf in dat gesprek aan verrast te zijn geweest dat de AIV op de nominatie stond om te worden opgeheven. Deze kwestie was ook kort aan de orde in het overleg tussen de bewindspersonen. Naar zijn oordeel had de AIV tien jaar geleden al een slag gemaakt naar een efficiëntere structuur en ontkokerde en geïntegreerde advisering en dat was ook uit de vele goede adviezen gebleken. Ook werd gesproken over mogelijke adviesonderwerpen voor de toekomst.

Beknopt verslag van het gesprek tussen de voorzitter en vice-voorzitter van de AIV en de minister van Buitenlandse Zaken op 3 mei 2007

Op 3 mei 2007 vond een gesprek plaats tussen de voorzitter en vice-voorzitter van de AIV en de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken, drs. M.J.M. Verhagen. Er werd vooral gesproken over de toekomst van de AIV. De minister gaf aan de adviezen te waarderen, maar benadrukte dat er wel moet worden nagedacht over hervormingen. De AIV zou zijn kennisfunctie moeten behouden, maar wel moeten 'verzelfstandigen'. De voorzitter van de AIV gaf aan hier zeer grote aarzelingen bij te hebben. Volgens hem hebben hervormingen een aantal zware consequenties. De minister reageerde tot slot, dat tot nader orde sprake zal zijn van *business as usual*. Dit werd door de voorzitter van de AIV geheel onderschreven (zie ook inleiding).

Beknopt verslag van het gesprek tussen de voorzitter van de CEI en de staatssecretaris voor Europese Zaken op 8 mei 2007

Op 8 mei 2007 vond een gesprek plaats tussen de voorzitter van de CEI en de staatssecretaris voor Europese Zaken, drs. F.C.G.M. Timmermans. Deze herhaalde zijn eerder gemaakte opmerking dat hij de adviezen van de Raad over de EU zeer waardevol acht. Verder werd vooral gesproken over het werkprogramma. Tijdens het gesprek bleek, dat een advies over de financiën van de EU prioriteit heeft en dat voor begin 2008 een advisering over de relatie tussen de EU en Rusland opportuun wordt geacht.

Beknopt verslag van het gesprek tussen de voorzitter van de CVV en de minister van Defensie op 27 juni 2007

Op 27 juni 2007 had de voorzitter van de CVV een gesprek met minister dhr. Van Middelkoop van Defensie. Dhr. Van Middelkoop sprak zijn grote waardering uit voor het functioneren van de AIV en hij hoopte in de toekomst nog vele malen van de diensten van de AIV gebruik te mogen maken. Verder werd vooral gesproken over het advies inzake private militaire dienstverleners (nr. 59) waarmee toen een aanvang werd gemaakt en mogelijke nieuwe adviesaanvragen.

Beknopt verslag van het overleg van de secretarissen van de adviesraden met de griffiers en adjunct-griffiers van de Tweede Kamer op 11 september 2007

Op 11 september 2007 spraken de secretarissen van de verschillende adviesraden, onder wie de secretaris van de AIV, met de griffiers en adjunct-griffiers van de Tweede Kamer. Deze bijeenkomst, die uitging van de griffiers, had vooral tot doel het uitwisselen van informatie tussen adviesraden en griffiers. Het had een nogal 'technisch' karakter. Er is niet ingegaan op de toekomst van het adviesstelsel.

Beknopt verslag van het overleg van de voorzitters van de adviesraden met de Wetenschappelijk Raad voor het Regeeringsbeleid op 13 september 2007

Op uitnodiging van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeeringsbeleid (WRR) voerden de voorzitters van de adviesraden, onder wie de AIV-voorzitter op 13 september 2007 overleg over het kennis- en adviesstelsel. Dit gesprek had een overwegend oriënterend karakter.

Concise report of the meeting between the chair of the European Integration Committee (CEI) and the Minister for European Affairs on 8 May 2007

On 8 May 2007 a meeting took place between the chair of the CEI and the Minister for European Affairs. The latter reiterated that he greatly values the Advisory Council's reports on the EU. The discussion focused mainly on the work programme. During the discussions it emerged that an advisory report on EU finances had priority and that it was considered appropriate to publish advice on the relationship between the EU and Russia in early 2008.

Concise report of the meeting between the chair of the Peace and Security Committee (CVV) and the Minister of Defence on 27 June 2007

On 27 June 2007 the chair of the CVV, Relus ter Beek, had a meeting with the Minister of Defence, Eimert van Middelkoop. The Minister expressed his great appreciation of the way the AIV operates, and his hope that he would be able to make frequent use of its services in the future. For the rest, the discussion focused mainly on the advisory report on private military companies (no. 59), on which work had recently commenced, and on possible new requests for advice.

Concise report of the talks between the secretaries of the advisory councils and the Secretaries General and deputy Secretaries General of the House of Representatives on 11 September 2007

On 11 September 2007 the secretaries of the various advisory councils, including the executive secretary of the AIV, met with the Secretaries General and Deputy Secretaries General of the House of Representatives. This meeting, which had been called by the latter, was intended chiefly as an opportunity to exchange information, and as such it was fairly 'technical' in nature. The future of the advisory system was not discussed.

Concise report of the talks between the chairs of the advisory councils and the Advisory Council on Government Policy on 13 September 2007

On 13 September 2007, at the invitation of the Advisory Council on Government Policy (WRR), the chairs of the advisory council,

including the chair of the AIV, discussed the research and advisory system. The talks were largely for the purposes of orientation.

Concise report of the talks between the secretaries of the advisory councils and Secretary-General Roel Bekker on 18 September 2007

On 18 September 2007 talks took place between Programme Secretary-General Roel Bekker and the secretaries of the advisory councils, including the executive secretary of the AIV. The secretaries were informed of the Secretary-General's intention to draw up implementation programmes for the planned changes to each advisory council, and the timetable for implementation.

Concise report of the talks between the AIV and the House of Representatives' Permanent Committees on Foreign Affairs and Defence on 31 October 2007

On 31 October 2007 representatives of the AIV met with members of the House of Representatives' Permanent Committees on Foreign Affairs and Defence. Talks focused mainly on the 2008 work programme and on the future of the AIV. Members of the parliamentary committees gave their views on the AIV and its advisory reports. Representatives from across virtually the entire political spectrum expressed their great appreciation for the well thought-out reports, although it was felt they could be more critical and practical at times. In response to this, the Chair of the AIV indicated that the Advisory Council attempts to strike a balance between taking a critical approach and providing realistic, practicable advice. He also emphasised that the AIV usually produced advisory reports in response to requests, since a report tends to have greater impact when the government or House of Representatives has requested it. The members of the Permanent Committees indicated that in principle they were not in favour of the plans to disband the AIV, but also highlighted the importance of the coalition agreement. The Chair of the AIV indicated his willingness to consider reforms to the advisory structure, but also underlined the value of the current structure, which provides an integrated perspective on international affairs.

Beknopt verslag van het overleg van de secretarissen van de adviesraden en Programma secretaris-generaal mr. R. Bekker op 18 september 2007

Op 18 september 2007 vond een overleg plaats tussen programma secretaris-generaal Bekker en de secretarissen van de adviesraden, onder wie de AIV-secretaris. In dat gesprek werden de secretarissen op de hoogte gebracht van de voornemens van de secretaris-generaal met betrekking tot het opstellen van uitvoeringsprogramma's voor de veranderingen per adviesraad en het voorziene tijdschema.

Beknopt verslag van het overleg tussen de AIV en de Vaste commissies voor Buitenlandse Zaken en Defensie van de Tweede Kamer op 31 oktober 2007

Op 31 oktober 2007 spraken vertegenwoordigers van de AIV met leden van de Vaste commissies van de Tweede Kamer voor Buitenlandse Zaken en Defensie. Er werd vooral gesproken over het werkprogramma voor 2008 en over de toekomst van de AIV.

Leden van de Kamercommissies gaven hun visie op de AIV en zijn adviezen. Vrijwel Kamerbreed werd grote waarde gehecht aan de doorwrochte adviezen, al zouden deze soms wat kritischer en praktischer mogen zijn. In reactie hierop, gaf de voorzitter van de AIV aan dat wordt geprobeerd een balans te vinden tussen een kritische benadering en realistisch bruikbare advisering. Ook benadrukt hij dat de AIV meestal op verzoek adviseert. Dit omdat adviezen een grotere impact hebben wanneer er van de kant van de regering of Tweede Kamer een aanvraag is ingediend. De leden van de Vaste Kamercommissies gaven aan in principe geen voorstander te zijn van de plannen om de AIV op te heffen, maar wezen ook op het belang van het coalitieakkoord. De voorzitter van de AIV gaf aan bereid te zijn mee te denken over de hervorming van de adviesstructuur, maar onderstreepte de grote waarde van de huidige structuur, die zorgt voor een geïntegreerde visie op internationale vraagstukken.

Beknopt verslag van het gesprek met de minister van Buitenlandse Zaken en de CMR op 1 november 2007

Op 1 november sprak de CMR met de minister van Buitenlandse Zaken, drs. M.J.M. Verhagen, over de nieuwe mensenrechtenstrategie, die begin november zou worden gepresenteerd. De vier belangrijkste thema's hiervan zijn: universaliteit, ondeel-

baarheid van mensenrechten, mensenrechtenverdedigers en mensenrechten, vrede en veiligheid. Na een toelichting van de zijde van de minister ontstond zich een levendige discussie over het Nederlandse mensenrechtenbeleid in den brede en het beleid met betrekking tot dat van de Europese Unie en onze andere bondgenoten. Ook werd kort gesproken over recent uitgebrachte adviezen en ingegaan op de actuele ontwikkelingen in de Mensenrechtenraad. De bijeenkomst verliep in constructieve sfeer.

Beknopt verslag van het overleg tussen de AIV en de commissies BDO en ESO van de Eerste Kamer op 6 november 2007

Op 6 november 2007 werd gesproken met de commissie Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking (BDO) en de commissie Europese Samenwerkingsorganisaties (ESO) van de Eerste Kamer. Er werd ingegaan op de lopende werkzaamheden, gesproken over het werkprogramma voor 2008 en uitgebreid van gedachten gewisseld over de toekomst van de AIV. De leden van de Eerste Kamercommissies gaven aan veel waarde te hechten aan de AIV-adviezen. In die context werd verder gesproken over een aantal door Eerste Kamerleden aangedragen adviesonderwerpen. Vervolgens werd uitgebreid stilgestaan bij de regeringsvoornemens inzake het adviesstelsel. Ook werd gesproken over het voorstel de AIV onder te brengen bij instituut Clingendael. In dat verband wees de voorzitter ook op een aantal nadelen. Clingendael mist de ruimte, budgettaire consequenties zijn onduidelijk en de informatievoorziening zal ernstig worden bemoeilijkt. Meer in het algemeen benadrukte de voorzitter de huidige structuur van de AIV. Deze zorgt voor geïntegreerde advisering en dat is noodzakelijk voor advisering op het buitenlands- en defensiebeleid.

Beknopt verslag van de hoorzitting over de 'Toekomst van de advies- en kennisinfrastructuur' op 30 november 2007

Op 30 november 2007 vond een hoorzitting plaats van de Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties en de Hoge colleges van Staat/Algemene Zaken en het Huis der Koningin van de Eerste Kamer, de Commissie voor Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van de Tweede Kamer met vertegenwoordigers van de twaalf adviesraden, waaronder de AIV. De voorzitters van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeeringsbeleid en de Raad van State hielden een inleiding. Zij benadrukten, dat er een goede probleemanalyse van het

Concise report of the meeting between the Minister of Foreign Affairs and the Human Rights Committee (CMR) on 1 November 2007

On 1 November 2007 the CMR met with the Minister of Foreign Affairs to discuss the new human rights strategy, which was about to be presented. The four most important themes in the strategy are: universality, the indivisibility of human rights, human rights defenders, and human rights, peace and security. The Minister's introduction to the strategy was followed by a lively debate on Dutch human rights policy in general and on Dutch policy in relation to that of the European Union and our other allies. Recently published advisory reports were also briefly discussed, along with current developments in the Human Rights Council. The meeting was very constructive.

Concise report of the talks between the AIV and the Senate's Foreign Affairs, Defence and Development (BDO) and European Cooperation (ESO) committees on 6 November 2007

On 6 November 2007 the AIV met with the Senate's Foreign Affairs, Defence and Development (BDO) and European Cooperation (ESO) committees. Current activities and the 2008 work programme were discussed and there was an extensive exchange of ideas on the future of the AIV. The members of the Senate committees stated that they find the AIV's advisory reports highly useful. In this context, there was further discussion of a number of subjects proposed by members of the Senate. The government's plans for the advisory system were then examined at length. The proposal to move the AIV to Clingendael was also discussed. In this context, the Chair also pointed out several drawbacks: Clingendael does not have the space to accommodate the AIV, the budgetary implications are unclear and provision of information would be severely hampered. In more general terms, the Chair underlined that the current structure of the AIV guarantees integrated advice, which is important for foreign and defence policy.

Concise report of the hearing on the 'Future of the advisory and research infrastructure' on 30 November 2007

On 30 November 2007 the Senate's Committee on the Interior and Kingdom Relations, the High Councils of State, General Affairs and the Royal Household and the House of

Representatives' Permanent Committee on the Interior and Kingdom Relations heard representatives of the twelve advisory councils, including the AIV. The chair of the Advisory Council on Government Policy and the vice-president of the Council of State opened proceedings. They emphasised that the problems in the advisory system must be thoroughly analysed before any action is taken. The focus should be on the function, not on the structure. All the chairs of the strategic advisory councils present were questioned. The discussions clearly revealed the major reservations that exist concerning the Policy Document on Central Government Reform. There is great concern at the potential loss of quality, independence and consistency in the various advisory councils. The key question was whether the advisory system was too expensive and overburdened, or simply too independent and too troublesome.

Other contacts and activities

Concise report of the meeting between HCHR Louise Arbour and the Human Rights Committee (CMR) on 9 March 2007 (On 9 March 2007 the CMR met with the High Commissioner for Human Rights, Louise Arbour. She explained the reforms taking place at her Office and examined developments concerning the newly established Human Rights Council. There has been progress on the announced reforms, though much remains to be done. In response to questions from members of the CMR, the High Commissioner's expectations of the Human Rights Council were discussed, as well as the working methods envisaged for the other mechanisms and the debate on abolition of the death penalty.

Concise report of the symposium on 'Private Sector Development and Poverty Reduction' on 28 March 2007 (On 28 March 2007, the AIV and the Ministry of Foreign Affairs jointly hosted a Symposium on the 50th AIV advisory report on 'Private Sector Development and Poverty Reduction'. It was attended by representatives of the private sector, various governmental and non-governmental organisations, and universities. The first part of the Symposium looked at PSD instruments, and considered the questions 'Are we doing the right things?' and 'Are we doing things right?'. The second part dealt with financial sector development and poverty reduction.

adviesstelsel moet worden gemaakt alvorens er actie wordt ondernomen. Functie moet voorop staan, niet structuur. Verder werd gesproken met alle aanwezige voorzitters van de strategische adviesraden. Uit die gesprekken kwam duidelijk naar voren dat er zeer grote reserves bestaan tegenover de Nota Vernieuwing Rijksdienst. Er bestaat grote vrees voor verlies van kwaliteit, onafhankelijkheid en consistentie van de verschillende adviesraden. De kernvraag was: 'Is het adviesstelsel te duur en te druk of te onafhankelijk en te lastig?'

Overige contacten en activiteiten

Beknopt verslag van de bijeenkomst tussen de HCRM, mw. Arbour, en CMR op 9 maart 2007

Op 9 maart 2007 werd door de CMR gesproken met de Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens (HCRM), mw. Arbour. Zij lichtte de hervormingen binnen haar kantoor toe en ging in op de ontwikkelingen met betrekking tot de nieuw opgerichte Mensenrechtenraad (MRR). Er is vooruitgang op het terrein van de aangekondigde hervormingen, maar er moet nog veel gebeuren. Naar aanleiding van vragen van de leden van de CMR werd gesproken over de verwachtingen van de HCRM inzake de MRR, de voorziene werkwijze van de andere mechanismen en het debat over een verbod op de doodstraf.

Beknopt verslag van het symposium 'Private Sector Ontwikkeling en armoedebestrijding' op 28 maart 2007.

Op 28 maart 2007 werd door de AIV gezamenlijk met het ministerie van Buitenlandse Zaken een Symposium gehouden over het 50ste advies van de AIV 'Private sector ontwikkeling en Armoedebestrijding'. Aanwezig waren vertegenwoordigers van het bedrijfsleven en verschillende organisaties, zowel maatschappelijke als overheidsorganisaties en universiteiten. Het eerste gedeelte van het Symposium ging over het PSD-instrumentarium en over de vraag 'Doen we de goede dingen' en 'doen we de dingen goed'? In het tweede deel van het Symposium werd Financiële sectorontwikkeling en Armoedebestrijding behandeld. De bijeenkomst droeg bij aan het debat over private sectorontwikkeling als belangrijke motor om armoede te bestrijden en in 2015 de Millennium Development Goals te halen, alsmede versterking van het instrumentarium op PSD-terrein.

Beknopt verslag van het seminar over 'de toekomst van de Benelux' op 25 april 2007

Het advies *Benelux, nut en noodzaak van nauwere samenwerking* is gepresenteerd op een seminar op 25 april 2007. De organisatie lag in handen van de AIV en Instituut Clingendael. Er hebben ruim 70 personen uit Nederland, België en Luxemburg deelgenomen aan het seminar.

Na de opening van het seminar door de voorzitter van de AIV, mr. F. Korthals Altes, werd door de voorzitter van de werkgroep die het advies heeft voorbereid, prof.dr. J.Q.Th. Rood, ingegaan op de vraag 'Heeft de Benelux nog bestaansrecht?' Hierbij trad dr. J. Hoogenboezem op als referent. Vervolgens werd door prof.dr. J. Wouters van de KU-Leuven, ingegaan op het takenpakket van de Benelux. Prof.dr. M.G. den Boer was hierbij referent. Na de lunch stonden de Benelux-instellingen centraal. Dr. J.P.R.M. van Laarhoven, secretaris-generaal van de Benelux wierp licht op de veranderingen in het secretariaat van de Benelux, mr. I.M. de Jong op de politieke aansturing van de Benelux-organisatie, mr. F.J.F.M. de Nerée tot Babberich op de Interparlementaire Benelux-raad en prof.dr. L.J. Brinkhorst op het publieke en politieke draagvlak voor de Benelux. Vervolgens besprak prof.dr. A. van Staden de komende vernieuwing van het Benelux-verdrag. De dag werd afgesloten door prof.dr. J.Q.Th. Rood.

De conclusie van de dag was dat de Benelux een sterk merk is naar buiten toe: veel zaken die nu in de Europese Unie gemeengoed zijn, zijn voortgekomen uit de Benelux-samenwerking. In het EG-verdrag heeft de Benelux zelfs, als enige, een expliciete mogelijkheid te experimenteren met verdergaande samenwerking en daarvan is ook meerdere keren gebruik gemaakt. Het 50 jaar oude Benelux-verdrag verdient te worden voortgezet, op voorwaarde van een aantal wijzigingen. Met name moet er een sterkere politieke aansturing van de Benelux-organisatie komen en moet het takenpakket meer focus krijgen, gericht op verdergaande economische integratie, grensoverschrijdende samenwerking en veiligheid in ruime zin. Het belang van de twee instellingen, te weten het bureau voor de Intellectuele Eigendom en het Benelux-gerechtshof werd onderstreept. Echter, er is onvoldoende draagvlak om het secretariaat een grotere rol te geven in de politieke samenwerking tussen de landen van de Benelux. Op dit vlak werd juist een grotere rol van de hoofdsteden bepleit.

The meeting contributed to the debate on private sector development as a driver of poverty reduction and achievement of the Millennium Development Goals by 2015, as well as efforts to strengthen PSD instruments.

Concise report of the seminar on the future of the Benelux on 25 April 2007

The advisory report *The Benelux: the benefits and necessity of enhanced cooperation* was presented at a seminar on 25 April, organised by the AIV and Clingendael. More than 70 people attended from the Netherlands, Belgium and Luxembourg.

After the seminar had been opened by the Chair of the AIV, F. Korthals Altes, the chairman of the working group that had prepared the advisory report, Professor J.Q.T. Rood, examined the question 'Is the existence of the Benelux still justified?', whereby Dr J. Hoogenboezem acted as moderator. Professor J. Wouters of Louvain University then looked at the tasks of the Benelux, with Professor M.G. den Boer as moderator. After lunch, the focus shifted to the Benelux institutions. Dr J.P.R.M. van Laarhoven, Secretary-General of the Benelux, shed light on the changes in the secretariat, I.M. de Jong looked at the political direction of the Benelux organisation, F.J.F.M. De Nerée tot Babberich spoke on the Interparliamentary Council and Professor L.J. Brinkhorst discussed public and political support for the Benelux. Professor A. van Staden then discussed the upcoming renewal of the Benelux treaty. Professor J.Q.T. Rood closed the seminar.

The conclusion was that the Benelux is a strong brand in the outside world: many things that are now commonplace in the European Union originated as part of Benelux cooperation. Under the EC treaty, the Benelux is the only body to have the explicit opportunity of experimenting with enhanced cooperation, and has taken advantage of this opportunity on several occasions. The Benelux treaty, which was signed 50 years ago, should be extended, provided a number of amendments are made. In particular, the organisation requires stronger political direction and there must be a sharper focus on its tasks, geared towards further economic integration, cross-border cooperation and security in the broad sense. The

importance of the two institutions – the Office for Intellectual Property and the Benelux Court of Justice – was underlined. However, there is insufficient support for the secretariat to be given a greater role in the political cooperation between the Benelux countries. Indeed, on this point, there was a call for the individual governments to play a greater role.

Concise report of the AIV seminar on 1 June 2007

The AIV's annual seminar was held on 1 June 2007. The subject was: 'Towards new international relations', and the focus was mainly on the new international order that originated after the bipolar world of the Cold War came to an end. The day also marked the AIV's tenth anniversary. Over a hundred guests attended, including current and former members of the AIV, politicians, senior civil servants, academics and journalists.

Eimert van Middelkoop, Minister of Defence, spoke about the military operations carried out by Western armed forces in recent years. For the Netherlands, the focus was on peace enforcement, counterterrorism, conflict prevention and reconstruction aid. Professor William Wallace, Emeritus Professor of International Relations at the London School of Economics and deputy leader of the Liberal Democrats in the British House of Lords, examined the current relationship between the United States and Europe. In her address, Dr M.J.A. van Putten, member of the Inspection Panel of the African Development Bank, former member of the World Bank's Inspection Panel and member of the European Parliament, looked at poverty and the need for public and private organisations to be publicly accountable for their policies in today's globalising world. Gijs de Vries, former EU Counterterrorism Coordinator and affiliated to the Clingendael Institute, examined Dutch and European security issues over the coming years. The final speaker, Dr A.H.G. Rinnooy Kan, chairman of the Social and Economic Council of the Netherlands, spoke about the impact of globalisation at national, European and global level. A lively debate followed.

Professor F.H.J.J. Andriessen, vice-chair of the AIV, rounded off proceedings by summarising the main conclusions of the day:

Beknopt verslag van de AIV-themadag op 1 juni 2007

Op 1 juni 2007 vond de jaarlijkse themadag van de AIV plaats. Het onderwerp was: 'Naar een ander buitenland'. De aandacht ging vooral uit naar de nieuwe internationale orde zoals deze is ontstaan na het wegvallen van het bipolaire wereldbeeld van de Koude Oorlog. Ook het tienjarig jubileum van de AIV kwam aan de orde. Onder de ruim honderd aanwezigen bevonden zich leden en oud-leden van de AIV, politici, topambtenaren, wetenschappers en journalisten.

Dhr. E. van Middelkoop, minister van Defensie, sprak over de militaire operaties die de afgelopen jaren door de westerse krijgsmachten zijn uitgevoerd. Hierbij stonden voor Nederland het handhaven van de vrede, de bestrijding van terrorisme, conflictpreventie en wederopbouw centraal. Prof.dr. William Wallace, professor emeritus internationale betrekkingen in Londen en plaatsvervangend hoofd van de liberaal-democraten in het Britse Hogerhuis, ging in op de huidige relatie tussen de Verenigde Staten en Europa. Mw. dr. M.J.A. van Putten, lid van het Inspectiepanel van de Afrikaanse Ontwikkelingsbank, voormalig lid van het Inspectiepanel van de Wereldbank en Euro-parlementariër, sprak in haar voordracht over armoede en over de noodzaak dat in de huidige geglobaliseerde wereld, publieke en private instellingen verantwoording over hun beleid blijven afleggen aan de burger. Drs. G.M. de Vries, voormalig EU-coördinator terrorismebestrijding en verbonden aan het Instituut Clingendael, ging in op Nederlandse en Europese veiligheidsvraagstukken voor de komende jaren. De laatste spreker, dr. A.H.G. Rinnooy Kan, voorzitter van de Sociaal Economische Raad, sprak over de gevolgen van globalisering op nationaal, Europees en wereldniveau. Aansluitend vond een geanimeerde discussie plaats.

Prof.mr. F.H.J.J. Andriessen, vice-voorzitter van de AIV, vatte ter afsluiting in een aantal korte statements de belangrijkste conclusies van die dag samen:

- 1) Nederland kan niet functioneren in de EU zonder zich bewust te zijn hoezeer het onderdeel uitmaakt van de ontwikkelingen binnen de EU. Een sceptische houding ten aanzien van Europa is volgens hem dan ook ongerechtvaardigd.
- 2) Armoede moet een belangrijk thema van de AIV blijven. Armoede is sterk gerelateerd aan veiligheid en Europa moet

een substantiële bijdrage blijven leveren aan het oplossen van problemen.

- 3) Een zekere dominantie en zelfstandigheid in de wereldpolitiek zal Europa sieren. Hierbij sluit hij zich aan bij dhr. Wallace die stelt dat er ten aanzien van de islam en Turkije geen kortzichtige benadering moet worden gekozen, maar dat er een geopolitieke en wereldgodsdienstige dialoog moet worden gevoerd.
- 4) Er moet binnen Nederland meer draagvlak worden gecreëerd voor Europa. Uit het referendum voor de Europese Grondwet blijkt hoezeer een draagvlak ontbreekt. De Staten-Generaal en de regering zouden er beter aan doen hun meningen duidelijk naar de burger toe te profileren. De vraag of de kiezer nog geraadpleegd moet worden over nieuwe verdragswijzigingen staat ter discussie.
- 5) Bij militaire operaties ontbreekt vaak een draagvlak waar dit er wel zou moeten bestaan. Om voor draagvlak en legitimiteit te zorgen zou er bij operaties altijd een volkenrechtelijk mandaat aanwezig moeten zijn.
- 6) De overheid moet functioneren in het belang van de burger en zeer alert zijn op de instandhouding van de vertrouwensrelatie tussen burger en overheid.

Beknopt verslag van het China-seminar op 4 juli 2007

Op 4 juli 2007 organiseerde *Clingendael Asia Studies (CAS)* een seminar over het AIV-advies over China, waarbij ook een aantal leden van de commissie aanwezig was. Nadat de voorzitter van de commissie, Fred van Staden, het rapport had ingeleid, gaven vier deskundigen – Jan-Willem Blankert (Europese Commissie), Peter Ho (Universiteit Groningen), Ingrid d'Hooghe (Visiting Fellow CAS) en Garrie van Pinxteren (NOS Nieuws) – hun visie op verschillende thema's uit het rapport. Aan het eind van de dag overheerste de conclusie dat het advies positief is ontvangen en dat het aanleiding biedt tot discussies over tal van onderwerpen.

Beknopt verslag van het seminar 'Parlementaire betrokkenheid bij besluitvorming over het uitzenden van militairen' op 31 augustus 2007

Naar aanleiding van het AIV advies 'Inzet van de krijgsmacht: wisselwerking tussen nationale en internationale besluitvorming' organiseerde *Clingendael* op 31 augustus 2007 een seminar over dit onderwerp. Dit advies is op verzoek van de

- 1) The Netherlands cannot operate within the EU without being aware of the extent to which it is involved in developments in the EU. The Netherlands is therefore not justified in adopting a sceptical attitude to Europe.
- 2) Poverty must remain a key theme for the AIV. It is closely related to security and Europe must make a substantial contribution to the solution.
- 3) A certain dominance and independence in world politics would be to Europe's credit. Here he endorsed Professor Wallace's warning against a short-sighted approach to Islam and to Turkey, and calling for a geopolitical dialogue and for dialogue between the major world religions.
- 4) More support for Europe must be created in the Netherlands. The referendum on the European Constitution highlighted the lack of support. Parliament and the government would do better to make their views clear to the public. The question of whether voters should be consulted on the new treaty amendments is still open to discussion.
- 5) Military operations often lack the necessary public support. Such operations must always have a mandate under international law to ensure support and legitimacy.
- 6) The authorities must act in the interests of citizens and remain fully aware of the need to maintain its relationship of trust with the public.

Concise report of the China seminar on 4 July 2007

On 4 July *Clingendael Asia Studies (CAS)* held a seminar on the AIV advisory report on China, which was attended by a number of committee members. After the chairman of the committee, Fred van Staden, had given an introduction to the report, four experts – Jan-Willem Blankert (European Commission), Peter Ho (University of Groningen), Ingrid d'Hooghe (CAS Visiting Fellow) and Garrie van Pinxteren (NOS News) – gave their views on various subjects in the report. At the end of the day, the prevailing conclusion was that the advisory report had been well received and that it had provided food for debate on many issues.

Concise report of the seminar 'Parliamentary involvement in decision-making on the deployment of the armed forces' on 31 August 2007

In response to the AIV advisory report 'Deployment of the Armed

Forces: Interaction between National and International Decision-Making', on 31 August the Clingendael Institute held a seminar on the subject. The AIV produced the report at the request of the government, in response to a parliamentary report entitled 'Inzet met instemming: de rol van de Tweede Kamer bij het uitzenden van militairen ('Deployment with Consent: the role of the House of Representatives in deployment of the armed forces') produced by the Van Baalen working group. The seminar was attended by current and former members of the Senate and House of Representatives, as well as members of the AIV and representatives of Clingendael and the Ministries of Foreign Affairs and Defence. The speakers were General A.K. van der Vlis (retd.), (chair of the AIV working group that produced the report), Dr T. Brinkel (former CDA MP), J. van Aartsen (former minister and former leader of the VVD parliamentary party), B. Bakker (former D'66 MP), Professor E. Jurgens (former PvdA Senator) and H. Hillen (CDA Senator).¹ The first part of the seminar dealt mainly with security issues and the role of the House of Representatives. After the break the focus shifted to constitutional issues and the view of the Senate.

Concise report of the meeting on 'Cohesion and synergy in instruments for private sector development' on 3 October 2007
On 3 October 2007 the Ministry of Foreign Affairs' Sustainable Economic Development Department (DDE) met with several members of the AIV to discuss cohesion and synergy in the array of PSD instruments. The meeting focused on the AIV advisory report 'Private Sector Development and Poverty Reduction', and particularly its conclusion that PSD instruments could be more mutually reinforcing. Efforts should be guided more towards creating synergy between instruments. The meeting marked the start of an exercise by DDE and others designed to lead to more synergy in PSD instruments.

Concise report of a meeting with a delegation from Georgia on 23 November 2007

1 Translator's note: CDA-Christian Democratic Alliance; VVD-People's Party for Freedom and Democracy; D'66-Democrats '66; PvdA-Labour Party.

regering door de AIV opgesteld naar aanleiding van het parlementaire rapport 'Inzet met instemming: de rol van de Tweede Kamer bij het uitzenden van militairen' (werkgroep Van Baalen). Bij het seminar waren (voormalige) Eerste en Tweede Kamerleden aanwezig alsmede AIV-leden en vertegenwoordigers van Clingendael en de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie. Sprekers waren gen. b.d. A.K. van der Vlis (voorzitter van de AIV-werkgroep, die het advies heeft opgesteld), dr. T. Brinkel (voormalig CDA Tweede Kamerlid), dhr. J. van Aartsen (oud-minister en voormalig fractievoorzitter van de VVD), dhr. B. Bakker (voormalig D'66 Tweede Kamerlid), prof.mr. E. Jurgens (voormalig PvdA Eerste Kamerlid) en drs. H. Hillen (CDA Eerste Kamerlid). Tijdens het eerste deel van het seminar kwamen vooral veiligheidsaspecten en de rol van de Tweede Kamer aan de orde, terwijl na de pauze de meer staatsrechtelijke aspecten en het perspectief van de Eerste Kamer werden belicht.

Beknopt verslag van de bijeenkomst 'Samenhang en synergie in het instrumentarium voor private sector ontwikkeling' op 3 oktober 2007

Op 3 oktober 2007 werd door de Directie Duurzame Economische Ontwikkeling van het ministerie van Buitenlandse Zaken, samen met een aantal leden van de AIV een bijeenkomst gehouden over samenhang en synergie van het PSD-instrumentarium. In deze bijeenkomst stond een onderdeel van het AIV-advies 'Private sector ontwikkeling en Armoedebestrijding' centraal, namelijk de constatering dat de instrumenten voor private sectorontwikkeling elkaar verder zouden kunnen versterken. Er zou meer gestuurd kunnen worden op synergie tussen instrumenten. De bijeenkomst was het begin van een exercitie van DDE en anderen die moet leiden tot meer synergie in het PSD instrumentarium.

Beknopt verslag van een gesprek met een delegatie uit Georgië op 23 november 2007

Op 23 november 2007 bracht een delegatie uit Georgië, voornamelijk bestaande uit academici, een bezoek aan de AIV. Daar werden zij ontvangen door voormalig ambassadeur mr. A.P.R. Jacobovits de Szeged, tot voor kort lid van de CVV/AIV, en de secretaris CVV, drs. J.M.D. van Leeuwe. De discussie ging vooral over de binnenlandse politieke situatie in Georgië en over de rol die de omliggende landen daarbij spelen.

Beknopt verslag van de bijeenkomst over het Human Development Report 'Fighting climate change: Human solidarity in a divided world' op 27 november 2007

Op 27 november 2007 was de AIV gezamenlijk met UNDP en het ministerie van Buitenlandse Zaken betrokken bij de lancering van het Human Development Report 2007/2008. Het hoofdthema van het HDR 2007/2008 is de relatie tussen klimaatverandering en ontwikkeling. Het rapport geeft een indringende schets van de menselijke en economische gevolgen van de huidige en verwachte klimaatverandering en stelt een pakket maatregelen voor die samen een agenda vormen voor de aanpak van klimaatverandering en de gevolgen daarvan op menselijke ontwikkeling. Deelnemers aan de lancering die vanuit verschillende achtergronden professioneel nauw betrokken zijn bij de thema's die in het rapport aan de orde komen, discussieerden over de implicaties en uitvoeringsmodaliteiten van het rapport.

Beknopt verslag van het overleg van de secretarissen van alle adviesraden

Gedurende het verslagjaar werd een aantal malen overleg gevoerd met de secretarissen van de andere adviesraden. Dit periodieke overleg staat vooral in het teken van onderlinge uitwisseling van ervaringen, adviesvoornemens en werkmethoden. Daarnaast is gedurende 2007 regelmatig gesproken over de stand van zaken met betrekking tot de herzieningsoperatie.

On 23 November 2007 a delegation from Georgia, consisting mainly of academics, visited the AIV. They were welcomed by former ambassador A.P.R. Jacobovits de Szeged, who was until recently a member of the Peace and Security Committee (CVV), and by the executive secretary of the CVV, J.M.D. van Leeuwe. The discussion focused largely on the internal political situation in Georgia and the role of its neighbours.

Concise report of the meeting on the Human Development Report 'Fighting Climate Change: Human solidarity in a divided world' on 27 November 2007

On 27 November 2007 the AIV was involved with UNDP and the Ministry of Foreign Affairs in launching the Human Development Report 2007/2008. The main theme of the HDR 2007/2008 is the relationship between climate change and development. The report presents a penetrating portrait of the human and economic implications of current and forecast climate change processes and proposes a package of measures that constitute an agenda for tackling climate change and its impact on human development. The launch was attended by people from a range of backgrounds who are all professionally involved with the issues dealt with in the report, who discussed the implications of the report and possible implementation modalities.

Concise report of the meetings of the secretaries of all advisory councils

Throughout the year under review meetings were held on several occasions with the executive secretaries of the other advisory councils. These regular talks are mainly intended as an opportunity to discuss experiences, planned reports and working methods. The reform operation was also a regular subject of discussion in 2007.

TAAK, WERKWIJZE EN EVALUATIES

Task, working methods and evaluations

Tasks and working methods

THE ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS (AIV), which was established on 1 January 1998, is an independent statutory advisory body responsible for advising the government on matters relating to foreign policy (including development cooperation) and defence. The AIV has eleven members. This is below the maximum of fifteen members laid down in the Advisory Councils Framework Act. In accordance with the Advisory Council on International Affairs Act, the AIV has four permanent committees: the Human Rights Committee (CMR), the Peace and Security Committee (CVV), the Development Cooperation Committee (COS) and the European Integration Committee (CEI). The chairs and vice-chairs of these committees are members of the AIV. In addition to them, each committee has a maximum number of fifteen members.

The AIV and its permanent committees were created at a time when international relations were becoming increasingly complex and interconnected. The AIV combines the expertise of the members of its various committees when making recommendations on issues bearing on more than one of the four areas mentioned above. This allows links to be made between these areas and enables the AIV to respond to international developments with implications for the Netherlands. The added value represented by the AIV and its committees lies in its in-depth knowledge and expertise in each policy area, in combination with the connections it can establish between them.

The AIV prepares advisory reports at the request of the Minister of Foreign Affairs, the Minister of Defence, the Minister for Development Cooperation, the Minister for European Affairs and Parliament. During the past year, neither the House of Representatives nor the Senate availed itself of this possibility officially, although they indirectly stimulated a number of requests for advice.

The AIV operates largely on the basis of its statutory work

Taak en werkwijze

DE ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN (AIV) IS EEN per 1 januari 1998 bij wet ingesteld onafhankelijk adviesorgaan, dat adviseert over het buitenlands beleid (met inbegrip van ontwikkelingssamenwerking) en het defensiebeleid. De AIV heeft elf leden. Dit is binnen het maximum van vijftien, aangegeven in de Kaderwet Adviescolleges. De raad kent, op basis van de Wet op de AIV, vier permanente commissies voor de gebieden van de rechten van de mens (CMR), vrede en veiligheid (CVV), ontwikkelingssamenwerking (COS) en Europese integratie (CEI). De voorzitters en de vice-voorzitters van deze commissies zijn lid van de AIV; daarnaast zijn er maximaal vijftien leden per commissie.

De AIV en zijn permanente commissies zijn in het leven geroepen tegen de achtergrond van de toenemende complexiteit en verwevenheid van de internationale betrekkingen. Voor vraagstukken op de raakvlakken van de bovengenoemde gebieden brengt de AIV de deskundigheid van leden van de verschillende permanente commissies bij elkaar. Zo kunnen dwarsverbanden worden gelegd tussen de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie en kan worden ingespeeld op voor Nederland belangrijke internationale ontwikkelingen. De meerwaarde van de AIV en de commissies ligt dan ook, naast de kennis en deskundigheid per beleidsterrein, in de samenhang die wordt aangebracht tussen de onderscheiden invalshoeken.

De AIV brengt adviezen uit op verzoek van de minister van Buitenlandse Zaken, de minister van Defensie, de minister voor Ontwikkelingssamenwerking en de staatssecretaris voor Europese Zaken, alsmede op verzoek van één der Kamers der Staten-Generaal. In de rapportageperiode is van deze laatste mogelijkheid formeel geen gebruik gemaakt (al zijn wel verscheidene aanvragen indirect vanuit het parlement gestimuleerd).

De AIV functioneert grotendeels op basis van het wettelijk voorgeschreven werkprogramma. Met het werkprogramma wordt beoogd een globaal beeld te geven van de onderwerpen waarmee de AIV zich in een kalenderjaar zal bezighouden (voor het werkprogramma 2008: zie bijlage). In de loop van dat jaar worden de adviesaanvragen en de tijdsplanning nader gepreciseerd. Het komt voor dat onderwerpen waarover het voornemen

bestond advies te vragen, afvallen, of dat juist adviesaanvragen aan de AIV worden voorgelegd die niet in het werkprogramma zijn vermeld.

De AIV vergadert in principe iedere maand. Aan het begin van het adviestraject worden adviesaanvragen in de AIV besproken. De uiteindelijke adviezen worden ook in de AIV vastgesteld. De adviezen worden voorbereid in (permanente) commissies of ad-hoccommissies, waarvan de samenstelling en vergaderfrequentie, afhankelijk van de intensiteit van het onderwerp en tijdsdruk waaronder de werkzaamheden worden verricht, sterk kan variëren.

Leden en vergaderingen

Het totale aantal leden van de AIV en de permanente commissies bedroeg per 31 december 2007 67, van wie 17 vrouwen. Voor de personalia wordt verwezen naar de volgende paragraaf, getiteld 'Samenstelling van de AIV en de permanente commissies'. Per 31 december 2007 bestond de AIV zelf uit 10 leden, van wie 2 vrouwen (8 van de leden zijn tevens voorzitter of vice-voorzitter van een permanente commissie). Er was 1 vacature. Per 31 december 2007 tellen de permanente commissies (exclusief de voorzitters en vice-voorzitters) 57 leden, van wie 15 vrouwen.

CEI	3 vrouwen, 11 mannen (exclusief de voorzitter en de vice-voorzitter);
CMR	6 vrouwen, 9 mannen (exclusief vz/vvz);
COS	4 vrouwen, 10 mannen (exclusief vz/vvz); en
CVV	2 vrouwen, 12 mannen (exclusief vz/vvz).

In het verslagjaar hebben de AIV en zijn commissies met grote regelmaat vergaderingen belegd om adviezen voor te bereiden of vast te stellen. Hieronder wordt, uitgesplitst naar de deelname uit de AIV en de (permanente) commissies/werkgroepen – het onderscheid is niet strikt – weergegeven welke vergaderingen het betreft:

programme. The work programme is intended as an overview of the subjects that the AIV plans to examine during the calendar year (see annexe for the work programme for 2008). The requests for advice and the time schedules are determined more precisely in the course of the year. Certain subjects for reports may be withdrawn or new requests may be made which were not included in the work programme.

In principle, the AIV meets once a month. It discusses each request for advice at the beginning of the advisory process and also adopts the final version of each advisory report. Advisory reports are drafted in permanent or ad hoc committees. The composition of these committees and the frequency of their meetings, which depend on the scope of the subject and the deadline for the completion of the report, can vary greatly.

Members and meetings

On 31 December 2007, the total number of members of the AIV and its permanent committees was 67, of whom 17 were women. For personal details of the members, see the section on the composition of the AIV and its permanent committees. On 31 December 2007, the AIV had ten members (and one vacancy), of whom two were women (eight of the members are also the chair or vice-chair of a permanent committee). On 31 December 2007, the permanent committees (excluding chairs and vice-chairs) had 57 members, 15 of whom were women:

CEI	3 women, 11 men (excluding chair/vice-chair)
CMR	6 women, 9 men (excluding chair/vice-chair)
COS	4 women, 10 men (excluding chair/vice-chair)
CVV	2 women, 12 men (excluding chair/vice-chair)

The AIV and its committees met very frequently in 2007 in order to prepare or adopt advisory reports. The list of these meetings given below distinguishes between the plenary sessions of the AIV and the meetings of its permanent committees and temporary committees/working groups:

AIV	7
CEI	7
CMR	9
COS	9
CVV (including NRF)	6

Joint working groups

WBX (Benelux working group)	1
WFB (New Financial Basis for the European Union working group)	4
COESO (OECD working group)	2
CNEO (Dutch and European Development Cooperation committee)	15
ONZ (Ombudsman for North/South disputes working group)	8
CHI (China working group)	11
CCI (Civilian Contracting committee)	7

Total number of meetings in 2007 86

The standard print run of each advisory report is usually 1,250 copies of the Dutch text and 1,100 copies of the English text. At the end of 2007, the total number of copies distributed was:

Advisory report no. 53 (Dutch)	1250 copies
Advisory report no. 53 (English)	1150 copies
Advisory report no. 53 (French)	500 copies
Advisory report no. 54 (Dutch)	1250 copies
Advisory report no. 54 (English)	1100 copies
Advisory report no. 54 (French)	500 copies
Advisory report no. 55 (Dutch)	1300 copies
Advisory report no. 55 (English)	1200 copies
Advisory report no. 56 (Dutch)	1250 copies
Advisory report no. 56 (English)	1100 copies
Advisory report no. 57 (Dutch)	1250 copies
Advisory report no. 57 (English)	1100 copies
Advisory report no. 57 (French)	300 copies
Advisory report no. 58 (Dutch)	1250 copies
Advisory report no. 59 (Dutch)	1400 copies
Advisory letter no. 12 (Dutch)	1250 copies
Advisory letter no. 13 (Dutch)	1250 copies

AIV	7
CEI	7
CMR	9
COS	9
CVV (inclusief NRF)	6

Gecombineerde commissies

WBX (werkgroep Benelux)	1
WFB (werkgroep Nieuwe Financiële Basis voor de Europese Unie)	4
COESO (commissie OESO)	2
CNEO (commissie Nederlandse en Europese OS)	15
ONZ (werkgroep Ombudsman voor Noord/Zuid geschillen)	8
CHI (werkgroep China)	11
CCI (commissie Civiele Inhuur)	7

Het totale aantal vergaderingen in 2007 was: 86

De Nederlandstalige adviezen worden gewoonlijk in een standaardoplage van 1250 exemplaren gedrukt en de Engelstalige versie in een standaardoplage van 1100 exemplaren. De totaaloplagen waren eind 2007:

Advies nr. 53 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 53 (Engels)	1150 exemplaren
Advies nr. 53 (Frans)	500 exemplaren
Advies nr. 54 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 54 (Engels)	1100 exemplaren
Advies nr. 54 (Frans)	500 exemplaren
Advies nr. 55 (Nederlands)	1300 exemplaren
Advies nr. 55 (Engels)	1200 exemplaren
Advies nr. 56 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 56 (Engels)	1100 exemplaren
Advies nr. 57 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 57 (Engels)	1100 exemplaren
Advies nr. 57 (Frans)	300 exemplaren
Advies nr. 58 (Nederlands)	1250 exemplaren
Advies nr. 59 (Nederlands)	1400 exemplaren
Briefadvies nr. 12 (Nederlands)	1250 exemplaren
Briefadvies nr. 13 (Nederlands)	1250 exemplaren

FINANCIËLE VERANTWOORDING

OM TE KUNNEN FUNCTIONEREN HEEFT DE AIV DE BESCHIK-
king over een eigen budget. Dit budget wordt, op voorstel van
de AIV, goedgekeurd door de betrokken bewindslieden en de
Staten-Generaal. Een onzekere factor bij de AIV blijft de hoe-
veelheid werk en de daaraan verbonden kosten. Deze zijn in
hoge mate afhankelijk van het aantal en de aard van de
adviesaanvragen van de zijde van de bewindslieden en het par-
lement, en daarom niet altijd goed voorspelbaar (meer advies-
aanvragen, meer vergaderingen, meer adviezen, of het spiegel-
beeld). In 2007 zijn door de AIV in totaal 7 adviezen en 2
briefadviezen vastgesteld. Alle adviezen zijn in het Nederlands
en in het Engels en enkele in het Frans gepubliceerd en ver-
spreid. De Nederlandse versies van adviezen worden in een
standaardoplage van 1250 exemplaren gedrukt en de Engelse
oplage van de adviezen betreft 1100 exemplaren. Afhankelijk
van het onderwerp kunnen nog enkele honderden extra advie-
zen worden gedrukt en gedistribueerd.

Voor 2007 is door de betrokken bewindslieden een budget
goedgekeurd van € 575.000. Het budget van de AIV heeft de
volgende hoofdposten:

- 1) vergoedingen, representatiekosten en reiskosten van de
voorzitters en vice-voorzitters;
- 2) vacatiegelden, reiskosten van de leden, en catering;
- 3) drukkosten van de adviezen, papier et cetera;
- 4) studiereizen en boeken;
- 5) onderzoek, externe activiteiten, deskundigheid, vertalingen;
en
- 6) onvoorzien.

De leden van de AIV krijgen een vaste vergoeding per jaar.
Leden van permanente commissies krijgen een bedrag per bij-
gewoonde vergadering. De bedragen zijn vastgesteld binnen de
wettelijke kaders bij ministeriële regeling. Tevens worden de
reiskosten vergoed.

In 2007 is in totaal € 217.000 uitbetaald aan de vergoedingen,
de reiskosten van de voorzitters en de vice-voorzitters en de
kosten voor de themadag van de AIV. Het bedrag aan vacatie-
gelden en reiskosten van de leden van de permanente commis-
sies betrof in totaal € 140.000. Aan drukkosten van de advie-
zen, briefpapier et cetera is in totaal circa € 118.500

Finance

THE AIV HAS BEEN ALLOCATED A BUDGET OF ITS OWN TO
enable it to carry out its advisory work. The AIV makes a
proposal for the size of the budget, which is then adopted by the
relevant government members and the States General. The
amount of work performed, and hence the scale of expenditure,
remain uncertain since they depend heavily on the number and
nature of the requests for advice, which means that neither is
very easy to predict (more requests mean more reports and
more reports mean more meetings, while the opposite is also
true). In 2007, the AIV adopted seven advisory reports and two
advisory letters. All the reports were published and distributed in
Dutch and English, and some were also published in French.
The standard print run of each advisory report is 1,250 copies
of the Dutch and 1,100 copies of the English text. Several
hundred additional copies may be printed and distributed,
depending on the subject.

The members of government approved a budget of €575,000
for 2007. The AIV's budget comprises the following principal
categories of expenditure:

1. fees, representation expenses and travel expenses paid to
chairs and vice-chairs;
2. attendance allowances, travel expenses paid to members,
and catering;
3. printed materials (reports, paper, etc.);
4. fact-finding missions and books;
5. research, external activities, expertise and translations; and
6. incidental expenditure.

The members of the AIV receive a fixed annual fee. The
members of the permanent committees receive an allowance
for every meeting they attend. The fees and allowances are
determined by ministerial order within the statutory framework.

In 2007, a total of €217,000 was paid in the form of fees and
travel expenses to chairs and vice-chairs, and for the AIV
seminar. A further €140,000 was paid in attendance allowances
and travel expenses to the members of the permanent

committees. Expenditure on printing reports, letter paper and so forth was approximately €118,500. The total costs of the working visits and fact-finding missions of the various committees were approximately €7,000. Expenditure on external expertise and research was approximately €24,000. The amount of incidental expenditure incurred was €4,400. The total expenditure of the AIV in 2007 was approximately €510,000. It should be noted for the record that the staffing costs of the AIV Unit are not included in this budget but are borne by the Ministry of Foreign Affairs.

uitgegeven. De totale kosten van de door de diverse commissies gemaakte werkbezoeken en studiereizen betroffen ongeveer € 7.000. Van de budgetpost externe deskundigheid/onderzoek is circa € 24.000 aangewend. Uit de post onvoorzien is in totaal € 4.400 aangewend. In totaal brengt dat de uitgaven van de AIV in 2007 op ongeveer € 510.000. Voor de goede orde dient hierbij wel te worden opgemerkt dat de personeelslasten van de vaste staf van de AIV niet zijn verdisconteerd in dit budget, maar ten laste komen van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

SAMENSTELLING AIV EN PERMANENTE COMMISSIES

DE AIV KAN MAXIMAAL UIT VIJFTIEN LEDEN BESTAAN, DE permanente commissies uit zeventien (met inbegrip van de voorzitter en de vice-voorzitter). De leden worden benoemd op grond van hun deskundigheid. Deze kan blijken uit opgedane ervaring met internationale (waaronder Europese) vraagstukken, uit wetenschappelijke merites of uit een combinatie van beide. De leden van de AIV en de permanente commissies fungeren onafhankelijk en vertegenwoordigen geen belangengroepen.

Het totaal aantal leden van de AIV en diens permanente commissies heeft gedurende het jaar 2007 steeds tussen de 64 en 72 gelegen. Hieronder volgt de samenstelling van de AIV en de permanente commissies.

AIV

Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV)

Voorzitter: Mr. F. Korthals Altes

Vice-voorzitter: Prof. mr. F.H.J.J. Andriessen

Leden: Dhr. A.L. ter Beek, prof. jhr. dr. G. van Benthem van den Bergh, mw. drs. A.C. van Es (tot 1 november 2007), prof. dr. W.J.M. van Genugten, drs. H. Kruijssen, mw. dr. P.C. Plooi-j-van Gorsel, prof. dr. A. de Ruijter, prof. dr. A. van Staden en mw. mr. H.M. Verrijn Stuart

Secretaris: Dr. R.J. van der Veen (tot 1 november 2007), drs. T.D.J. Oostenbrink (vanaf 1 november 2007)

Ambtelijke contactpersonen van de AIV waren dr. Ph. de Heer (tot oktober 2007) (ministerie van Buitenlandse Zaken, secretaris-generaal), drs. B. ter Haar (tot juni 2007) (ministerie van Buitenlandse Zaken, Eenheid Strategische Beleidsplanning) en drs. B.W. Bargerbos (tot juli 2007) (ministerie van Defensie, Hoofddirectie Algemene Beleidszaken), dr. R.J. van der Veen (vanaf 1 november 2007) (ministerie van Buitenlandse Zaken) en prof. dr. J.G. Siccama (vanaf juli 2007) (ministerie van Defensie).

Composition of the AIV and its permanent committees

THE AIV MAY CONSIST OF NO MORE THAN FIFTEEN MEMBERS

and the permanent committees of no more than seventeen members (including the chair and vice-chair). Members are appointed on the basis of expertise based on experience in international (including European) affairs, academic achievement or both. Members of the AIV and its permanent committees serve in an independent capacity and do not represent any interest group.

The total number of members of the AIV and its permanent committees ranged between 64 and 72 in 2007. The composition of the AIV and the committees is detailed below.

AIV

Advisory Council on International Affairs (AIV)

Chair: F. Korthals Altes

Vice-chair: Professor F.H.J.J. Andriessen

Members: A.L. ter Beek, Professor G. van Benthem van den Bergh, Ms A.C. van Es (until 31 October), Professor W.J.M. van Genugten, H. Kruijssen, Dr P.C. Plooi-j-van Gorsel, Professor A. de Ruijter, Professor A. van Staden and Ms H.M. Verrijn Stuart

Executive secretary: Dr R.J. van der Veen (to 31 October 2007) and T.D.J. Oostenbrink (from 1 November 2007)

The civil service liaison officers of the AIV were (to October 2007) Dr P. de Heer (Secretary-General of the Ministry of Foreign Affairs), (to June 2007) B. ter Haar of the Ministry of Foreign Affairs' Strategic Policy Planning Unit (SPL) and (to July 2007) B.W. Bargerbos of the Ministry of Defence's Directorate of General Policy Affairs (DAB) (to July 2007), Dr R.J. van der Veen (Ministry of Foreign Affairs) (from 1 November 2007) and (from July 2007) Professor J.G. Siccama (Ministry of Defence).

European Integration Committee (CEI)

Chair: Professor F.H.J.J. Andriessen

Vice-chair: Professor A. van Staden

Members: Professor J.W. de Beus, Professor M.G.W. den Boer, H.J. Brouwer, Dr M. Bulk, Dr W.F. van Eekelen, E. Jansen, Professor P.J.G. Kapteyn, Ms N.W. Meuter-Dijkers (to 31 March 2007), H.C. Posthumus Meyjes, W.L.E. Quaadvlieg, Professor J.Q.T. Rood, Professor A. Szász, C.G. Trojan, Ms M.G. Wezenbeek-Geuke and Professor J.W. de Zwaan

Executive secretary: Dr S. Volbeda

The civil service liaison officers of the CEI were C. van Rij and Ms M.L. Gerards of the Ministry of Foreign Affairs' European Integration Department (DIE) and P.R.J. Dumoré of the Ministry of Foreign Affairs' Political Affairs Department (DPZ).

Human Rights Committee (CMR)

Chair: Professor W.J.M. van Genugten

Vice-chair: Ms H.M. Verrijn Stuart

Members: Dr K.C.J.M. Arts, Professor T.C. van Boven, T. Etty, Professor R. Fernhout, Professor C. Flinterman, Professor J.E. Goldschmidt, Ms C. Hak, R. Herrmann, T.P. Hofstee, Professor M.T. Kamminga, F. Kuitenbrouwer, Dr B.M. Oomen, Professor N.J. Schrijver, Professor W.M.F. Thomassen and Ms J.M. Verspaget

Executive secretary: T.D.J. Oostenbrink (to 31 October 2007)

The civil service liaison officers of the CMR were Ms M.S.M. van den Heuvel of the Ministry of Foreign Affairs' Human Rights and Peacebuilding Department (DMV) and P. van der Vliet of the Ministry of Foreign Affairs' United Nations and International Financial Institutions Department (DVF).

Commissie Europese Integratie

Voorzitter: Prof.mr. F.H.J.J. Andriessen

Vice-voorzitter: Prof.dr. A. van Staden

Leden: Prof.dr. J.W. de Beus, mw. prof.dr. M.G.W. den Boer, drs. H.J. Brouwer, mw. dr. M. Bulk, dr. W.F. van Eekelen, mr. E. Jansen, prof.mr. P.J.G. Kapteyn, mw. mr. N.W. Meuter-Dijkers (tot 1 april 2007), drs. H.C. Posthumus Meyjes, mr. W.L.E. Quaadvlieg, prof.dr. J.Q.Th. Rood, prof.dr. A. Szász, mr. C.G. Trojan, mw. mr. M.G. Wezenbeek-Geuke en prof.mr. J.W. de Zwaan

Secretaris: Mw. dr. S. Volbeda

Ambtelijke contactpersonen van de CEI waren drs. C. van Rij (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Integratie Europa), mw. drs. M.L. Gerards (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Integratie Europa) en mr. P.R.J. Dumoré (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Politieke Zaken).

Commissie Mensenrechten

Voorzitter: Prof.dr. W.J.M. van Genugten

Vice-voorzitter: Mw. mr. H.M. Verrijn Stuart

Leden: Mw. dr. K.C.J.M. Arts, prof.mr. Th.C. van Boven, drs. T. Etty, prof.mr. R. Fernhout, prof.mr. C. Flinterman, mw. prof.mr. J.E. Goldschmidt, mw. mr. C. Hak, mr. R. Herrmann, drs. T.P. Hofstee, prof.dr. M.T. Kamminga, mr. F. Kuitenbrouwer, mw. dr. B.M. Oomen, prof.mr. N.J. Schrijver, mw. prof.mr. W.M.F. Thomassen en mw. J.M. Verspaget

Secretaris: Drs. T.D.J. Oostenbrink (tot 1 november 2007)

Ambtelijke contactpersonen van de CMR waren mw. drs. M.S.M. van den Heuvel (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Mensenrechten en Vredesopbouw) en drs. P. van der Vliet (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Verenigde Naties en Financiële Instellingen).

Commissie Ontwikkelingssamenwerking

Voorzitter: Prof.dr. A. de Ruijter

Vice-voorzitter: Drs. H. Kruijssen

Leden: Dr. B.S.M. Berendsen, prof.dr.mr. B. de Gaay Fortman, prof.dr.mr. C.J. Jepma, drs. F.D. van Loon, mr. G.H.O. van Maanen, prof.dr. L.B.M. Mennes, mw. prof.dr. A. Niehof, mw. ir. A.N. Papma, dr. L. Schulpen, drs. P. Stek, ir. A. van der Velden, mw. prof.dr. L.E. Visser, prof.dr. I. Wolffers en mw. prof.dr. E.B. Zoomers

Secretaris: Mw. mr. W.A. van Aardenne

Ambtelijke contactpersoon van de COS was mw. drs. S.J. Blokhuis (ministerie van Buitenlandse Zaken, DDE/NB).

Commissie Vrede en Veiligheid

Voorzitter: Dhr. A.L. ter Beek

Vice-Voorzitter: Prof.jhr.dr. G. van Benthem van den Bergh

Leden: Dr. A. Bloed, dr. Ph.P. Everts, prof.mr. F.J.M. Feldbrugge, lt-gen. b.d. G.J. Folmer, mw. mr. B.T. van Ginkel, mr. J.S.L. Gualtherie van Weezel, dr. P. van Ham, prof.dr. K. Koch, sbn. b.d. R.M. Lutje Schipholt, mw. dr. C.M. Megens, drs. J. Ramaker, lt-gen. b.d. H.W.M. Satter, gen. b.d. A.K. van der Vlis en drs. E.P. Wellenstein

Secretaris: Drs. J.M.D. van Leeuwe

In Memoriam

Op 20 juni 2007 overleed prof.dr. B.A.G.M. Tromp, sinds de oprichting van de AIV in 1997 lid van de Commissie Vrede en Veiligheid. Bart Tromp maakte ruim een kwart eeuw deel uit van opeenvolgende adviesraden van de ministeries van Buitenlandse Zaken en van Defensie. Hij stond bekend als een zeer betrokken en deskundig lid en als een hartelijke en inspirerend persoon.

Ambtelijke contactpersonen van de CVV waren drs. B.W. Bargerbos (tot 1 juli 2007), prof.dr. J.G. Siccama (vanaf 1 juli 2007) (ministerie van Defensie, Directie Algemene Beleidszaken), drs. H.W. Swarttouw (ministerie van Buitenlandse Zaken, Directie Veiligheidsbeleid) en brigade-generaal mr. R.J.F.M. Veltman (ministerie van Defensie, Defensiestaf).

Development Cooperation Committee (COS)

Chair: Professor A. de Ruijter

Vice-chair: H. Kruijssen

Members: Dr B.S.M. Berendsen, Professor B. de Gaay Fortman, Professor C.J. Jepma, F.D. van Loon, G.H.O. van Maanen, Professor L.B.M. Mennes, Professor A. Niehof, A.N. Papma, Dr L. Schulpen, P. Stek, A. van der Velden, Professor L.E. Visser, Professor I. Wolffers, and Professor E.B. Zoomers

Executive secretary: Ms W.A. van Aardenne

The civil service liaison officer of the COS was Ms S.J. Blokhuis of the Ministry of Foreign Affairs' Sustainable Economic Development Department (DDE).

Peace and Security Committee (CVV)

Chair: A.L. ter Beek

Vice-chair: Professor G. van Benthem van den Bergh

Members: Dr A. Bloed, Dr P.P. Everts, Professor F.J.M. Feldbrugge, Lieutenant General G.J. Folmer (retd.), Ms B.T. van Ginkel, J.S.L. Gualtherie van Weezel, Dr P. van Ham, Professor K. Koch, Rear Admiral R.M. Lutje Schipholt (retd.), Dr C.M. Megens, J. Ramaker, Lieutenant General H.W.M. Satter (retd.), General A.K. van der Vlis (retd.) and E.P. Wellenstein

Executive secretary: J.M.D. van Leeuwe

In Memoriam

Professor B.A.G.M. Tromp, who had been a member of the Peace and Security Committee since the AIV's inception in 1997, died on 20 June 2007. For over a quarter of a century, Bart Tromp had been a member of successive advisory councils at the Ministry of Foreign Affairs and the Ministry of Defence. He will be remembered as a highly engaged and expert member, and a warm and inspiring individual.

The civil service liaison officers of the CVV were (to 30 June 2007) B.W. Bargerbos and (from 1 July 2007) Professor J.G. Siccama of the Ministry of Defence's Directorate of General Policy Affairs (DAB), Brigadier General R.J.F.M. Veltman of the Defence Staff and H.W. Swarttouw of the Ministry of Foreign Affairs' Security Policy Department (DVB).

STAF VAN DE AIV

DE STAF VAN DE AIV ONDERSTEUNT DE ADVIESRAAD

Internationale Vraagstukken en diens permanente commissies op de gebieden van mensenrechten, vrede en veiligheid, ontwikkelingssamenwerking en Europese integratie met redactionele, organisatorische en administratieve vaardigheden. Het zwaartepunt van de ondersteuning ligt op het (helpen) voorbereiden, opstellen en uitbrengen van adviezen. Voor dit doel telt de staf van de AIV vijf beleidsmedewerkers en twee formatieplaatsen ten behoeve van de secretariële ondersteuning. De staf van de AIV bestond uit: dr. R.J. van der Veen (secretaris AIV, tot 1 november 2007), mw. mr. W.A. van Aardenne (secretaris COS), drs. J.M.D. van Leeuwe (secretaris CVV), drs. T.D.J. Oostenbrink (secretaris CMR, tot 1 november 2007 en vanaf 1 november 2007 secretaris AIV) en mw. dr. S. Volbeda (secretaris CEI), alsmede uit mw. J.P. de Jong, mw. C. Prinselaar en mw. I. van der Winkel (medewerkers van het secretariaat van de staf van de AIV). Een deel van 2007 is de AIV tevens bijgestaan door drs. G.W.F. Vigeveno en mw. drs. M.H. Wind. Op het ministerie van Buitenlandse zaken is de staf van de AIV formatief ondergebracht bij het Bureau van de Secretaris-Generaal.

Voorts worden de werkzaamheden van de AIV ondersteund door stagiair(e)s die gedurende enkele maanden zijn verbonden aan de staf van de AIV. Zij zijn afkomstig van verschillende studierichtingen (rechten, geschiedenis, internationale betrekkingen, politicologie) van universiteiten in Nederland. In 2007 ging het om de volgende personen: mw. M. Breedveld, mw. S. Çoker, mw. S. Hardus, mw. E. Jansen, dhr. M.G. Keizer en dhr. Th. Schut.

AIV Unit

THE AIV UNIT SUPPORTS THE ADVISORY COUNCIL ON

International Affairs and its permanent committees in the fields of human rights, peace and security, development cooperation and European integration by providing editorial, organisational and administrative services. The bulk of its work relates to the drafting and production of reports. To this end, the unit includes five executive secretaries and the equivalent of two full-time employees for secretarial support. On 31 December 2007, the members of the unit were Dr R.J. van der Veen (AIV executive secretary to 31 October 2007), Ms W.A. van Aardenne (COS executive secretary), J.M.D. van Leeuwe (CVV executive secretary), T.D.J. Oostenbrink (CMR executive secretary to 31 October and AIV executive secretary from 1 November) and Dr S. Volbeda (CEI executive secretary). The secretariat of the unit consists of Ms J.P. de Jong, Ms C. Prinselaar and Ms I. van der Winkel. G.W.F. Vigeveno and Ms M.H. Wind also assisted the AIV for part of 2007. The AIV Unit is linked to the Office of the Secretary-General at the Ministry of Foreign Affairs.

The AIV is also supported in its work by trainees who spend a number of months working in the AIV Unit. They come from various Dutch universities, where they study a range of different subjects (e.g. law, history, international relations and political science). In 2007, the trainees were Ms M. Breedveld, Ms S. Çoker, Ms S. Hardus, Ms E. Jansen, M.G. Keizer and T. Schut.

BIJLAGEN / ANNEXES

Werkprogramma 2008

A. LOPENDE WERKZAAMHEDEN

De volgende onderwerpen van het Werkprogramma 2007 zijn thans in behandeling bij de Raad of zullen naar verwachting spoedig in behandeling worden genomen. De AIV zal daar zo nodig aan doorwerken in 2008.

1. **VN-verdragsmechanismen mensenrechten**
2. **Ondersteuning van militaire operaties door civiele bedrijven (inclusief particuliere veiligheidsdiensten)**
3. **Transitional Justice (met de CAVV)**
4. **Nederlandse en Europese ontwikkelingssamenwerking**
5. **Transnationale netwerken en internationale regimes**

Recentelijk is besloten nog in 2007 ook te adviseren over:

6. De financiële middelen van de EU

Dit advies is gericht op de aanloop naar de *Financial Midterm Review* van de EU die in de eerste helft van 2008 speelt. Nederland zou met fundamentele voorstellen kunnen komen. In Nederland zijn de meeste partijen voor eigen middelen voor de EU vanaf 2013; veel eerder zal een nieuw financieringssysteem ook niet in uitvoering kunnen worden genomen omdat de huidige Financiële Perspectieven van 2007 tot 2013 lopen.

Centraal staan de voorstellen die de Europese Commissie in 2008-2009 moet gaan doen met betrekking tot de financiering van landbouw en de *rebate*. De indruk is dat de Commissie het doen van voorstellen zal proberen te vertragen in verband met de benoeming van een nieuwe Commissie en de verkiezing van een nieuw Europees Parlement. De Commissie zal met een *issues paper* komen en er komt een *health check* voor landbouw in 2008. Belangrijk is dit advies af te stemmen met de plannen van de ministeries van Landbouw en van Economische Zaken.

7. Ombudsman voor Noord/Zuid geschillen

Binnen de donorwereld staat accountability hoog op de agenda. Vaak gaat het hierbij om een concept dat binnen de goedbestuursagenda van het ontvangende land vorm dient te krijgen. Echter accountability speelt ook een rol tussen de donoren onderling en de donoren en de ontvangende partners. Het concept van de ombudsman kan mogelijk een positieve rol spelen teneinde de accountability van donoren te verhogen. Het Ministerie van BZ zal een adviesaanvraag op dit vlak voorbereiden.

AIV work programme for 2008

A. CURRENT ACTIVITIES

The Advisory Council is currently or will shortly be dealing with the following topics from the Work Programme 2007. Where necessary, work will continue in 2008.

- 1. UN human rights treaty mechanisms**
- 2. Support for military operations by civilian companies (security companies included)**
- 3. Transitional justice (with Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV))**
- 4. Dutch and European development cooperation**
- 5. Transnational networks and international regimes**

It was recently decided that advisory reports should be issued on the following subjects before the end of 2007:

6. EU financial resources

This advisory report will be drafted with a view to the run-up to the EU Financial Midterm Review in the first half of 2008. The Netherlands was to put forward fundamental proposals. Most parties in the Netherlands are in favour of a new system of own resources for the EU from 2013; it will not be possible to institute a new financing system much earlier than this because the current Financial Perspectives run from 2007 to 2013.

The focus is on the proposals that the European Commission must make in 2008-2009 concerning the funding of agriculture and the rebate. It seems that the Commission is likely to attempt to postpone making proposals pending the appointment of a new Commission and the election of a new European Parliament. The Commission will publish an issues paper, and a health check for agriculture will be produced in 2008. It is important that this advisory report be coordinated with the plans of the Ministries of Agriculture and Economic Affairs.

7. Ombudsman for North/South disputes

Accountability is high on donors' agenda. This concept is often regarded as part of the good governance agenda of the recipient country. However, accountability is also an issue between donors themselves, and between donors and recipient partners. The ombudsman concept could help enhance the accountability of donors. The Ministry of Foreign Affairs will prepare a request for advice on this subject.

B. VOORGENOMEN ADVIESAANVRAGEN

De regering overweegt advies te vragen over de volgende onderwerpen.

1. Bevolkingsproblematiek en ontwikkelingssamenwerking

Demografische indicatoren op het gebied van groei, samenstelling en levensverwachting van de bevolking in ontwikkelingslanden laten zien dat er sprake is van een aantal uitgesproken trends die van invloed zijn op de kans op duurzame ontwikkeling en het behalen van de millennium ontwikkelingsdoelstellingen (MDG's). In Afrika is ten gevolge van HIV/AIDS, burgeroorlog, droogte en honger sprake van een trendbreuk wat betreft de gemiddelde levensverwachting; na stijging in de vorige eeuw doet zich nu in een aantal landen een daling voor, die vooral in zuidelijk Afrika dramatische vormen aanneemt. In Afrika en Azië is moedersterfte nog steeds schrikbarend hoog.

In een aantal landen in Azië, met name in Zuidoost-Azië en in China, zal in de nabije toekomst de bevolking vergrijzen en neemt de afhankelijkheidsratio toe. Wanneer er geen behoorlijk pensioenstelsel bestaat en er gebrek is aan oudedagsvoorzieningen van staatswege, worden grote aantallen kwetsbare ouderen het slachtoffer. Deze problematiek dient zich in alle hevigheid in de komende tien jaar in deze landen aan. In andere landen, verspreid over de werelddelen, vindt men daarentegen nog het klassieke patroon van hoge geboortecijfers en een jonge bevolking. Dit gecombineerd met gebrek aan perspectief door lage scholingsgraad, werkeloosheid, en migratie beperkt in toenemende mate de mogelijkheden voor nationale ontwikkeling.

De regering is voornemens de AIV om advies te vragen over welke dwarsverbanden er bestaan tussen demografische verschijnselen zoals moeder- en kindersterfte, tienerzwangerschappen, migratiestromen, en dalende levensverwachting enerzijds en sociale problemen zoals armoede, rechteloosheid, gebrekkige gezondheidsinfrastructuur, hoge HIV-AIDS prevalentie, slecht onderwijs, en een problematische positie van vrouwen, jongeren, en gemarginaliseerde groepen anderzijds. Wat zijn cruciale demografische indicatoren in dit verband en welke probleemgerichte prioriteitsstelling zou binnen het beleid van ontwikkelingssamenwerking de komende jaren moeten plaatsvinden?

2. Amendementen nieuw statuut ICC (met de CAVV)

Artikel 123 van het Statuut van het Internationaal Strafhof bepaalt dat zeven jaar na inwerkingtreding van het Statuut (in 2009) een *review conference* zal worden gehouden om te overwegen welke amendementen in het Statuut moeten worden aangebracht. Tijdens deze conferentie zal onder andere aan de orde komen of het Statuut met een of meer misdrijven zou moeten worden uitgebreid. Tijdig zou derhalve moeten worden overwogen wat de Nederlandse insteek bij deze conferentie zou moeten zijn. Dient Nederland aan te dringen op uitbreiding van het Statuut met bijvoorbeeld economische misdrijven, terrorisme, handel in drugs of misdrijven begaan door rechtspersonen? Zijn er andere amendementen die noodzakelijk worden geacht, zoals definitie van het misdrijf agressie? Of is het verstandiger aan te sturen op handhaving van de status quo?

B. PLANNED REQUESTS FOR ADVICE

The government is considering requesting advice on the following subjects:

1. The population issue and development cooperation

Demographic indicators of the growth, profile and life expectancy of the population in developing countries point to a number of pronounced trends that might affect the chances of sustainable development and achieving the Millennium Development Goals (MDGs). Africa is experiencing a reversal in the trend for average life expectancy, as a result of HIV/AIDS, civil war, drought and famine. After rising last century, life expectancy is falling in some countries, quite dramatically in southern Africa, in particular. Maternal mortality is still alarmingly high in Africa and Asia.

In a number of Asian countries, particularly in Southeast Asia and China, the population is set to age in the near future, and the dependency ratio will rise. In countries with no proper pension system or state pension provision, large numbers of vulnerable elderly people will suffer. This problem is poised to hit these countries with full force over the next ten years. In other countries in different parts of the world, one still finds the classic pattern of high birth rates and a young population. This, combined with the lack of prospects caused by poor education, unemployment and migration, will increasingly limit the potential for national development.

The government intends to ask the AIV for advice on the links between demographic phenomena such as maternal and infant mortality, teenage pregnancies, migration flows and falling life expectancy on the one hand, and social problems like poverty, lawlessness, inadequate health services, high HIV/AIDS prevalence, poor education and the low status of women, young people and marginalised groups on the other. Which demographic indicators are crucial, and what problem-oriented priorities must

2. Amendments to the new ICC statute (together with the CAVV)

Article 123 of the Statute of the International Criminal Court stipulates that, seven years after the Statute enters into force (i.e. in 2009), a review conference must be held to consider what amendments are required. This conference will consider, among other things, whether the Statute should be extended to encompass any more crimes. Timely consideration must therefore be given to the Netherlands' position at the conference. Should the Netherlands press for extension of the Statute to include economic offences, terrorism, drug trafficking or crimes committed by legal entities? Are other amendments regarded as necessary, such as a definition of the crime of aggression? Or would it be more prudent to call for the status quo to be maintained?

3. Energieleveringszekerheid, klimaatverandering en armoedebestrijding

De thema's energieleveringszekerheid en klimaatverandering staan steeds meer in de belangstelling, zowel op nationaal als op Europees en internationaal niveau. Zij spelen een toenemende rol in het nationale en het Europese buitenlandse beleid. Voor het tweede onderwerp is een internationaal regulerend kader ontwikkeld in het UNFCCC en het Kyoto Protocol.

De vraag die daarbij aan de orde komt, is hoe deze thema's kunnen doorwerken in de ontwikkelingsrelaties, waar het bereiken van de millenniumdoelstellingen en armoedebestrijding centraal staan. In de praktijk is de koppeling tussen duurzame energie en ontwikkelingssamenwerking niet zo direct te leggen. Naast de klimaat- en milieudoelen heeft duurzame energie vooral te maken met onafhankelijkheid van de import/beschikbaarheid van de steeds duurder wordende fossiele brandstoffen. Voor ontwikkelingssamenwerking spelen twee vragen:

- Welke historische verantwoordelijkheid hebben emitterende landen ten aanzien van ontwikkelingslanden? De westerse landen hebben sinds de industriële revolutie en de periode van ontbossingen grote hoeveelheden CO₂ uitgestoten. Ook de snel groeiende grote ontwikkelingslanden (G+5) stoten door een sterke economische groei en bevolkingsgroei grote hoeveelheden CO₂ uit, zij het meer recent dan de westerse landen. De gevolgen zijn voor de arme ontwikkelingslanden die nauwelijks bijdragen aan de klimaatverandering. Vanuit het principe "de vervuiler betaalt" heeft de vervuiler een verantwoordelijkheid. Deze verantwoordelijkheid, die verder moet worden uitgewerkt, is belangrijk voor een Nederlandse stellingname in de vervolgdiscussie over adaptatie van de gevolgen van klimaatverandering in ontwikkelingslanden. Daarbij speelt onder andere de vraag naar de gevolgen voor landbouwproductie in relatie tot voedselzekerheid en armoedebestrijding (zogenaamde 'competing claims').
- Hoe kan adaptatie aan klimaatverandering het beste worden ingevuld? Adaptatie aan klimaatverandering speelt in ontwikkelingslanden op vele niveaus, van lokaal tot nationaal en regionaal en van sectorspecifiek tot de nationale begroting. Klimaatverandering zal invloed hebben op het realiseren van de millenniumdoelstellingen. Wat is de meest effectieve benadering om deze problematiek aan te pakken? Welke rol speelt duurzame energievoorziening daarbij? En wat zijn de gevolgen voor het landgebruik in ontwikkelingslanden en voor een duurzame ontwikkeling met specifieke aandacht voor voedsel, biodiversiteit en armoedebestrijding?

4. Verwachtingen en haalbaarheid van doelstellingen van crisisbeheersingsoperaties op politiek-, militair en ontwikkelingsgebied (3D)

Defensie en BZ willen de AIV om een advies vragen over een aantal aspecten die van belang zijn bij het behalen van de politieke, de militaire en de ontwikkelingsdoelen (3D) in complexe operaties. Daarbij valt te denken aan de vraag hoe het verwachtingsniveau in het Westen ten aanzien van crisisbeheersingsoperaties in overeenstemming kan worden gebracht met de werkelijke mogelijkheden; de betekenis van militair optreden 'tussen de mensen' (het concept van 'war amongst the people' zoals Rupert Smith uitwerkt in zijn boek 'The Utility of Force') en de vraag hoe bevordering van veiligheid en stabiliteit zich verhoudt tot bevordering van democratie.

3. Security of energy supply, climate change and poverty reduction

The issues of energy security and climate change are attracting growing interest at national, European and international level. They play an increasing role in both national and European foreign policy. An international regulatory framework has been developed for the second of these two issues, in the form of the UNFCCC and the Kyoto Protocol.

The question to be considered is how these issues might impact on development relations, which focus on achieving the Millennium Development Goals and on reducing poverty. In practice, linking sustainable energy and development cooperation is no simple matter. Besides climate and environmental targets, sustainable energy is largely a matter of independence from imports and the availability of ever more costly fossil fuels. Two questions arise in relation to development cooperation:

- What historical responsibilities do emitting countries have towards developing countries? Western countries have emitted huge amounts of CO₂ since the industrial revolution and the beginning of large-scale deforestation. The rapidly growing large developing countries (G+5), with their strong economic and population growth, are emitting large quantities of CO₂, although they did start more recently than the West. Poor developing countries, which make very little contribution to climate change, suffer the consequences. The principle of 'the polluter pays' places responsibility on the polluter. This responsibility, which needs to be defined more specifically, is an important factor in the Netherlands' position in the follow-up discussion on adaptation to the impact of climate change in developing countries. The implications for agricultural production and how this relates to food security and poverty reduction ('competing claims') are another issue.
- How can we best adapt to climate change? Adaptation to climate change impacts at many levels in developing countries, from local to national and regional, and from specific sectors to the national budget. Climate change will have implications for the achievement of the Millennium Development Goals. What would be the most effective way of tackling these issues? What role should sustainable energy play? And what are the implications for land use in developing countries and for sustainable development, with a specific focus on food, biodiversity and poverty reduction?

4. Expectations and feasibility of the political, military and development (3D) goals of crisis management operations

The Ministry of Defence and the Ministry of Foreign Affairs intend to ask the AIV for advice on a number of factors with major implications for the achievement of political, military and development (3D) goals in complex operations. This might include the question of how the West's expectations of crisis management operations can be made to correspond with what is actually possible; the significance of military action 'amongst the people' (the concept of 'war amongst the people' as described by Rupert Smith in his book 'The Utility of Force'); and the question of how promotion of peace and stability relates to promotion of democracy.

Lijst met afkortingen

AER	Algemene Energieraad	ODA	Official Development Assistance
AGS	Adviesraad Gevaarlijke Stoffen	OEES	Organisatie voor Europese Economische Samenwerking
AIV	Adviesraad Internationale Vraagstukken	OESO	Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling
AWT	Adviesraad voor het Wetenschaps- en Technologiebeleid	OS	Ontwikkelingssamenwerking
BDO	Buitenlandse Zaken, Defensie en Ontwikkelingssamenwerking	PMC's	Private Military Companies
BEU	Benelux Economische Unie	PSD	Private Sector Development
BPS	Benelux Politieke Samenwerking	RMO	Raad voor Maatschappelijke Ontwikkeling
BTW	Belasting over de Toegevoegde Waarde	ROB	Raad voor het Openbaar Bestuur
CAS	Clingendael Asia Studies	RTL	Radio Télévision Luxembourg
CAVV	Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken	RVZ	Raad voor de Volksgezondheid & Zorg
CEI	Commissie Europese Integratie (van de AIV)	RWI	Raad voor Werk en Inkomen
CMR	Commissie Mensenrechten (van de AIV)	SER	Sociaal Economische Raad
CO2	Koolstofdioxide	SG	Secretariaat-Generaal
COS	Commissie Ontwikkelingssamenwerking (van de AIV)	SGVN	Secretaris-Generaal van de Verenigde Naties
CVV	Commissie Vrede en Veiligheid (van de AIV)	UNFCCC	VN Conventie over klimaatverandering
3D	Defense, Diplomacy and Development	UPR	Universal Periodic Review
DDE	Directie Duurzame Economische Ontwikkeling (BZ)	VK	Verenigd Koninkrijk
DES/TO	Directie Economische en Ecologische Samenwerking Afd. Transporten OESO	VN	Verenigde Naties
DIE/IN	Directie Integratie Europa/intern	WRR	Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid
DWM/WE	Directie Westen Midden Europa/Afd. West Europa	WTO	Wereldhandelsorganisatie (World Trade Organisation)
DMV/MR	Directie Mensenrechten en Vredesopbouw/ Afd. Mensenrechten		
EG	Europese Gemeenschap		
ESO	Europese Samenwerkingsorganisaties		
EU	Europese Unie		
G8	Groep van 8 geïndustrialiseerde landen		
GLB	Gemeenschappelijk Landbouwbeleid		
HCRM	Hoge Commissaris voor de Rechten van de Mens		
HDR	Human Development Report		
MDG's	Millennium Development Goals		
MRR	Mensenrechtenraad van de VN		
NAVO	Noord-Atlantische Verdrags Organisatie		
NEI	Nederlands Economisch Instituut		
NGO's	Niet-Gouvernementele Organisaties		
NOS	Nederlandse Omroep Stichting		
NRF	NATO Response Force		

List of abbreviations

AER	General Energy Council	NOS	Dutch Broadcasting Foundation
AGS	Advisory Council on Dangerous Substances	NRF	NATO Response Force
AIV	Advisory Council on International Affairs	ODA	Official Development Assistance
AWT	Advisory Council for Science and Technology Policy	OECD	Organisation for Economic Cooperation and Development
BDO	Foreign Affairs, Defence and Development Committee	OEEC	Organisation for European Economic Cooperation
BEU	Benelux Economic Union	OHCHR	Office of the UN High Commissioner for Human Rights
BPC	Benelux Political Cooperation	PMC's	Private Military Companies
CAP	Common Agricultural Policy	PvdA	Labour Party
CAS	Clingendael Asia Studies	RMO	Council for Social Development
CDA	Christian Democratic Appeal	ROB	Council for Public Administration
CEI	European Integration Committee	RTL	Dutch commercial television station (part of RTL Group)
CMR	Human Rights Committee	RVZ	Council for Public Health and Health Care
COS	Development Cooperation Committee	RWI	Council for Work and Income
CVV	Peace and Security Committee	SER	Social and Economic Council
D'66	Democrats '66	SG	Secretary General
DAB	Directorate of General Policy Affairs	UK	United Kingdom
DAC	Development Assistance Committee	UN	United Nations
DDE	Sustainable Economic Development Department	UNDP	United Nations Development Programme
DIE	European Integration Department	UNFCCC	United Nations Framework Convention on Climate Change
DIE/IN	European Integration Department/Internal Affairs Division	UPR	Universal Peer Review
DMV	Human Rights and Peace building Department	US	United States of America
DPZ	Political Affairs Department	VVD	People's Party for Freedom and Democracy
DVB	Security Policy Department	WRR	Advisory Council for Government Policy
DVF	United Nations and International Financial Institutions Department	WTO	World Trade Organisation
EC	European Commission		
ESC	Economic, Social and Cultural rights		
ESO	European Cooperation Committee		
EU	European Union		
FTE	Full time equivalent		
G8	Group of Eight		
GAERC	General Affairs and External Relations Council		
GNI	Gross National Income		
GNP	Gross National Product		
HCHR	High Commissioner for Human Rights		
HDR	Human Development Report		
NATO	North Atlantic Treaty Organisation		
NGO	Non-Governmental Organisation		

LIJST VAN GEPUBLICEERDE ADVIEZEN*

Alle adviezen en briefadviezen van de AIV zijn op internet te raadplegen op www.aiv-advies.nl

- 1 EUROPA INCLUSIEF, *oktober 1997*
- 2 CONVENTIONELE WAPENBEHEERSING: dringende noodzaak, beperkte mogelijkheden, *april 1998*
- 3 DE DOODSTRAF EN DE RECHTEN VAN DE MENS; recente ontwikkelingen, *april 1998*
- 4 UNIVERSALITEIT VAN DE RECHTEN VAN DE MENS EN CULTURELE VERSCHIEDENHEID, *juni 1998*
- 5 EUROPA INCLUSIEF II, *november 1998*
- 6 HUMANITAIRE HULP: naar een nieuwe begrenzing, *november 1998*
- 7 COMMENTAAR OP DE CRITERIA VOOR STRUCTURELE BILATERALE HULP, *november 1998*
- 8 ASIELINFORMATIE EN DE EUROPESE UNIE, *juli 1999*
- 9 NAAR RUSTIGER VAARWATER: een advies over betrekkingen tussen Turkije en de Europese Unie, *juli 1999*
- 10 DE ONTWIKKELINGEN IN DE INTERNATIONALE VEILIGHEIDSSITUATIE IN DE JAREN NEGENTIG: van onveilige zekerheid naar onzekere veiligheid, *september 1999*
- 11 HET FUNCTIONEREN VAN DE VN-COMMISSIE VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 1999*
- 12 DE IGC 2000 EN DAARNA: op weg naar een Europese Unie van dertig lidstaten, *januari 2000*
- 13 HUMANITAIRE INTERVENTIE, *april 2000***
- 14 ENKELE LESSEN UIT DE FINANCIËLE CRISES VAN 1997 EN 1998, *mei 2000*
- 15 EEN EUROPEES HANDVEST VOOR GRONDRECHTEN?, *mei 2000*
- 16 DEFENSIE-ONDERZOEK EN PARLEMENTAIRE CONTROLE, *december 2000*
- 17 DE WORSTELING VAN AFRIKA: veiligheid, stabiliteit en ontwikkeling, *januari 2001*
- 18 GEWELD TEGEN VROUWEN: enkele rechtsontwikkelingen, *februari 2001*
- 19 EEN GELAAGD EUROPA: de verhouding tussen de Europese Unie en subnationale overheden, *april 2001*
- 20 EUROPESE MILITAIR-INDUSTRIËLE SAMENWERKING, *mei 2001*
- 21 REGISTRATIE VAN GEMEENSCHAPPEN OP HET GEBIED VAN GODSDIENST OF OVERTUIGING, *juni 2001*
- 22 DE WERELDCONFERENTIE TEGEN RACISME EN DE PROBLEMATIEK VAN RECHTSHERSTEL, *juni 2001*
- 23 COMMENTAAR OP DE NOTITIE MENSENRECHTEN 2001, *september 2001*
- 24 EEN CONVENTIE OF EEN CONVENTIONELE VOORBEREIDING: de Europese Unie en de IGC 2004, *november 2001*
- 25 INTEGRATIE VAN GENDERGELIJKHEID: een zaak van verantwoordelijkheid, inzet en kwaliteit, *januari 2002*
- 26 NEDERLAND EN DE ORGANISATIE VOOR VEILIGHEID EN SAMENWERKING IN EUROPA IN 2003: rol en richting, *mei 2002*
- 27 EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *mei 2002*
- 28 DE AMERIKAANSE PLANNEN VOOR RAKETVERDEDIGING NADER BEKEKEN: voors en tegens van bouwen aan onkwetsbaarheid, *augustus 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN DE BILATERALE PARTNERLANDEN IN SUB-SAHARA AFRIKA: een analyse van strategieën tegen armoede, *januari 2003*
- 30 EEN MENSENRECHTENBENADERING VAN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *april 2003*
- 31 MILITAIRE SAMENWERKING IN EUROPA: mogelijkheden en beperkingen, *april 2003*
- 32 *Vervolgadvies* EEN BRUG TUSSEN BURGERS EN BRUSSEL: naar meer legitimiteit en slagvaardigheid voor de Europese Unie, *april 2003*
- 33 DE RAAD VAN EUROPA: minder en (nog) beter, *oktober 2003*
- 34 NEDERLAND EN CRISISBEHEERSING: drie actuele aspecten, *maart 2004*
- 35 FALENDE STATEN: een wereldwijde verantwoordelijkheid, *mei 2004***
- 36 PREËMPTIEF OPTREDEN, *juli 2004***
- 37 TURKIJE: de weg naar het lidmaatschap van de Europese Unie, *juli 2004*
- 38 DE VERENIGDE NATIES EN DE RECHTEN VAN DE MENS, *september 2004*
- 39 DIENSTENLIBERALISERING EN ONTWIKKELINGSLANDEN: leidt openstelling tot achterstelling?, *september 2004*

Previous reports

All reports and advisory letters can be found on www.aiv-advice.nl

- 1 AN INCLUSIVE EUROPE, *October 1997*
- 2 CONVENTIONAL ARMS CONTROL: urgent need, limited opportunities, *April 1998*
- 3 CAPITAL PUNISHMENT AND HUMAN RIGHTS; recent developments, *April 1998*
- 4 UNIVERSALITY OF HUMAN RIGHTS AND CULTURAL DIVERSITY, *June 1998*
- 5 AN INCLUSIVE EUROPE II, *November 1998*
- 6 HUMANITARIAN AID: REDEFINING THE LIMITS, *November 1998*
- 7 COMMENTS ON THE CRITERIA FOR STRUCTURAL BILATERAL AID, *November 1998*
- 8 ASYLUM INFORMATION AND THE EUROPEAN UNION, *July 1999*
- 9 TOWARDS CALMER WATERS: a report on relations between Turkey and the European Union, *July 1999*
- 10 DEVELOPMENTS IN THE INTERNATIONAL SECURITY SITUATION IN THE 1990S: from unsafe security to insecure safety, *September 1999*
- 11 THE FUNCTIONING OF THE UNITED NATIONS COMMISSION ON HUMAN RIGHTS, *September 1999*
- 12 THE IGC AND BEYOND: TOWARDS A EUROPEAN UNION OF THIRTY MEMBER STATES, *January 2000*
- 13 HUMANITARIAN INTERVENTION, *April 2000**
- 14 KEY LESSONS FROM THE FINANCIAL CRISES OF 1997 AND 1998, *April 2000*
- 15 A EUROPEAN CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS?, *May 2000*
- 16 DEFENCE RESEARCH AND PARLIAMENTARY SCRUTINY, *December 2000*
- 17 THE STRUGGLE FOR SECURITY, STABILITY AND DEVELOPMENT IN AFRICA, *January 2001*
- 18 VIOLENCE AGAINST WOMEN: legal developments, *February 2001*
- 19 A MULTI-TIERED EUROPE: the relationship between the European Union and subnational authorities, *April 2001*
- 20 EUROPEAN MILITARY-INDUSTRIAL COOPERATION, *May 2001*
- 21 REGISTRATION OF COMMUNITIES BASED ON RELIGION OR BELIEF, *June 2001*
- 22 THE WORLD CONFERENCE AGAINST RACISM AND THE RIGHT TO REPARATION, *June 2001*
- 23 COMMENTARY ON THE 2001 MEMORANDUM ON HUMAN RIGHTS POLICY, *September 2001*
- 24 A CONVENTION, OR CONVENTIONAL PREPARATIONS? The European Union and the ICG 2004, *November 2001*
- 25 INTEGRATION OF GENDER EQUALITY: a matter of responsibility, commitment and quality, *January 2002*
- 26 THE NETHERLANDS AND THE ORGANISATION FOR SECURITY AND COOPERATION IN EUROPE IN 2003: role and direction, *May 2002*
- 27 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *May 2002*
- 28 An analysis of the US Missile Defence plans: pros and cons of striving for invulnerability, *August 2002*
- 29 PRO-POOR GROWTH IN THE BILATERAL PARTNER COUNTRIES IN SUB-SAHARAN AFRICA: an analysis of poverty reduction strategies, *January 2003*
- 30 A HUMAN RIGHTS BASED APPROACH TO DEVELOPMENT COOPERATION, *April 2003*
- 31 MILITARY COOPERATION IN EUROPE: possibilities and limitations, *April 2003*
- 32 BRIDGING THE GAP BETWEEN CITIZENS AND BRUSSELS: towards greater legitimacy and effectiveness for the European Union, *April 2003*
- 33 THE COUNCIL OF EUROPE: less can be more, *October 2003*
- 34 THE NETHERLANDS AND CRISIS MANAGEMENT: three issues of current interest, *March 2004*
- 35 FAILING STATES: a global responsibility, *May 2004**
- 36 PRE-EMPTIVE ACTION, *July 2004**
- 37 TURKEY: towards membership of the European Union, *July 2004*
- 38 THE UNITED NATIONS AND HUMAN RIGHTS, *September 2004*
- 39 SERVICES LIBERALISATION AND DEVELOPING COUNTRIES: does liberalisation produce deprivation?, *September 2004*
- 40 THE PARLIAMENTARY ASSEMBLY OF THE COUNCIL OF EUROPE, *February 2005*
- 41 REFORMING THE UNITED NATIONS: A closer look at the Annan report, *May 2005*
- 42 THE INFLUENCE OF CULTURE AND RELIGION ON DEVELOPMENT: stimulus or stagnation?, *June 2005*

- 40 DE PARLEMENTAIRE ASSEMBLEE VAN DE RAAD VAN EUROPA, *februari 2005*
- 41 DE HERVORMINGEN VAN DE VERENIGDE NATIES: het rapport Annan nader beschouwd, *mei 2005*
- 42 DE INVLOED VAN CULTUUR EN RELIGIE OP ONTWIKKELING: stimulans of stagnatie?, *juni 2005*
- 43 MIGRATIE EN ONTWIKKELINGSSAMENWERKING: de samenhang tussen twee beleidsterreinen, *juni 2005*
- 44 DE NIEUWE OOSTELIJKE BUURLANDEN VAN DE EUROPESE UNIE, *juli 2005*
- 45 NEDERLAND IN DE VERANDERENDE EU, NAVO EN VN, *juli 2005*
- 46 ENERGIEK BUITENLANDS BELEID: energievoorzieningszekerheid als nieuwe hoofddoelstelling, *december 2005****
- 47 HET NUCLEAIRE NON-PROLIFERATIEREGIME: het belang van een geïntegreerde en multilaterale aanpak, *januari 2006*
- 48 MAATSCHAPPIJ EN KRIJGSMACHT, *april 2006*
- 49 TERRORISMEBESTRIJDING IN MONDIAAL EN EUROPEES PERSPECTIEF, *september 2006*
- 50 PRIVATE SECTOR ONTWIKKELING EN ARMOEDEBESTRIJDING, *oktober 2006*
- 51 DE ROL VAN NGO'S EN BEDRIJVEN IN INTERNATIONALE ORGANISATIES, *oktober 2006*
- 52 EUROPA EEN PRIORITEIT!, *november 2006*
- 53 BENELUX, NUT EN NOODZAAK VAN NAUWERE SAMENWERKING, *februari 2007*
- 54 DE OESO VAN DE TOEKOMST, *maart 2007*
- 55 MET HET OOG OP CHINA: op weg naar een volwassen relatie, *april 2007*
- 56 INZET VAN DE KRIJGSMACHT: wisselwerking tussen nationale en internationale besluitvorming, *mei 2007*
- 57 HET VN-VERDRAGSSYSTEEM VOOR DE RECHTEN VAN DE MENS: stapsgewijze versterking in een politiek geladen context, *juli 2007*
- 58 DE FINANCIËN VAN DE EUROPESE UNIE, *december 2007*
- 59 DE INHUUR VAN PRIVATE MILITAIRE BEDRIJVEN: een kwestie van verantwoordelijkheid, *december 2007*

Uitgebrachte Briefadviezen

- 1 Briefadvies UITBREIDING EUROPESE UNIE, *december 1997*
- 2 Briefadvies VN-COMITÉ TEGEN FOLTERING, *juli 1999*
- 3 Briefadvies HANDVEST GRONDRECHTEN, *november 2000*
- 4 Briefadvies OVER DE TOEKOMST VAN DE EUROPESE UNIE, *november 2001*
- 5 Briefadvies NEDERLANDS VOORZITTERSCHAP EU 2004, *mei 2003*****
- 6 Briefadvies RESULTAAT CONVENTIE, *augustus 2003*
- 7 Briefadvies VAN BINNENGRENZEN NAAR BUITENGRENZEN - ook voor een volwaardig Europees asiel- en migratiebeleid, *maart 2004*
- 8 Briefadvies DE ONTWERP-DECLARATIE INZAKE DE RECHTEN VAN INHEEMSE VOLKEN. Van impasse naar doorbraak?, *september 2004*
- 9 Briefadvies REACTIE OP HET SACHS-RAPPORT: Hoe halen wij de millennium doelen?, *april 2005*
- 10 Briefadvies DE EU EN DE BAND MET DE NEDERLANDSE BURGER, *december 2005*
- 11 Briefadvies TERRORISMEBESTRIJDING IN EUROPEES EN INTERNATIONAAL PERSPECTIEF; interim-advies over het folterverbod, *december 2005*
- 12 Briefadvies REACTIE OP DE MENSENRECHTENSTRATEGIE 2007, *november 2007*
- 13 Briefadvies EEN OMBUDSMAN VOOR ONTWIKKELINGSSAMENWERKING, *december 2007*

* Alle adviezen zijn beschikbaar in het Engels; sommige in andere talen.

** Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Commissie van Advies inzake Volkenrechtelijke Vraagstukken (CAVV).

*** Gezamenlijk advies van de Adviesraad Internationale Vraagstukken (AIV) en de Algemene Energieraad (AER).

- 43 MIGRATION AND DEVELOPMENT COOPERATION: coherence between two policy areas, *June 2005*
- 44 THE EUROPEAN UNION'S NEW EASTERN NEIGHBOURS: *July 2005*
- 45 THE NETHERLANDS IN A CHANGING EU, NATO AND UN: *July 2005*
- 46 ENERGISED FOREIGN POLICY: security of energy supply as a new key objective, *December 2005****
- 47 THE NUCLEAR NON-PROLIFERATION REGIME: The importance of an integrated and multilateral approach, *January 2006*
- 48 SOCIETY AND THE ARMED FORCES, *April 2006*
- 49 COUNTERTERRORISM FROM AN INTERNATIONAL AND EUROPEAN PERSPECTIVE, *September 2006*
- 50 PRIVATE SECTOR DEVELOPMENT AND POVERTY REDUCTION (forthcoming)
- 51 THE ROLE OF NGOS AND THE PRIVATE SECTOR IN INTERNATIONAL RELATIONS, *October 2006*
- 52 EUROPE: A PRIORITY!, *November 2006*
- 53 THE BENELUX: THE BENEFITS AND NECESSITY OF ENHANCED COOPERATION, *February 2007*
- 54 THE OECD OF THE FUTURE, *March 2007*
- 55 CHINA IN THE BALANCE: towards a mature relationship, *April 2007*
- 56 DEPLOYMENT OF THE ARMED FORCES: interaction between national and international decision-making, *May 2007*
- 57 THE UN HUMAN RIGHTS TREATY SYSTEM: strengthening the system step by step in a politically charged context, *July 2007*
- 58 THE FINANCES OF THE EUROPEAN UNION, *December 2007*
- 59 EMPLOYING PRIVATE MILITARY COMPANIES: a question of responsibility, *December 2007*

Advisory Letters issued by the Advisory Council on International Affairs

- 1 Advisory letter THE ENLARGEMENT OF THE EUROPEAN UNION, *December 1997*
- 2 Advisory letter THE UN COMMITTEE AGAINST TORTURE, *July 1999*
- 3 Advisory letter THE CHARTER OF FUNDAMENTAL RIGHTS, *November 2000*
- 4 Advisory letter ON THE FUTURE OF THE EUROPEAN UNION, *9 November 2001*
- 5 Advisory letter THE DUTCH PRESIDENCY OF THE EU IN 2004, *May 2003***
- 6 Advisory letter THE RESULTS OF THE CONVENTION ON THE FUTURE OF EUROPE, *August 2003*
- 7 Advisory letter FROM INTERNAL TO EXTERNAL BORDERS. Recommendations for developing a common European asylum and immigration policy by 2009, *March 2004*
- 8 Advisory letter THE DRAFT DECLARATION ON THE RIGHTS OF INDIGENOUS PEOPLES: from Deadlock to Breakthrough?, *September 2004*
- 9 Advisory letter OBSERVATIONS ON THE SACHS REPORT: How do we attain the Millennium Development Goals?, *April 2005*
- 10 Advisory letter THE EUROPEAN UNION AND ITS RELATIONS WITH THE DUTCH CITIZENS, *December 2005*
- 11 Advisory letter COUNTERTERRORISM IN A EUROPEAN AND INTERNATIONAL PERSPECTIVE: interim report on the prohibition of torture, *December 2005*
- 12 Advisory letter RESPONSE TO THE 2007 HUMAN RIGHTS STRATEGY, *November 2007*
- 13 Advisory letter AN OMBUDSMAN FOR DEVELOPMENT COOPERATION, *December 2007*

* Issued jointly by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Issues of Public International Law (CAVV).

** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the Advisory Committee on Aliens Affairs (ACVZ).

*** Joint report by the Advisory Council on International Affairs (AIV) and the General Energy Council.

ADVIESRAAD INTERNATIONALE VRAAGSTUKKEN

POSTBUS 20061, 2500 EB DEN HAAG

TELEFOON 070.348 5108/60 60 FAX 070.3486256

E-MAIL AIV@MINBUZA.NL

WWW.AIV-ADVIES.NL

ADVISORY COUNCIL ON INTERNATIONAL AFFAIRS

P.O.BOX 20061, 2500 EB THE HAGUE, THE NETHERLANDS

TELEPHONE +31(0)70 348 5108/60 60 FAX +31(0)70 348 62 56

E-MAIL AIV@MINBUZA.NL

WWW.AIV-ADVICE.NL